

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

Any XXI • Núm. 1.058 • 225 ptes.

30 • desembre • 1999

«No cerco d'entendre
per tal de creure,
sinó que crec per tal d'entendre»
Sant Anselm

Terra Santa commemora sense estar-se de res
el misteri de l'Encarnació

Jubileu 2000: porta vers el tercer mil·lenni

L'Església camina ferma vers el tercer mil·lenni. I la porta d'accés és el Jubileu de l'any 2000, en què els cristians celebrem el misteri de l'Encarnació. Per això, «el cristià ha de mostrar-se alegre. Ha de ser testimoni de la fe amb alegria perquè si no té alegria, com transmetrà la fe! No ha de ser una alegria de "castanyoles". Ha de néixer del goig. Cal centrar-se en Jesucrist, en primer lloc. Redescobrir l'evangeli, redescobrir el que ara fa 2.000 anys que commemorem». Així és com veu el cristià del proper mil·lenni l'escriptor i humanista Joan Manel Gutiérrez Delgado, col·laborador habitual de Ca-

talunya Cristiana, i que en aquest número dibuixa les línies del que serà l'Església del tercer mil·lenni.

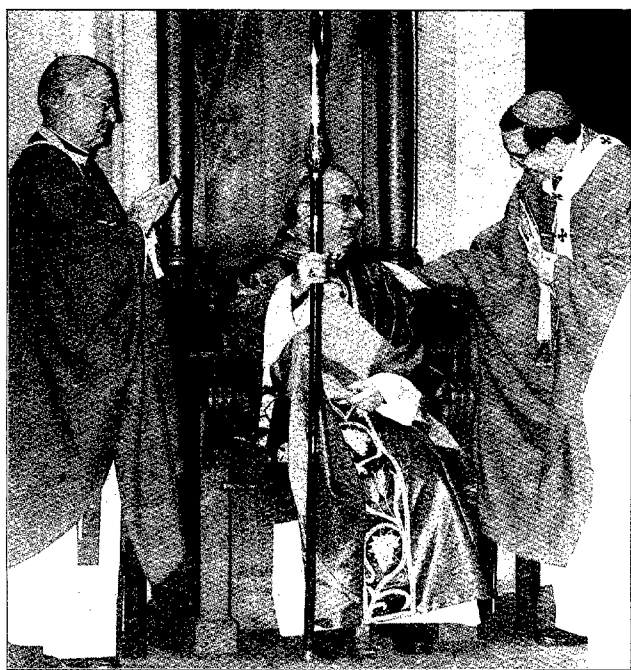
Ja estem immersos en l'any jubilar. Joan Pau II ha assenyalat Terra Santa com un dels llocs on celebrar de forma especial el gran Jubileu. El país que va ser escenari de l'Encarnació està preparat per rebre milers de pelegrins. Per apropar-nos una mica més a la terra de Jesucrist, comptem amb el testimoni del P. Manel Prades, delegat de la Custòdia de Terra Santa per a Catalunya i Balears.

Pàg. 2, 3, 5 i 6

La porta de la humilitat, entrada a la basílica de la Nativitat a Betlem.

Mons. Ciuraneta pren possessió de la diòcesi de Lleida

El nou bisbe de Lleida entre Mons. Lluís Martínez Sistach i Mons. Ricard M. Carles.

En el marc d'una catedral de Lleida plena a vessar, el nunci a Espanya, Lajos Kada, va donar possessió de la seu episcopal de Lleida a Mons. Francesc Xavier Ciuraneta el 19 de desembre. Una vintena de bisbes van concelebrar l'eucaristia, entre ells els de la Tarraconense en ple, tret del d'Urgell per indisposició, encapçalats per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach. També hi eren presents el cardenal-arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, els arquebisbes de Saragossa i de València, els

bisbes de Mallorca i de Barbastro-Montsó, així com els abats de Poblet i de Montserrat.

En la primera homília que dirigia als seus nous diocesans, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta es va referir a les seves quatre preocupacions més importants com a bisbe: la família, els joves, els marginats i les vocacions, clau a la vegada de la seva acció pastoral: «Servir la família —va dir— és servir la societat, a la vegada que els joves són el futur de l'Església i de la mateixa societat.»

Pàg. 17

Ramon de Penyafort, paradigma de diàleg interreligiós

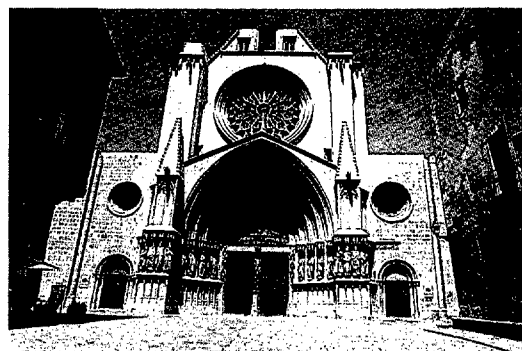
Ramon de Penyafort i el diàleg interreligiós és el títol d'un article en què l'historiador P. Llorenç Galmés fa un recorregut pel paper que va desenvolupar el sant com a «paradigma de diàleg interreligiós». Anàlisi prèvia a la commemo-

ració litúrgica de sant Ramon de Penyafort, el 7 de gener, que en aquesta ocasió té la modalitat de servir de prelude a la celebració del IV centenari de la canonització del sant.

Pàg. 22

La catedral de Tarragona, vuit segles de fe cristiana

Pàg. 20-21

Sumari

Pàg. 7 Missatge del Papa per la pau

Pàg. 8 L'Església s'aboca a favor de Veneçuela

Pàg. 18 Alcover: deu anys de la coronació de la Mare de Déu del Remei

Pàg. 23 Nou administrador apostòlic a Menorca

Pàg. 29 La diòcesi de París posa en marxa una televisió catòlica

Editorial

Ara fa 2.000 anys a Terra Santa...

Ara fa 2.000 anys a Terra Santa; començava una història humana i divina alhora, la de Jesucrist, el Salvador del Món. També s'iniciava una altra història, la del cristianisme, la de l'Església dirigida per Jesús inicialment i després pels apòstols i els seus successors conduïts per l'Esperit Sant.

El número 2.000 és especial, crida l'atenció per les seves xifres i desperta tot tipus de reaccions davant del pas del calendari cap a un nou segle i també mil·lenni.

Alguns ho celebraran com una gran festa sense precedents, on no s'ha de reparar en despeses, aquella nit es pot llençar la casa per la finestra. Alguns ajuntaments i governs han organitzat un desplegament pirotècnic i lluminós multimilionari sense tenir gaire en compte que potser a pocs quilòmetres, com passa en molts llocs dels Estats Units d'Amèrica tenen les víctimes de les inundacions de Veneçuela amb la necessitat d'una ajuda econòmica urgent. No només hi haurà malbaratament d'importants quantitats de diners en les festes d'entrada de l'any 2000, també n'hi haurà molts que viuran aquella nit com una «nit boja» on tot s'hi val i on amb aquella coneguda expressió d'«un dia és un dia» o també amb l'excusa que «això no es repetirà fins d'aquí a un segle» poden perdre el sentit de tot, i arribar a realitzar accions de les quals poden penedir-se durant bastant temps.

D'altres viuran l'arribada del 2000 amb neguit, perquè han colpit en alguns sectors de la societat les noves teories «mil·lenaristes», segons les quals el món s'acaba, o vénen grans desgràcies per a la humanitat, o el dimoni s'encarna justament aquell dia per imposar el seu Regne. És curiós que moltes persones que pertanyen a un món mínimament civilitzat i culturalment preparat, puguin arribar a creure's aquestes idees sense fonament històric ni religiós. Seria més comprensible a l'any 1000 tenint en compte com era la societat d'aquell moment i amb quines pors vivien els nostres avantpas-

sats dels últims anys del primer mil·lenni, però si ja vam passar del 999 al 1000, sense conseqüències conegudes, encara té menys lògica que passi res d'extraordinari en el pas del 1999 cap al 2000.

També hi haurà qui ho visqui amb indiferència, segurament els que seran menys, aquells que no volen entrar en el joc social o religiós de l'any 2000 i que afirmaran que és simplement el pas d'un dia a un altre, i que tots els dies són iguals, bons o dolents, segons sigui optimista o pessimista qui fa aquesta apreciació.

Per a nosaltres els cristians, l'any 2000 és un any de gràcia, un any jubilar, de celebració joiosa pels 2000 anys de cristianisme i perquè podem afirmar amb rotunditat *Christus, heri, hodie, semper* (Crist, ahir, avui i sempre). Els anys passen, fins i tot els mil·lennis, però Crist, continua sent el mateix, i ho continuarà sent per sempre. És per això que aquest any l'hem de viure amb intensitat en la nostra vida espiritual, trobant les iniciatives que ens ajudin a recordar el que veritablement estem celebrant. Els pelegrinatges a Roma, com el que organitza la comissió diocesana de Barcelona per al Jubileu conjuntament amb els «Amics de Catalunya Cristiana» són una bona forma de viure amb profunditat aquest any jubilar. Però sens dubte l'experiència més propera i directa, del que va passar ara fa 2.000 anys, és el pelegrinatge a Terra Santa, per passejar pels mateixos carrers i places que va trepitjar el Fill de Déu.

En començar un nou any els cristians posem els propers 365 dies (enguany 366) en mans de la protecció maternal de Maria, la Mare de Déu. En aquesta ocasió posem-hi tot el segle i tot el mil·lenni, però posem en mans de la Mare de Jesús i Mare nostra, ben concretament aquest any Jubilar, perquè a tots ens faci créixer com a cristians i com a evangelitzadors de la societat del 2000, homes i dones que porten la joia de Crist a la seva vida i al seu entorn.

Sumari

7

Missatge del Papa per la pau

8

L'Església s'aboca a favor de Veneçuela

18

Alcover: deu anys de la coronació de la Mare de Déu del Remei

23

Nomenat l'administrador apostòlic de Menorca

29

La diòcesi de París posa en marxa una televisió catòlica

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Glòria Carrizosa (coordinació), Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Manuela Vázquez, MADRID; Jean Pierre Denis, PARÍS; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayès, Oriol Camps, Joan Carrera, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggari, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon Industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Cristians autèntics per al tercer mil·lenni

■ L'escriptor i humanista Joan Manel Gutiérrez Delgado dibuixa el futur de l'Església

Joan Manel Gutiérrez Delgado és col·laborador habitual de *Catalunya Cristiana*. També participa en el Centre d'Estudis Pastorals, en la secció de Sociologia aplicada a la Pastoral, i en el departament de Teologia Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya. Com serà l'Església del tercer mil·lenni o quins reptes es plantegen als cristians són algunes qüestions que aquest escriptor i humanista analitza en aquest article.

Som a punt de començar l'any 2000 i encara hi ha moltes discussions sobre si estrenem segle i mil·lenni o si cal esperar l'any 2001. En qualsevol cas, Joan Manel Gutiérrez explica que en cada canvi de mil·lenni sorgeixen corrents de tipus esotèric, «profètic», que indiquen que s'esdevindran tot un seguit de catàstrofes que implicaran la fi del món o un canvi radical: «Sobretot des de la *new age* es predica el canvi d'estructures on vindrà un nou Crist, una nova era de pau i d'harmonia. Aquests grups cerquen sortir del que és comú. Es prediquen uns missatges que els han estat "transmesos" per un ésser superior. Es dirigeixen a un públic que viu atemorit, sense esperança en el més enllà.»

Enfront d'aquests mil·lenarismes que anuncien l'apocalipsi, «el cristià s'ha de mostrar joiós, sobretot de cara a aquest Jubileu. Ha de ser testimoni de la fe amb alegria perquè, si no té alegria, com pensa transmetre la fe! No ha de ser una alegria de "castanyoles". Ha de néixer del goig. Cal trobar el tresor amagat que només pot transmetre qui el viu. Cal centrar-se en Jesucrist, en primer lloc. Redescobrir l'evangelí, redescobrir el que ara fa 2.000 anys que commemorem».

L'Església creua el llindar del tercer mil·lenni sense ressentir-se del cansament que podrien implicar 2.000 anys d'història. Els cristians i les cristianes són conscients que la missió d'anunciar l'evangelí ha de tirar endavant: noves formes, però la mateixa essència. Per a Joan Manel, en aquest nou mil·lenni, «la jerarquia i el poble col·laboraran molt més. Tot el que diguin els futurs bisbes i preveres partirà d'allò que el poble senti i necessiti, conservant sempre el dipòsit de la fe. El que no es pot fer és dir que alguna cosa no és pecat o que afavoreix la fe si no és així».

Segons aquest escriptor i humanista, el paper del laic serà clau: «Estem veient que les parròquies es buiden. Els laics seran fonamentals a l'hora d'atreure nous creients a la fe. Serà una fe no tan teòrica, sinó des de l'experiència. El que el creient cercarà en el cristià és l'espiritualitat, com viu a la pràctica la seva fe. També

caldrà que el laic estigui ben format perquè per apropar-se a l'home modern no n'hi ha prou de dir "Déu t'estima". Els laics són importants, però no hem d'oblidar les vocacions, que «tot i que han descendit en nombre, la qualitat és superior. Abans els seminaris estaven plens. Ara potser hi ha menys seminaristes però

Joan Manel Gutiérrez Delgado.

arrossegueu. Realment tenen vocació i el que viuen ho transmeten. Donen un sí sincer, no coaccionat per ningú. Són vocacions més autèntiques i tenen un nivell formatiu superior».

La nova evangelització

Jesús va dir: «Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova del l'evangelí a tota la humanitat.» Aquest mandat es tradueix ara en la necessitat de la nova evangelització, que «no vol dir captar més gent i que les esglésies s'omplin. Això no és evangelitzar, sinó fer proselitisme», opina Joan Manel Gutiérrez. I afegeix: «La nova evangelització ha de ser idèntica a l'evangelització que va fer Jesús. Ell no es fixava en el nombre ni en les estadístiques. Es fixava en els cors. El cristià

d'avui, si vol evangelitzar de debò, ha de sortir al carrer, implicar-se amb la gent, parlar amb el drogoaddicte, amb el pres, amb l'ancià... Cal deixar parlar l'Esperit. Cal superar les divisions internes i aconseguir la unitat entre els cristians. Si vull evangelitzar no puc destruir amb la crítica el que l'altre està construint.» En aquest sentit, assenyala que «són bàsiques les actituds de perdó i de reconciliació: la vivesa de la comunió de tots els creients, que ens sentim realment un únic cos. Aquesta comunió s'ha de viure en l'espera de la comunió plena amb els altres germans».

L'Església té davant seu tot un seguit de reptes. Gutiérrez en destaca alguns:

el que creiem amb totes les conseqüències. Això ens espanta perquè preferim la comoditat, la seguretat material, etc.» També caldrà afrontar el consumisme, en una societat hedonista: «L'Església ha d'explotar els valors humans. Davant del consumisme i del individualisme, el cristianisme ha de ser més social. No es pot plantejar un cristianisme de catecisme: cal començar pels valors, mostrar l'Església humana i d'aquí passar a l'autèntica evangelització des de la figura de Crist.»

Aquest escriptor i humanista destaca un tema que preocupa especialment l'Església: els joves. «L'Església atraurà els joves si és coherent i viu l'evangelí amb autenticitat. El jove cerca coherència entre teoria i pràctica. Al jove cal motivar-lo, mostrar-li que pot fer alguna cosa pels altres perquè això l'omplirà. Si al jove li indiques un model que atregui, s'hi compromet sempre. Quan el jove té un model que no falla i que respon a les seves expectatives, el segueix incondicionalment», comenta.

Joan Pau II

Joan Manel Gutiérrez no s'oblida de la persona a qui ha tocat conduir l'Església cap al tercer mil·lenni: Joan Pau II. «Per als joves que ho hem viscut —afirma— ha estat un testimoni a seguir. És una persona que transmet seguretat en la fe, joia..., quan es viu l'evangelí amb valentia i gallardia com ell, amb una experiència forta de Crist, la resta sobra i això es nota. D'aquest Papa, n'hem de prendre l'evangelí pràctic que està vivint.»

De la figura del Pontífex, ressalta que «transmet proximitat per la urgència de predicar el missatge, de donar testimoni de la fe als que són al seu voltant. Això ho hem vist, per exemple, a Cuba». Les actituds de perdó, de reconciliació, de treballar per la unitat dels cristians són aspectes que cal tenir molt presents d'aquest Papa actual. Un Papa que en la seva carta apostòlica *Tertio millennio adveniente* recorda que «l'Església perdura des de fa 2.000 anys». Aquest Pontífex ens repeteix de nou: «No tingueu por! Obriu les portes a Crist!»

Rosa María Jané Chueca

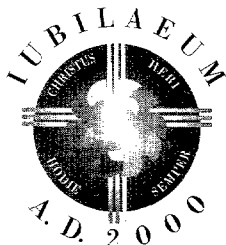
Pelegrinatges a **TERRA SANTA**

«Pelegrins de la Paraula»
al país de Jesús

Del 6 al 13 d'agost
Del 29 d'octubre al 5
de novembre
Del 3 al 10 de desembre
Del 27 de desembre al
3 de gener del 2001

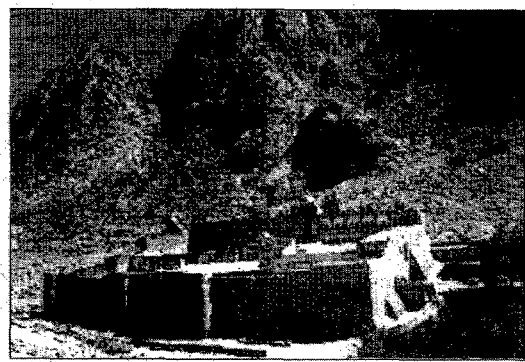
Una manera ben eficaç de celebrar
l'Any Jubilar

ARQUEBISBAT DE BARCELONA
Comissió Diocesana per al
Jubileu del 2000
Del 15 al 22 de setembre

PELEGRINATGE JUBILAR
DIOCESÀ A TERRA SANTA
amb motiu del Gran Jubileu

Presidit pel cardenal Ricard M. Carles,
arquebisbe de Barcelona

Del 26 de març al 6 d'abril
RUTA DE L'ÈXODE
Síria / Jordània /
Jerusalem

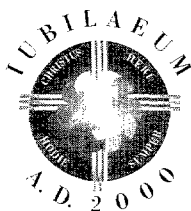
Tot refent el camí cap a la Terra
Promesa

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

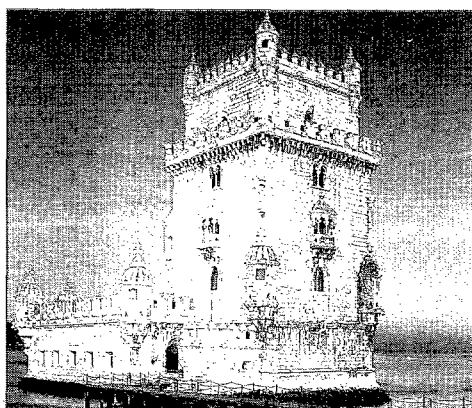
ARQUEBISBAT DE BARCELONA
Comissió Diocesana per al Jubileu del 2000
Del 16 al 21 de maig

PELEGRINATGE JUBILAR
DIOCESÀ A ROMA
amb motiu del Gran Jubileu

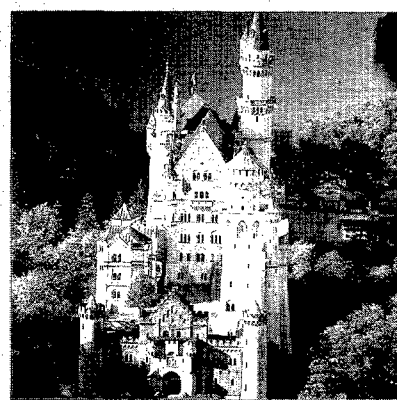
Presidit pel cardenal Ricard M. Carles,
arquebisbe de Barcelona

ROMA / SUBIACO / PORT D'ÒSTIA

Del 8 al 18 de juny
PORTUGAL
Fàtima / Illa de Madeira

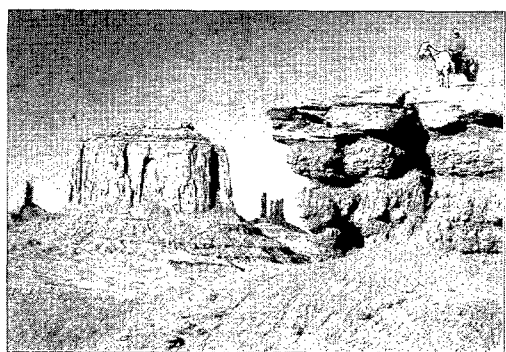
A l'altra vora del mapa peninsular

Del 7 al 16 de juliol
ALEMANYA
Dels Alps a Berlín

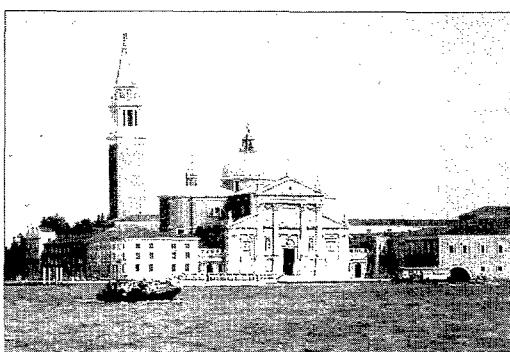
Pels camins fressats de
l'Europa secular germànica

DEMANEU INFORMACIÓ JA DES D'ARA

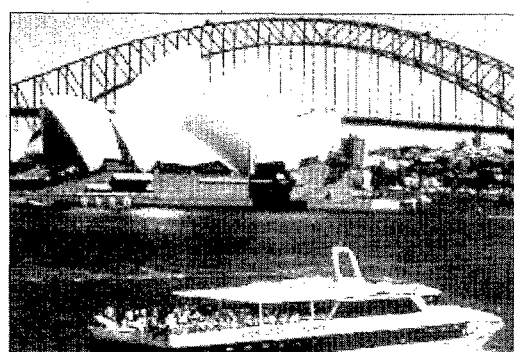
Del 30 de juliol al
14 d'agost
ESTATS UNITS: costa
oest i Grand Canyon

Califòrnia i Arizona, amb les seves
belleses naturals

Del 2 al 13 d'octubre
DE LORETO A
MEDDJUGORJE
passant per Trieste i Venècia

Ruta mariana pels santuaris de la
costa Adriàtica

Del 19 de novembre
al 4 de desembre
AUSTRÀLIA

Les comunitats humanes de
l'altre extrem del planeta:
els nostres antípodes i el seu entorn

El país de Jesús, obert al món

■ Els Llocs Sants esperen milers de pelegrins

La terra que va veure néixer Jesucrist celebra, en comunió amb l'Església universal, els 2.000 anys del misteri de l'Encarnació. Ja fa dos mil·lennis que Déu va portar a la humanitat la salvació amb el naixement,

la mort i la Resurrecció del seu Fill, i Terra Santa vol commemorar-ho sense estar-se de res. No endebades, Jerusalem, juntament amb Roma, és un dels llocs principals del gran Jubileu.

Les autoritats civils i religioses de Terra Santa estan preparades per rebre els milers de pelegrins que s'aproparan als llocs on va estar Jesús. Ja el 1219 sant Francesc d'Assís va visitar els Llocs Sants, salvant els obstacles propis del seu temps.

Gràcies a la visita de sant Francesc i del seu amor a la terra de Jesús va néixer la Custòdia de Terra Santa, integrada per frares de 37 nacions compromesos a facilitar el coneixement dels llocs en els quals va viure el Redemptor. El custodi de Terra Santa, el P. Giovanni Battistelli, està segur que rebran més pelegrins que mai. Per això, els franciscans s'afanyen a restaurar, ampliar i remodelar els principals santuaris i les hostatgeries.

El Comitè Central per celebrar el gran Jubileu del 2000 de Jerusalem està presidit per Mons. Kamal-Hanna Bathish, bisbe auxiliar del patriarca llatí de Jerusalem. Les activitats dissenyades per aquest comitè s'estructuren tenint en compte tres aspectes: espiritual, temporal i autoritats civils.

Com que el Jubileu és un esdeveniment essencialment religiós, el comitè vol accentuar aquest fet, i ha prioritzat diversos temes: les principals festes de l'any litúrgic seran temps forts de pregària; es potencia la participació activa dels cristians de Terra Santa en el Jubileu, així com la dels pelegrins en les celebracions litúrgiques de l'Església local de Jerusalem, i

s'incrementaran les celebracions ecumèniques amb els cristians d'altres confessions.

Una de les preocupacions del comitè és l'atenció a l'estat dels santuaris de Terra Santa. En aquest sentit, diverses institucions cristianes s'hi han dedicat a fons, com la Custòdia, els Pares Blancs o les franciscanes del Cor Immaculat de Maria.

Pel que fa a les autoritats civils, no hi ha contactes regulars amb els responsables israelians. El govern creu que les Esglésies cristianes no fan tot el possible per adaptar els Llocs Sants a les exigències del turisme. Quant a les autoritats palestines, han interromput la cooperació. No obstant això,

sembla que mostren molt d'interès en el Projecte Betlem 2000. Es tracta que l'Autoritat Nacional Palestina, la Unesco i d'altres institucions europees i nord-americanes han programat una sèrie d'activitats culturals i lúdiques: conferències, concerts, divulgació turística de llocs no gaire visitats (com el monestir de Sant Teodosi, Sant Sabas, el Camp dels Pastors, les excavacions de Gaza que recorden la conversió de Felip, etc.). Tindran lloc fins a la Pasqua del 2001.

D'altra banda, la Presidència del Consell Israelí ha anunciat que el Papa viatjarà a Terra Santa entre el 21 i el 26 de març. (C.C.)

Terra Santa espera una gran afluència de pelegrins.

Dos mil·lennis de presència cristiana

El Comitè Central per al Jubileu convià els pelegrins a caminar darrere les passes de Jesús a conèixer l'Església d'Israel, de Palestina, de Jordània i de Xipre. En aquest any de gràcia, els cristians de Terra Santa volen compartir amb tota l'Església la fe en el misteri de l'encarnació. Tot seguit us oferim uns extractes d'una reflexió del Comitè de Jerusalem sobre el Jubileu:

• «L'Església de Jerusalem està molt agraïda al Sant Pare per fixar l'atenció del món en la importància i la centralitat de Terra Santa. Tot i que en el passat sempre hem celebrat jubileus amb l'Església universal, aquesta és la primera vegada a la història que l'Església universal en celebrarà un amb ella, ja que Jerusalem és un dels dos pols principals en aquest Jubileu.»

• «Conscients de la dimensió ecumènica del gran Jubileu, els responsables cristians de les diferents Esglésies a Terra

Santa han col·laborat plegades en la seva preparació. (...) Cada Església tindrà les seves pròpies celebracions, però convidarà les altres Esglésies a participar-hi, o almenys a ser-hi presents.»

• «A Terra Santa, i especialment a Jerusalem, els creients de les tres religions monoteistes viuen porta per porta: jueus, cristians i musulmans. Totes tres tenen una profunda veneració i adhesió a la terra que cadascú considera santa i font d'inspiració. (...) Malauradament, les vicissituds polítiques han estat tan grans que viuen davant per davant i s'ignoren, o es menyspreen i s'odien mútuament. Tant de bo que l'any 2000 sigui l'ocasió per a totes tres d'arribar a conèixer-se millor uns als altres per entendre's i trobar-se en la reconciliació i en la col·laboració.»

• «Ja que l'Església de Jerusalem és l'Església mare d'on va sorgir en primer

lloc el missatge de Crist, ella és conscient de la seva sagrada responsabilitat de ser acollidora amb tots els cristians del món que vinguin a buscar les seves arrels, per a una profunda renovació espiritual. Els pelegrinatges que tradicionalment són els típics mitjans de conversió i de reconciliació també seran els mitjans més comuns d'intercanvi entre l'Església a Terra Santa i les Esglésies locals d'arreu del món. L'esperada afluència de pelegrins posarà a prova la nostra petita Església, mentre aquesta tracta d'oferir-los l'atmosfera necessària per a la trobada amb Crist i l'acceptació més plena del seu missatge de salvació i de redempció. Les comunitats locals volen ajudar, tan bé com puguin, amb l'esperança que els seus esforços i els intercanvis serviran als pelegrins de motiu per descobrir els tresors de l'Església de Jerusalem amb tota la seva riquesa i diversitat.» (C.C.)

El somni 2000

Fa pocs dies, vaig passar per la Piazza Venezia, al cor de Roma, i vaig observar el rellotge digital que marca les hores i el total de segons que falten per creuar el llindar del temps en aquest final d'any. Es preparen grans festes per celebrar aquest mític pas en què, de cop, canviaran els quatre guarismes. Alguns profetes de pa sucant amb oli auguren catàstrofes. D'altres albiran l'horitzó d'una nova era. Empreses ben potents gasten centenars de milions per resoldre l'impacte informàtic de l'anomenat efecte 2000.

L'any 2000 és una nova oportunitat per somiar. En aquestes últimes dècades, han esclatat a les nostres mans els grans sistemes de pensament, les il·lusions col·lectives, els desitjos de transformació... Tot es redueix a economia i a una recerca desesperada del benestar individual. Estem penetrats de desencant. Vam pensar que dues guerres mundials eren prou lliçó per no repetir les catàstrofes. N'hi ha hagut prou amb els bombardejos i les massacres als Balcanis i a Txetxènia per convèncer-nos que no hem après res. Els conflictes bèl·lics al continent africà reforcen aquesta convicció. Transitem, com va cantar Sabina fa temps, pel carrer malenconia. Les efímeres victòries esportives serveixen d'escapament durant uns dies.

No sóc cap il·lús. Sé que en el mil·lenni proper hi haurà problemes. No tot canviarà míticament pel fet que inaugurarem un esdeveniment cronològic. Però sé també que si els homes i les dones d'avui deixem de somiar, haurem perdut definitivament l'aposta pel que és nou, pel risc, pel desig de millorar, per construir un món més just i més fraterno. En això consisteix la nostra responsabilitat. Aquesta és la nostra fantasia. Els homes i les dones d'avui descobrim que viatgem en un mateix planeta, que cuidem i respectem, perquè el forat d'ozó no es faci més gran i perquè les condicions climatològiques no es tornin adverses. També veiem que el món és la casa comuna de tots i que el repartiment de riquesa es realitza d'acord amb les necessitats i no amb l'abús del poder i de la força. Resolem tots els conflictes socials a través del diàleg en un ambient de tolerància. Obrim el nostre cor a Déu. Vivim amb el goig de pertànyer a la comunitat eclesial. Sabem que tot això és possible, però no ignorem que té un preu. No podem abatere els tirans i els dictadors si n'allotgem un en el nostre cor. No podem exigir tolerància i diàleg si tanquem el nostre cor al proïsme.

La realització dels somnis no és responsabilitat exclusiva dels altres. La validesa del meu somni depèn de la meua capacitat de compromís, de la meua voluntat de posar les meues energies al servei del nou projecte, de no demanar res als altres que abans no hagi donat jo mateix, d'obrir-me a l'amor i a la misericòrdia de Déu que ens va somiar primer a nosaltres. (L.S.)

«Terra Santa és on Déu es troba amb la humanitat»

■ Entrevista a Manel Prades, delegat de la Custòdia de Terra Santa per a Catalunya i Balears

Manel Prades ha peregrinat a Terra Santa infinitat de vegades. Des del 1981 no s'ha aturat i assegura que cada cop que visita el país de Jesús és una novetat: «És com el qui sempre treu coses noves de l'evangeli per

comunicar als pelegrins les vivències que va descobrint.» De la mà d'aquest franciscà, ens introduïm en Terra Santa per conèixer els llocs històrics on Jesús va deixar la seva empremta.

—Com es pot definir Terra Santa?

—És on Déu es troba amb la humanitat. Abraham es troba amb Déu a Ur de Caldea o a Beer Sheva; Moisès i el seu poble, al Sinaí; a Terra Santa Déu ho fa amb la humanitat sencera, prenent la condició humana. I amb la Pentecosta, la vinguda del seu Esperit, neix l'Església que peregrina alegre vers la nova Jerusalem i enyora, alhora, el país de Jesús, la terra on va néixer i morir, mostrant-nos així el seu amor. Això ho trobem els cristians, però també és santa per a jueus i musulmans.

—Per què atrau tanta gent?

—Crec que es compleixen aquelles paraules d'Isaïes: «Els pobles busquen la teva llum. Vénen a tu des de lluny per contemplar la teva glòria, la glòria del Senyor.» I aquella de Jesús: «Quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi.» Això és una realitat que es viu en aquest país, no només a Sió, sinó que tota aquesta Terra té aquest poder.

—Quin tipus de gent hi va?

—Vénen de tota classe social, però sobretot gent que se sent cridada a descobrir la Terra Santa. I el nombre n'ha augmentat: cada dia és més fàcil anar-hi i molts troben que és un moment propici per aprofundir la seva fe.

—Ha vist alguna conversió en els pelegrinatges?

—Tal com entenem nosaltres la conversió, com alguna cosa extraordinària i visible, no. Ara bé, per a molts dels pelegrins, que no donaven importància a la seva vida cristiana, anar al país de Jesús els ha servit per canviar en bé.

—Quin és el programa d'un pelegrinatge?

—Veure i viure els llocs més importants de la salvació, centrant l'atenció en Natxaret, Betlem i Jerusalem. A partir d'aquests llocs, es veuen els altres: el Tabor, el Jordà, les Benaurances, Cafarnaüm, el llac de Tiberíades, etc.

—Amb quin esperit s'hi ha d'anar?

—Amb un esperit de fe; perquè si s'hi va amb un esperit turístic pots quedar fart de tantes pedres i, fins i tot, molt decebut! I un consell: anar-hi sense prejudicis, deixant-te endur pel que veus, sents i estimes.

—De quina manera es viu la fe allà?

—Amb més risc que no pas nosaltres. Ja que ser cristià vol dir viure en una marginació diària. Nosaltres, quan hi anem amb fe, la notem reforçada. Els cristians que hi viuen la reforcen cada dia.

—Com és la convivència entre cristians, jueus i musulmans?

—Evidentment, no és amistosa, ni tan sols tolerant. I els més perjudicats sempre són els cristians. Són, estrictament, ciutadans de tercera. Una minoria que no té els mateixos drets que els altres. Natxaret ho demostra...

—I com es viu el tema de la construcció de la polèmica mesquita a Natxaret?

—És un enfrontament entre dues comunitats palestines: cristians i musulmans. No se sap com acabarà: és un tema molt delicat i el govern jueu ha imposat condicions per fer-la. També l'ajuntament està dividit: l'alcalde és cristià! Tots els cristians, ortodoxos i armenis inclosos, s'han posat a favor del patriarcat llatí. Fins i tot, els musulmans estan dividits, perquè ja tenen dotze mesquites.

—Quina és la tasca dels franciscans a Terra Santa?

—El 1217 és la data que els franciscans considerem fundacional. El mateix sant Francesc hi anà dos anys més tard

amb un estil pacífic de presència. Aquesta perseverança a voler mantenir els llocs de Jesús es veié recompensada el 1342,

El P. Manel Prades ha pelegrinat en moltes ocasions a Terra Santa.

quan Climent VI nomena els franciscans «custodis» dels Llocs Sants. I els reis catalans hi van ajudar molt. Jaume II, per exemple, els havia encomanat el 1323 el servei del Sant Sepulcre.

Però no és qüestió de fer història. Avui, amb més d'un centenar de màrtirs nostres, continuen atenent 74 llocs bíblics, el Centre Cristià de la Porta de Jafa, el ministeri pastoral (29 parròquies), l'educació (16 col·legis), l'acollida de pelegrins en quatre albergs, tres residències de tercera edat, dues cases d'acollida de nens orfes, borses d'estudi, cases per a cristians pobres, dispensaris, escoles bressol, ajuda als còptes i estudis superiors (l'Estudi Bíblic, Sant Salvador, una editorial, el Centre d'Estudis Orientals i nombrosos treballs d'arqueologia).

—Què són els comissaris de Terra Santa?

—Són els delegats de la Custòdia de Terra Santa per promoure i difondre la presència de l'església «Mare» a tots els catòlics a través de 82 comissaries arreu del món. Per tant, no només organitzem pelegrinatges, sinó que informem i canalitzem l'ajuda de tots els cristians per mantenir la tasca cristiana a Terra Santa. Pensem, per exemple, que la col·lecta pontifícia de Divendres Sant és l'ajuda a «l'església mare de Jerusalem» que sant Pau exigia com a ajuda i conscienciació en la solidaritat amb aquells cristians.

—Què suposa aquest Jubileu per a Terra Santa?

—Per als cristians d'allà, un ajut en la seva fe i en la seva vida, i pel que fa a la part material, tindran una oportunitat de treballar per als pelegrins. Esperem també el viatge del Papa. Serà un moment perquè nosaltres ens deixem convertir i perquè els nostres germans tinguin una veu que fins ara no ha estat escoltada.

—Per quin motiu recomanaria anar-hi?

—Quan volem saber més d'un gran personatge, anem als llocs on va viure i on es conserva el seu record. Com a cristians tenim l'oportunitat de veure els llocs on es va encarnar el Déu-amb-nosaltres, Jesús. (R.M.J.)

Dates per recordar

- * 31 de desembre: la gran abraçada del Jubileu. Homes, dones, nens i nenes es donaran la mà al voltant de la mar Morta per mostrar el seu compromís amb la pau i el medi ambient.
- * 2 de febrer: jornada de la vida consagrada
- * 11 de febrer: jornada dels malalts
- * 25 de març: missa solemne a Natxaret per la festa de l'Anunciació, seguida d'una reunió ecumènica i d'un concert de música sacra
- * Diumenge de Rams: processó solemne i ecumènica des de Betfagà a la basílica de Santa Anna, amb participació de representants de totes les Esglésies
- * 14 de maig: jornada dels seminaristes
- * 31 de maig: celebració del Magnificat. Esdeveniment musical televisat en cooperació amb el govern irlandès.
- * Pentecosta: cerimònia de confirmació diocesana a Jafa, que evocarà la «Pentecosta dels pagans» i una altra a l'església de la Dormició de Maria
- * 22 de juny: jornada dels sacerdots
- * Naixement de sant Joan Baptista: missa pontifícia oficiada pel P. Custos
- * Festa de la Transfiguració: celebració amb catòlics i ortodoxos
- * Assumpció de Maria: concentracions juvenils i trobades amb musulmans i jueus
- * 15-21 d'octubre: celebració dels tabernacles
- * 26 de novembre: jornada dels universitaris
- * 26 de desembre: festa de la Sagrada Família
- * desembre: campionat mundial de Bíblia

Vaticà

església en el món

El missatge del Papa per la pau insisteix en la tasca de les ONG

■ Joan Pau II demana una reforma del dret internacional

ROMA.—El missatge de Joan Pau II a tots els homes i dones de la terra remarca que la guerra és una derrota de la humanitat i l'insta a redescobrir la vocació de ser una sola família. El Papa lloa els

processos de mediació i resolució de conflictes i adverteix que en casos extrems de violència cal prendre iniciatives concretes per desarmar l'agressor.

El 33è missatge per a la Jornada Mundial de la Pau remarca el compromís per la pau que fan tantes persones i institucions, i lloa particularment la tasca dels pares que viuen i donen testimoni de pau a les seves famílies, els educadors, els governants i els membres de les ONG, que «amb el seu estudi i acció es dediquen a la prevenció i resolució de conflictes en les més variades situacions i en diverses parts del món».

En la roda de premsa de presentació del document, el president del Pontifici Consell de Justícia i Pau, François Xavier Nguyễn Văn Thuận, va remarcar que pot ser definit com a «missatge de la globalització de la humanitat», en el sentit que es dirigeix a tothom amb la convicció que «si no hi ha pau per a tots, no hi ha pau per a ningú». Mons. Van Thuận va dir que «la lògica de la guerra ha de ser superada» i va recordar que «la institució d'un Tribunal Penal Internacional és un pas important». Aquest prelat vietnamita, president de Justícia i Pau, va fer referència al problema de les armes de baix calibre, i va explicar que en molts indrets moren milers d'infants perquè toquen joguines que en realitat són explosius.

En el missatge, el Papa també parla als joves que han tingut la tràgica experiència de la guerra i els suplica que facin el possible per trobar el camí de la reconciliació i el perdó, tot assumint que és difícil però que és l'única sortida.

Pel que fa a la ingerència, el Pontífex afirma que «quan la població civil corre perill de sucumbir davant l'atac d'un agressor injust i els esforços polítics i els instruments de defensa no violents no han servit per a res, és legítim, fins i tot obligat, emprendre iniciatives concretes

El Papa afirma que la guerra és una derrota de la humanitat.

liació i el perdó, tot assumint que és difícil però que és l'única sortida. Pel que fa a la ingerència, el Pontífex afirma que «quan la població civil corre perill de sucumbir davant l'atac d'un agressor injust i els esforços polítics i els instruments de defensa no violents no han servit per a res, és legítim, fins i tot obligat, emprendre iniciatives concretes

per desarmar l'agressor». El Papa considera «improrrogable» una renovació del dret internacional i de les institucions internacionals i posa en relleu la paradoxa de la gran seguretat dels exèrcits amb la desconcertant situació de perill de la població civil.

El missatge per a la Jornada Mundial de la Pau arriba un dia després de les declaracions del Papa en contra de la pena de mort, i s'inscriu en un marc general que des de l'Església i altres institucions demana la moratòria per a la pena de mort durant l'any 2000. En aquest sentit, el secretari del Pontifici Consell de Justícia i Pau, Diarmuid Martin, va dir en la presentació que seria «un gest d'humanitat» que els països que practiquen la pena de mort deixessin de fer-ho amb ocasió del Jubileu 2000. Mons. Martin va dir que les paraules del Papa tenen un ressò molt més fort del que sembla dins institucions com ara les Nacions Unides i va explicar que el missatge està escrit per «formar les consciències».

El missatge del Papa, incisiu, detallat i concret, és tot un programa de pau escrit amb un llenguatge inclusiu —fa referència en tot moment als homes i a les dones— que fa una crida a la col·laboració humana per construir una cultura de la pau.

Miriam Díez

IRAQ

Ajornat el viatge del Sant Pare

BAGDAD.—Joan Pau II ha hagut de posposar de nou la seva visita a l'Iraq. El patriarca dels caldeus, Raphael I Bidawid, l'autoritat més representativa dels catòlics del país, ha revelat que la decisió ha estat dictada per motius de seguretat: «Ens entristeix aquest nou retard de la visita, però aquí a l'Iraq la situació canvia cada dia. Malgrat això, la visita del Papa tan sols ha quedat postergada: l'any jubilar és llarg i només som a l'inici del mil·lenni. (...) El Papa desitja intensament fer aquest viatge. Nosaltres, els iraquians, també l'esperem amb impaciència, però haurérem d'esperar temps millors.»

Segons explica el director de la sala de premsa del Vaticà, Joaquín Navarro-Valls, «les autoritats iraquianes ens han comunicat que les condicions anormals en què es troba el país amb motiu de l'embargament i de la zona de vols prohibits, així com la situació que travessa la regió, no permeten organitzar adequadament una visita del Sant Pare a Ur dels Caldeus, a l'Iraq». Per al sotssecretari del Ministeri d'Afers Exteriors de Bagdad, Nizar Hamdoun, es tracta tan sols d'una «dilació» de la visita de Joan Pau II. (Fides)

CONGO-BRAZZAVILLE

En defensa dels no-nascuts

BRAZZAVILLE.—«És un drama veure els cubells de les escombraries del nostre hospital plens de fetus», es lamenta sor Ana Cossio, missionera espanyola de la congregació de les Germanes de Sant Josep de Cluny. La religiosa treballa al Centre Hospitalari Universitari de Brazzaville i ha creat l'associació Moviment per la Vida: «Els nens per haver nascut es mereixen tot respecte, no tenen veu i jo puc ser la seva veu.» Sor Ana ha aconseguit involucrar en la seva iniciativa algun metge i mirar d'ajudar les dones a acceptar la maternitat. Amb freqüència allò que impulsa les dones a avortar és la soledat que acompanya la misèria en què viu la població. «Nosaltres —afirma la religiosa— les acompanyem amb la pregària durant l'embaràs i les preparam per al part, assistint-les també després del naixement dels nens. Les posem en contacte amb un fòrum de joves empresaris, una estructura de suport financer amb un microcrèdit perquè puguin posar en marxa petites activitats comercials i ser autònomes econòmicament.» L'associació organitza cursos a parròquies i escoles per explicar els danys que pot provocar l'avortament. (Fides)

FRANÇA

Píndola abortiva a les escoles

PARÍS.—La Conferència Episcopal Francesa ha expressat la seva desaprovació per la decisió de la ministra francesa delegada per a les escoles secundàries de distribuir a les estudiants la píndola abortiva «del dia després». Els bisbes afirmen que «no és possible ignorar la situació difícil que viuen les adolescents que han d'afrontar embarassos precoços. Però precisament per això cal que les famílies i els educadors orientin les joves moralment i no les enganyin dient que simples precaucions poden reparar les conseqüències dels seus comportaments irresponsables.» (Zenit)

NEPAL

La Bíblia, també en nepalès

KATMANDÚ.—Un grup de sacerdots i reconeguts experts han traduït la Bíblia a la llengua nepalesa. La iniciativa va sorgir del P. Francis Farrel, s.j., i a la seva mort va prendre el relleu el P. William Burke. Un dels membres de l'equip de traducció, el professor Chettri, ha assenyalat que «ens fa molt contents a mi i a tot l'equip saber que l'obra ha tingut molta acceptació entre els hindús nepalesos. Malgrat que jo també sóc hindú, m'he sentit profundament tocat per la paraula de Déu mentre traduïa la Bíblia. Aquesta sensació m'ha estimulat a prosseguir en el treball.» (ACI)

Veneçuela

L'Església s'aboca de ple als veneçolans

■ Càritas espanyola impulsa una campanya solidària

CARACAS.— La Conferència Episcopal Veneçolana ha llançat una campanya internacional de solidaritat. L'Església d'aquest país està distribuint aliments, roba, medecines, matalassos i ajuda de tota mena per als milers de persones que s'han quedat sense llar, a causa de les pluges torrencials que han assolat Veneçuela.

Joan Pau II ha manifestat el dolor que li han causat les imatges dels milers de morts, ferits i damnificats que han ocasionat les pluges a Veneçuela. El Papa ha reafirmat la seva proximitat «amb l'estimat poble veneçolà» i ha exhortat «totes les institucions i persones de bona voluntat a contribuir amb generositat per alleugerir tant de sofriment i per reparar les conseqüències tràgiques d'aquest desastre natural tan gran. (...) Que la Mare de Déu del Coromoto intercedeixi per aquest poble que l'honora com a mare i patrona».

La majoria de víctimes han quedat sepultades per les esclavissades de fang que han arrasat les zones de l'àrea de la costa central de Veneçuela. La vacuna antitetànica és el medicament que necessiten més urgentment els metges que col·laboren als centres de refugi on s'atenen els milers de persones rescatades de les runes i el fang. Els metges, a través dels mitjans de comunicació, demanen aquestes vacunes per evitar el tètanus i altres infeccions entre els supervivents, que han estat traslladats a les instal·lacions de l'aeroport de Maiquetia: «És molt urgent que els laboratoris deixin d'intentar vendre la vacuna i la regalin perquè la situació és

Les pluges torrencials han causat milers de víctimes.

molt crítica i greu. Ja no tenim més vacunes i volem evitar una epidèmia», ha assenyalat un dels metges que atén els rescatats a l'aeroport.

Càritas espanyola

Segons les informacions que s'estan rebent de Càritas de Veneçuela, la situació que es viu a moltes zones del país és desesperada. Rius desbordats, preses rebentades i carreteres inundades són algunes de les imatges que ofereix una catàstrofe provocada per les pluges torrencials més intenses que ha patit aquest país en tot el segle. La desgràcia ha causat un nombre indeterminat de víctimes, entre morts i desapareguts.

Càritas espanyola ha obert la campanya «Càritas amb Veneçuela» per atendre les necessitats immediates. Com a primera mesura s'enviaran 20 milions de pessetes, procedents dels fons d'emergències. Tot seguit es lliuraran els diners que es recaptin en els comptes corrents oberts per aquest motiu ("la Caixa" 2100 3060 562200037413) i en el telèfon d'emergència 902 339 999.

De moment, les esglésies, les escoles i els centres esportius s'han convertit en refugi per als damnificats. Les necessitats més urgents són aliments, roba i medecines, que ja estan sent ateses per les diferents organitzacions humanitàries, entre elles Càritas. (C.C.)

RÚSSIA

Els catòlics recuperen la catedral de Moscou

MOSCOU.— La capital moscovita va viure el 12 de desembre una intensa jornada amb la reconsagració de la catedral catòlica de la Immaculada Concepció, convertida durant anys en fàbrica. El cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat del Vaticà i enviat especial del Papa a la cerimònia, va concelebrar juntament amb més de cent sacerdots, entre ells els primers tres joves ordenats a Sant Petersburg. (Zenit)

BURUNDI

Violència que no s'atura

BUJUMBURA.— D'ençà que aquest país va aconseguir la independència de Bèlgica el 1962, es troba involucrat en una sèrie de conflictes sagnants. La tribu dels hutus, que constitueix la majoria, se sent oprimida per la tribu dels tutsis. Això ha comportat des de llavors molts banys de sang. Centenars de milers de persones han estat assassinades, entre elles, sacerdots, religiosos de diferents congregacions, i l'arquebisbe de Gitega, Mons. Joachim Ruhuna. Centenars de milers de persones, les cases de les quals han estat incendiades o destruïdes, s'han vist obligades a fugir. La fam, el fred i les malalties fan que el destí d'aquestes persones sigui fins i tot més insuportable. La violència no s'atura. Assalts a civils estan a l'ordre del dia. Ajuda a l'Església Necessitada ha contribuït finançament des de fa molts anys en innumbrables projectes d'ajuda a Burundi. El 1996 es va donar suport a projectes per valor de més de 22 milions de pessetes; el 1997 l'ajuda es va elevar a uns 13 milions, i el 1998 va sobrepassar els 17 milions i mig. Actualment es continuen finançant nombrosos projectes pastorals i d'ajut als refugiats a les diferents diòcesis. (J.M.S.)

VIATGES MAGISTER

Som l'única Agència de Viatges de Catalunya dedicada exclusivament al turisme religiós.

15 anys al servei de les Parròquies i Comunitats Cristianes de Catalunya, transportant més de 10.000 pelegrins.

EL MILLOR EQUIP

EL MILLOR VIATGE

TERRA SANTA - ROMA

Altres destinacions:

- Ruta de l'Èxode.
- Rutes Franciscanes.
- Rutes de Sant Pau.
- Rutes Marianes.

C/ Roger de Llúria, 67-69, pis 4t • 08009 BARCELONA
Tel.: 93 487 94 23 - Fax: 93 487 95 90 • E-mail: viajesmagister@worldonline.es

BALCLI'S
SALA DE SUBASTAS

DES DE 1979

COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS AL COMPTAT

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA

VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES

C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

932 175 607
932 377 663

Opinió

L'evangelització d'Europa i el cardenal Danneels

A través d'Internet arriba molta informació sobre l'actualitat de la vida de l'Església. Aquest ha estat el cas del sínode especial per Europa celebrat a Roma de l'1 al 23 d'octubre passat. En aquesta segona assemblea continental del mil·lenni, els bisbes van tractar molts temes,

com ara el paper de la dona dins l'Església, per tal d'extreure'n conclusions.

Però no tothom pot accedir fàcilment a aquest mitjà de comunicació d'última generació, i no tothom està disposat a llegir sencer tot allò que interessa. Per això, voldríem recollir fona-

mentalment la síntesi d'una de les comunicacions al Sínode de Bisbes del cardenal Godfried Danneels, arquebisbe de Mechelen (Brussel·les), el dia 10 d'octubre. El seu contingut positiu i operatiu, l'estil i l'agilitat amb què és escrit, fa que aquesta comunicació tingui prou interès per exposar-ho.

A tall de pèrit botànic, el cardenal Danneels resumeix l'estat del jardí de la cultura-ambient d'Europa assenyalant la presència de plantes verinoses: el desig desfermat de consum, l'hedonisme o l'orgull de prescindir de Déu. Però, cada planta verinosa té el seu antídot; no tot és negatiu —anirà repetint durant tot l'informe— el jardí no està tan malalt com per irremediament no tenir salvació.

El cardenal descriu algunes de les malures espirituals de l'home europeu contemporani per poder dictaminar alguns dels diversos components d'un únic remei: l'Evangeli de la salut. Set pronòstics greus i set propostes de tractament:

L'home europeu deleja la felicitat; una felicitat material i immediata. Tanmateix, aquesta set és una «crida urgent a l'Església perquè «canti l'evangeli de la felicitat com a premi»». Sembla que només les sectes ho han comprès bé. Si la resposta de l'home contemporani és freqüentment falsa, la pregunta és, en canvi, encertada: el missatge de Crist és terapèutic i ens ha de fer feliços. L'Església ha de fer aquesta proposta de salut.

El nostre continent ha rebutjat el tabú del sofriment i de la mort. Els homes i les dones del nostre temps s'esforcen obstinadament a fer callar aquest crit silenciós de voler viure i de viure eternament. Precisament, «l'Església podrà predicar l'anunci de la vida eterna i de la resurrecció recolzant-lo en aquesta necessitat inconfessada de l'home contemporani. La planta de l'angoixa desvetllada per la mort —assegura el cardenal Danneels— té el seu antídot. No tot és negatiu».

«La més eficaç predicació actual sobre la resurrecció —afirma el cardenal arquebisbe de Brussel·les— és la virginitat consagrada.» «És la meditació incessant d'aquells que, homes i dones, vivint encara en un cos corruptible, pensen en la seva incorruptibilitat» (sant Agustí).

Crist és només un entre els grans profetes, diuen molts dels nostres contemporanis. Aquest pensament no palesa la veritable naturalesa divina de

Jesucrist. Tanmateix, això ens obliga a pensar i a afirmar més profundament, segons Danneels, «la nostra fe en l'Home-Déu».

La religiositat salvatge que distingeix els nostres temps, per la seva set d'interioritat i de meditació, és únicament positiva. Sovint, transforma l'oració i el culte en autocultura. Però representa un trampolí per saltar més amunt envers «la veritat mística que no es tanca en ella mateixa, sinó que es descentra per obrir-se a Déu».

La presència de l'islam a Europa és cada vegada més gran. Un cert islam és, de vegades, un interlocutor difícil, quasi inaccessible. «Un altre islam ens torna a ensenyar el sentit de la transcendència de Déu, de l'oració i del

una nit espiritual, imitem les noies prudentes de l'evangeli i vetllem: l'espòs és aquí; sortiu a rebre'l.» Però vetllar no vol pas dir tenir por i fugir. Prenem les nostres torxes i l'oli; Crist ens proporcionarà l'oli (l'evangeli). Sigui beneït. Les torxes (l'enculturació) són els homes de totes les èpoques que ens les presenten dia rere dia. Donem, doncs, també gràcies a la nostra època: no tot és perdut.

Son sàvies i obertes a l'esperança les paraules del cardenal de Brussel·les. Quants cops no s'ha sentit aquest mot, *esperança*, en l'aula sinodal! L'esperança és la virtut cristiana que va invocar diverses vegades, per exemple, l'arquebisbe de Gènova, cardenal Dionigi Tettamanzi, en la sessió del dia 4 d'octubre.

el realisme cristià no pot no estar obert a un optimisme radical. Per això, parlar «amb» esperança i parlar «de» l'esperança és signe i fruit de la nostra fe. I és justament aquesta confessió de la fe en el Senyor de la història allò que els cristians *podem i hem d'oferir a l'Europa d'avui.*»

En termes semblants, d'esperança confiada i joiosa, respecte a l'evangelització d'Europa, es va expressar el cardenal Carles de Barcelona en la sessió del dia 7 d'octubre: «El tarannà (de qui dona testimoni de la seva identitat cristiana en ordre a l'evangelització), ha de ser d'esperança i d'alegria, nascudes de la consciència d'allò que es creu. Si el missatge de la salvació ha arribat fins a nosaltres després de 2.000 anys, és perquè als primers apòstols i als seus seguidors els preocupava de transmetre la fe rebuda més que no pas si interessava el que transmetien.»

Els bisbes, al Sínode, han fet les seves anàlisis amb realisme, les quals sempre, acaben obertes sortosament a l'esperança. L'evangelització d'Europa, sota l'acció de l'Esperit, és ara a les nostres mans. Però el procés, primerament, passa pel nostre cor, per la mateixa fe. El «desafiament dels desafiaments —va constatar el cardenal Tettamanzi— és la fe en Jesucrist: fins on som «cristians», val a dir, fins on creiem en Jesucrist? En l'Europa d'avui, la prioritat no consisteix tant a «batejar els convertits» com a «convertir els batejats».

S'explica una anècdota de Jean-Marie Lustiger, l'actual cardenal-arquebisbe de París: en arribar a la seva complexa diòcesi, li van preguntar al nou arquebisbe quina era la cosa més important i urgent a fer per evangelitzar París; tothom esperava l'exposició d'un gran i prolix programa pastoral. Però, el senyor cardenal es va limitar a contestar: «El que és més urgent per evangelitzar la diòcesi de París és que jo, que en sóc el bisbe, em converteixi.»

Ramon Corts i Blay

Rector de la parròquia de la Puríssima Concepció de Barcelona

Cardenal Godfried Danneels.

de juni, de l'impacte de la religió en la vida social.»

En molts països d'Europa, l'Església es va tornant una minoria i està necessitada de personal, de poder i de prestigi. Potser així «el Senyor ens està ensenyant a ser més humils i a viure de la doctrina de l'omnipotència de la seva gràcia». No tot és negatiu per aquells a qui Déu ensenya la humilitat i la confiança. «Si és veritat —afirma el cardenal— que potser a Europa està caient

«El cristià —deia el cardenal italià— cridat a *parlar de l'esperança* a una Europa que sembla que l'ha perduda, ha de ser el primer a *parlar amb esperança* (...) Davant d'un panorama, de vegades desolador, si el contempla amb un *realisme veritablement evangèlic* no pot abandonar-se a planys estèrils o al *pesimismo*, perquè el Senyor, avui com ahir, mana el seu Esperit des dels quatre vents per bufar sobre allò que és mort i àrid perquè revisqui. En altres paraules,

Espanya

«La nostra missió és redimir els nous esclaus»

■ La família trinitària finalitza les celebracions del VIII centenari de la seva fundació i el IV de la reforma de l'orde

CÒRDOVA.— Amb diferents celebracions a Còrdova, Salamanca i Roma, la família trinitària va clausurar el 17 de desembre passat, festa del

La celebració a Roma va estar presidida pel superior general dels trinitaris, José Hernández Sánchez, i va tenir un marcat caràcter internacional ja que hi van ser presents els superiors i les superiores de totes les províncies i els vicariats trinitaris d'Europa, Àfrica, Àsia i Amèrica. La cloenda va estar precedida d'una trobada de tres dies per estudiar la formació i el futur de les vocacions trinitàries.

A Salamanca, davant de les despulles de sant Joan de Mata, l'eucaristia de cloenda va estar presidida pel bisbe de Ciudad Rodrigo, Mons. Julián López. A Còrdova, les celebracions de cloenda de l'Any Jubilar Trinitari van tenir com a figura rellevant sant Joan Baptista de la Concepció, reformador dels trinitaris, que va ser presentat com a clàssic de la literatura espiritual espanyola. Mons. Carlos Amigo Vallejo va posar punt final a les celebracions amb una solemne eucaristia.

Del 17 de desembre del 1998 al 17 de desembre del 1999, sota el lema «La família trinitària animada per l'amor trinitari redemptor, al servei de la nova Evangelització», s'han celebrat diferents trobades d'estudi, simposis i assemblees internacionals i capítol general; entre els quals destaca un gran congrés a la Facultat de Teologia de Granada sobre les noves formes d'esclavitud i que va comptar amb la participació de Mons. Paride Tabán, bisbe de Torit, al Sudan, país on l'orde dels trinitaris ha iniciat recentment la seva implantació.

L'Orde de la Santíssima Trinitat, com el seu nom indica, té la Trinitat com a model de salvació de l'home. El projecte original, «Trinitat i Redempció», que sant Joan de Mata va iniciar el 1198 per a la prevenció dels captius i que sant Joan Baptista de la Concepció va reformar el 1599, ha estat l'objecte d'estudi i d'actualització de la família trinitària durant aquest any que ja s'acaba.

Segons explica Isidro Hernández, secretari provincial trinitari a Còrdova, el seu gran repte és adaptar-se als signes dels temps i ser capaços de redimir nous tipus d'esclavitud. «Després de tantes reflexions és ara el moment d'actuar perquè hi

seu fundador, sant Joan de Mata, l'Any Jubilar Trinitari del VIII centenari de la seva fundació i del IV centenari de la reforma.

L'orde trinitari desenvolupa una intensa tasca en la pastoral penitenciària.

ha molts vaixells amb captius per rescatar.»

Els pares trinitaris i els instituts femenins trinitaris tenen uns 500 membres a Espanya que treballen especialment en la pastoral penitenciària a Andalusia i en el camp de l'ensenyament en col·legis i parròquies.

Glòria Carrizosa Servitje

Jesús Lecea, nou president dels religiosos europeus

MADRID.— El president de la Conferència Espanyola de Religiosos (Confer), l'escolapi Jesús M. Lecea, va ser elegit nou president de la Unió de Conferències Europees de Superiors i Superiores Majors (UCESM), en una trobada que va tenir lloc del 6 al 12 de

desembre a Dubrovnik (Croàcia) per celebrar la IX Assemblea General de la UCESM sota el lema «Cridats a ser benedicció».

El pare Lecea, que substitueix en el càrrec el religiós marista holandès Jacques Scholte, ha estat elegit per un

mandat de quatre anys pels representants de 39 conferències nacionals de religiosos i religioses de 23 països europeus.

Jesús M. Lecea esdevé així el president de 400.000 religiosos i religioses de vida apostòlica activa a Europa. La UCESM pretén ajudar els religiosos a testimoniar l'Evangeli en els diferents contextos culturals i socioeconòmics.

El president de la Conferència va néixer a Mendavia (Navarra) el 1941 i va ser ordenat prevere el 7 de març del 1965. Lecea és doctor en Teologia i llicenciat en Filosofia. En la seva congregació és delegat general per a les Missions i delegat general de les Escoles Pies d'Espanya. (C.C.)

El diaconat permanent, un ministeri en augment

MADRID.— Els diaques permanents tenen una gran tasca a fer i en el futur seran especialment necessaris en el camp de la pastoral familiar, la pastoral de la salut i la pastoral penitenciària. Aquestes conclusions es desprenen de l'assemblea nacional que els diaques van celebrar a principis de desembre a Alcalà de Henares.

El bisbe auxiliar de Barcelona i president del Comitè Nacional per al Diaconat Permanent, Mons. Carles Soler i Perdigó, va presentar les normes definitives per al diaconat a Espanya que han de ser aprovades a Roma. Javier Díaz Lorite, director de la Comissió Episcopal del Clergat, defineix el diaca com «un cristià que se sent cridat per Déu a servir l'Església i el món com a ministre ordenat, de tercer ordre. O sigui que actua oficialment en nom de l'Església i pertany formalment al clergat, tot i tenir treballs civils. Hi ha dues modalitats: els que tenen opció celibatària de per vida i els que estan casats».

A Espanya hi ha uns 200 diaques permanents i 70 aspirants, xifra que comparada amb Alemanya i Itàlia, amb 2.000 diaques de mitjana, encara és reduïda. Els diaques actuen fonamentalment en el servei de la Paraula, en el servei litúrgic: poden batejar, casar i celebrar les exèquies, però no poden celebrar missa ni confessar; i també en el servei de la caritat. (SIC)

Ajudes de la CEE per a projectes d'evangelització

MADRID.— La Conferència Episcopal Espanyola ha aprovat la concessió de 115.801.243 pessetes per a 50 projectes d'ajuda a diferents projectes d'evangelització. Cinc milions de pessetes per al noviciat passionista de Chosica, al Perú, és la xifra més elevada que s'ha concedit. D'altres ajudes que s'han aprovat per un valor de quatre milions de pessetes o superior són per comprar un vehicle per a la diòcesi de Laï (Txad), per a noves parròquies de la diòcesi de Jamshedpur a l'Índia, o per a un seminari diocesà al Camerun.

Aquesta ha estat la quarta concessió d'ajudes d'aquest Fons de la CEE en el seu primer any de funcionament i en el qual s'han distribuït al voltant de 442 milions de pessetes per a 163 projectes dels cinc continents. (SIC)

Mons. Omella pren possessió de Barbastre-Montsó

BARBASTRE.— Mons. Juan José Omella va prendre possessió de la diòcesi de Barbastre-Montsó el 12 de desembre passat en una cerimònia a la qual van assistir quinze bisbes a la catedral de Barbastre. Mons. Omella, que substitueix Mons. Ambrosio Echebarria, va néixer a Cretas (Terol) el 21 d'abril del 1946. El 1970 va rebre l'ordenació sacerdotal. El 22 de setembre del 1996, Mons. Elías Yanes el va ordenar bisbe auxiliar de Saragossa. (SIC)

Telèfon de la Pregària
934 175 449

Obert cada dia de les 22 a les 24 h

La solidaritat autèntica ve de dins i s'expressa eminentment en la pregària. Truca'ns en les teves necessitats i pregarem. Per la línia telefònica passarà la veu, l'amor i el poder de Déu.

Associació Amor de Déu

Carta Dominical

En cada començament hi ha quelcom de meravellós

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Un nou any és com una nova aurora després del capvespre de l'any vell. Un altre any. Més temps per a cadascú. Es diu que el temps és fugisser. Però, ¿és que les persones som només temps fugisser? Podem ascendir o podem enfonsar-nos en el nostre caminar. Com a persones, pensem que un nou començament és quelcom preciós, ple d'esperança i de possibilitats intactes. Podem dir, com el protagonista d'una obra de Hermann Hesse: «En cada començament hi ha alguna cosa meravellosa que ens ajuda a viure i ens protegeix», i ho va dir quan ja era gran i es disposava a

sortir d'un ambient conegut, per sentir novament tota l'esperança, l'emoció i la grandesa d'un nou començament.

Com a creients, ens sentim «buscadors del misteri, caminant com a pelegrins en una marxa obstinada vers l'infinit...» «Amics —diu B. Mostaza—, el que val és anar endavant sempre... Algú ens espera, sense retard, justament allí on caiguem. Algú ens aixecarà de terra, enlaire, empeltant-nos en les seves mans com ales... fins esdevenir del tot déus abismats en el Déu que és i és i és, plenitud de plenituds i darrer vèrtex que encimbelli les nostres vides». Però, ¿on s'encimbellen les nostres vides? En el nostre darrer capvespre —respon Joan de la Creu—, «t'examinaran en l'amor; aprèn a estimar com Déu vol ser estimat i deixa la teva condició (actual)».

Ha passat un any més. Algú potser s'estremeix en pensar-ho, perquè la nostra pobresa també es manifesta en això: l'any passat va marxar i el que ve encara no és. Es repeteix l'experiència de la caducitat del present. Sempre hi vivim, però mai no el podem *posseir*, sinó que, tan bon punt pretenem fer conscient el present, se'ns converteix en passat, donat que el nostre pensament ja pertany a un altre moment diferent del que

rememorem. Vivim en un present recolzat lleugerament entre el passat, que ja no és nostre, i l'avenir, que encara no és nostre.

Tanmateix, la nostra condició humana fa que el present no sigui tan perible com ho és per a altres éssers, per als quals el passat no existeix en absolut. Un antic filòsof digué que l'home es distingeix de l'animal en el fet que pot mantenir el cap per damunt de l'aigua del temps. Els animals es deixen arrossegar pel corrent del temps, com peixos; l'home pot treure el cap, mirar el temps i, d'aquesta manera, dominar-lo. Però hem d'evitar ser també peixos en el mar del temps, arrossegats pels corrents i desconexors del seu origen i del seu destí. No consumim tot el nostre ésser en l'existència quotidiana, un dia rere l'altre, una tasca rere l'altra, incapaços de prendre consciència de nosaltres mateixos.

Però no cal tampoc angoixar-se. Santa Teresa de Lisieux li deia al Senyor: «No vull col·leccionar mèrits per al cel..., quan aquesta vida arribi al capvespre, em presentaré davant teu amb les mans buides. No et demano, Senyor, que comptis les meves bones obres. Vull revestir-me de la teva justícia i rebre del teu amor l'eterna possessió de tu mateix».

Paraula i vida

Anhel de pau

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

La pau ha estat un bé molt desitjat durant tot el segle xx. Durant aquest darrer segle la humanitat ha continuat sofrint guerres i conflictes bèl·lics que han sembrat la mort, el sofriment i la misèria. La pau ha estat també invocada i desitjada pels homes i dones de bona voluntat d'arreu del món.

Comencem aquest nou mil·lenni amb un anhel de pau. Tota l'Església, estesa d'Orient a Occident, invita a iniciar un any nou amb la Jornada Mundial per a la Pau. Enguany, aquesta Jornada té major transcendència perquè iniciem el tercer mil·lenni i convé fer-ho treballant per una cultura de la pau i de l'amor. El lema és molt adient: «A la terra pau als homes que Déu estima.»

La pau sempre ha estat necessària per tal que la vida sigui més plenament humana per a tothom. I ho és

especialment en els nostres dies, perquè les amenaces tenen una transcendència més greu i més gran. Per assolir la veritable pau cal una nova mentalitat. Joan Pau II no para de proclamar la necessitat d'una *cultura de la pau*. Quan s'està atent als esdeveniments de cada dia —a nivell local i universal— ben aviat hom s'adona que abunden els signes totalment contraris a aquella cultura. L'odi, la violència, el terrorisme, l'egoisme individual i col·lectiu, són exponents d'una *incultura* que fa impossible la pau autèntica.

Dol profundament a la nostra societat i a l'Església l'anunci que féu ETA de posar fi a la treva, amenaçant novament amb possibles nous atemptats. El terrorisme no és mai justificat. En una societat democràtica les opcions sociopolítiques s'han de defensar amb la força de la paraula i del diàleg, mai de les armes.

El Concili Vaticà II va parlar de la pau com un do preuat, tot afirmant que «la pau no és la simple absència de la guerra, ni es redueix merament a crear un equilibri de forces oposades, ni és tampoc el resultat d'un imperi econòmic, sinó que és anomenada amb tota propietat una creació de la justícia». Certament en el respecte als drets humans hi ha el secret per a la pau veritable. Mentre hi hagi al món una injustícia a satisfer i un refús a satisfer-la pel reconeixement del dret hi haurà un conflicte possible. Mentre existeixi una ambició superior al dret, no es podrà parlar sense irrisió de la pau perpètua.

Pau Casals, a la seu de l'Assemblea General de l'ONU, en una commemoració de la Declaració Universal dels Drets Humans, l'any 1958, digué en el seu parlament que «tots els éssers humans que viuen a la terra senten el desig de la pau». El missatge evangèlic que encaixa amb els més alts desigs i aspiracions del llinatge humà, resplendeix amb nova claredat en els nostres temps en proclamar benaurats els forjadors de pau, «perquè s'anomenaran fills de Déu».

Vivint ja el Jubileu dels 2.000 anys del naixement de Jesucrist, és un temps privilegiat per continuar cercant la justícia que condueix a la pau. Joan Pau II afirma que «els cristians són cridats a comportar-se segons la justícia i a viure en pau amb tothom, perquè Jesús no dóna simplement la pau. Ell ens dóna la seva pau acompanyada de la seva justícia».

El cardenal Poupard ha dit unes paraules senzilles i profundes: «Si vols la pau, aprèn a estimar.» Són com una glossa de les paraules conciliars: «La pau també és fruit de l'amor, el qual va més enllà d'allò que pot proporcionar la justícia.» No n'hi ha prou a practicar la justícia; cal l'amor als altres perquè aquest amor, quan és autèntic, dóna esperit a la justícia i la sobrepassa, bo i elevat-la a una categoria més humana i humanitzant. La *cultura de la pau* no és possible sense la *cultura de l'amor*. Justícia, amor i pau és el que necessita aquest nou mil·lenni que encetem.

opinió

Zoom

A les dotze de la nit del 31 de desembre hi haurà el traspàs del penúltim any del segle xx —curull com cap altre de tràgics esdeveniments: guerres mundials, guerres civils, conflictes socials, revolucions internes, estralls meteorològics, però també per tants lloables esforços per resoldre'ls i evitar-ne la repetició, sense oblidar els grans descobriments científics i l'arribada de l'home a la Lluna— i entrarem a l'any 2000 que el clourà definitivament. Que aquest any 2000 sigui per a tots els pobles de la terra l'esperança d'un món millor on comencin a regnar la pau i l'amor.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

A grans mals,
grans remeis

«Les dades sobre la fam, la pobresa, les catàstrofes, les guerres, les injustícies, la falta d'atenció sanitària o social són esfereïdores i afecten directament al present i al futur de la humanitat. Els nens que són el nostre futur són els més indefensos i els més necessitats. Milers i milions de nens i nenes sobreviuen diàriament a la misèria, als maltractaments i a la desesperació.»

Amb aquestes paraules obre les seves pàgines la revista anual SOS, amb motiu del Dia Universal de la Infància, que té lloc cada any el 20 de novembre. La revista comença recordant els drets i les llibertats internacionals dels infants: el dret a la salut i al benestar, a l'educació, a les activitats culturals i lúdiques. Així mateix els drets dels petits i de les seves famílies.

En tots els països del món hi ha persones i institucions que col·laboren amb eficàcia per garantir que tots els milions de nens i nenes gaudeixin d'aquests drets fonamentals.

En el nostre país són nombroses les ONG que treballen en aquesta direcció. La revista SOS esmenta Actur, que supervisa i coordina la protecció dels refugiats. Aldeas Infantiles proporciona una llar digna en un entorn normalitzat a cada nen en situació de desemparament. Ajuda en Acció impulsa programes de desenvolupament i potencia les capacitats i les habilitats autòctones, respectant la seva identitat i valors. Càritas és l'expressió de la comunitat cristiana en ajut als més pobres amb institucions especialitzades per a infants. Creu Roja espanyola atén els nens refugiats, sense distinció de nacionalitat, raça o religió. La Fundació Vicente Ferrer lluita contra la misèria a l'Índia, cobrint les necessitats bàsiques per tal que ells mateixos amb esforç accedeixin a una vida digna. Intermón i Mans Unides impulsen projectes per afavorir el desenvolupament social dels pobres. Matres Mundi treballa en les maternitats públiques i privades. Metges Sense Fronteres actua en situacions d'emergència i amb projectes sanitaris a mig i a llarg termini. Unicef denuncia els abusos contra els nens i els adolescents i exigeix als governs els drets dels infants.

La revista SOS esmenta un centenar d'institucions públiques i privades, d'empreses bancàries, industrials i comercials, de fundacions, d'entitats artístiques, de l'Església i altres col·lectius que s'han unit a aquesta acció mundial coordinada en bé dels nens i nenes abandonats, maltractats i desesperats.

La unió fa la força, i a grans mals, grans remeis.

Notes
insignificants

Germà Adrià

Un dia
especial

Primer diumenge de l'any 2000. És el segon dins de Nadal. És un diumenge especial, perquè hem sobreviscut a l'efecte 2000.

La fi del món no ha arribat. Ni ens ha assotat cap «cataclisme» més violent dels que ho acostumen a fer normalment.

Les ciutats no s'han enfonsat.

El món, encara que hem creuat el segle i el mil·lenni, continua el seu curs.

Els homes continuem vivint i morint, continuem estimant i odiant, continuem rient i plorant.

Tots ens aferrem a la nostra manera de ser, igual que en el 99.

Però, el més meravellós és que Déu continua estimant-nos encara més i continua oferint-nos el seu Fill com a Salvador, i continua brindant-nos l'acció mediatra, viva, de la seva Església.

I Déu, en el 2000, com sempre, continua mendicant el nostre amor.

Primer diumenge de l'any. Que hauria de ser l'estrena dels diumenges del 2000. Viscut amb la il·lusió que és el primer dia del Senyor d'un nou mil·lenni.

I, primer de tot, el diumenge, sempre és el dia del Senyor.

I també el nostre dia. Un dia de pau, d'assossec, de família, d'alegria, de relacions socials, de diversió...

Cada diumenge és sempre un dia especial, sobretot per a un cristià.

Per això, l'Església ens ofereix l'oportunitat d'assistir a missa en comunitat, sempre una missa més ben preparada i més ben viscuda.

I en la missa l'Església ens ofereix l'oportunitat d'escoltar i de celebrar la Paraula. Paraula de Déu. La nostra Paraula de Vida.

I ens ofereix l'oportunitat de pregar en comunitat, perquè som assemblea cristiana.

I ens ofereix l'oportunitat de participar en el banquet del Cos de Crist. Banquet en família. Eucaristia.

I aquesta Eucaristia del primer diumenge del mil·lenni hauria de tenir alguna cosa especial. Com l'arrencada per a un nou estil de viure diumenge l'Eucaristia.

I que quedi gravat en nosaltres l'inici de l'Evangeli d'avui, primer diumenge de l'any:

«Al principi existia el qui és la Paraula. La Paraula estava amb Déu, i la Paraula era Déu. Ell estava amb Déu al principi...»

Amb aquest convenciment hem d'assistir a missa cada diumenge de l'any: «La Paraula era (i és) Déu...» I la Paraula, en l'Eucaristia, la completem, la coronem amb la participació en el Cos de Crist, l'Eucaristia.

Podem quedar-nos «sense missa» un sol diumenge de l'Any?

Podem quedar-nos sense l'alegria de ser cristians-eucarístics?

Punt de vista

Antonio Arias Crespo

Efecte 2000, una mera trivialitat

L'any 2000 famós ens amarga l'existència a tots. No hi ha cap fet quotidià mínimament interessant que no faci referència a la proximitat d'aquesta data tan significativa. Fins i tot, alguns calendaris del 1999, perquè no ho oblidem, al principi de cada mes assenyalen els dies que falten per entrar al rodó any 2000, cosa que no s'ha fet, ni per casualitat, amb cap altre any.

És veritat, el 2000 serà un any emblemàtic, ja que amb ell tancarem un mil·lenni i en el seu 31 de desembre direm adéu a un segle, el xx, que haurà estat el de molts de nosaltres, ja que les nostres vides hi van començar i, per llei natural, del proper, poc en viurem.

Estar preocupats (o, fins i tot, espantats) pel que passarà l'any 2000 em sembla una estupidesa majúscula o una gran manca de preparació humana enfront de l'esdevenidor.

A Espanya, quantes persones van viure amb angonya els primers mesos del 1936 amb tot el que s'apropava? I a Europa o al món, quantes van viure preocupades el 1914 o el 1939 davant dels inicis de les dues últimes guerres mundials? I, no obstant això, van provocar més de cinquanta milions de morts i la devastació d'Europa que, de pas, va representar per als Estats Units un mercat immens i beneficiós.

A l'agost del 1945 dues bombes atòmiques van destruir les ciutats japoneses d'Hiroshima i Nagasaki, amb la consegüent matança de milers i milers de persones. De bombes atòmiques, en tenen molts països que poden repetir la «gesta» en qualsevol moment. Qui s'hi oposa? Que jo sàpiga, cap ONG aixeca la veu en contra; ni tan sols Greenpeace bada boca.

I ara ens busquen les pesigolles amb l'arribada de l'últim any del segle en què vivim? Mera superstició! Mera triviali-

tat! Mera bajanada!

Quins problemes! Que si els ordinadors sabran o no sabran què canviarem d'any; que si les companyies d'assegurances tindran les previsions ben fetes, que si els caixers automàtics es bloquejaran; que si... Quins problemes, Déu meu!

I, com més benestar, més aberracions.

Al pagès que viu segons la climatologia i que s'acull al que se'n derivi, l'arribada del 2000 l'angoixa poc o gairebé gens. El seu cor i els seus interessos rau en el fet que plogui quan la terra ho necessita, que pugui plantar al seu temps, que el sol escalfi quan ho ha de fer perquè la collita li doni menjar i que el banc no li apugi els crèdits. I això cada any, encara que sigui de traspàs.

Al poblador de la gran ciutat, al senyor que inverteix en borsa o que té interessos en els negocis de la família de la seva dona, a aquest sí que li tremolen les cames només de pensar que l'invent se'n pot anar en orris si els fets arriben a fallar o si les matemàtiques es tornen boges. (Però això sempre; no tan sols ara.)

Els lectors de *Catalunya Cristiana* hauríem de ser una espècie diferent. Se suposa que la nostra simpatia per aquest setmanari o la nostra afinitat ens ve per la nostra condició de batejats, conscients del que això representa per a una persona.

Si és així —i això espero— penso que la preocupació seriosa i prioritària davant d'aquest fet concret de l'efecte 2000, s'hauria d'orientar a un examen viu, sincer i en profunditat de la nostra existència. A qui devem la vida? La fe rebuda, l'hem fet operativa? Hem negociat com cal els talents rebuts? Hem estat atents per posar remei, en la mesura de les nostres possibilitats, a les necessitats dels altres? La murmuració i el judici, enemics terribles que tant de mal causen dins de la comunitat eclesial, els hem dominat o han estat ells els que han jugat amb nosaltres i amb els nostres interessos cristians?

Aquestes, i mil qüestions més, són les que ens haurien de preocupar davant de la proximitat del 2000. Posar en ordre la nostra vida, convertir-nos cada dia, canviar de mentalitat i col·laborar en l'evangelització de l'Església perquè molts d'altres —allunyats, freds o despreocupats— puguin recordar que són fills de Déu i que d'Ell només rebran l'acollida fidel i el perdó misericordiós. I amb això, que no és poc, l'alegria i el goig per la vida.

El 2000? Un mite. De manera indefectible, després del dimarts i 13 sempre ha vingut el dimecres 14.

saber escoltar

Una gran lliçó de catequesi: la dignitat de la persona humana

El *Directori general per a la catequesi* és un llibre esplèndid. D'una banda és un complement necessari del Catecisme de l'Església catòlica i, de l'altra, un instrument per al tarannà que han de tenir les nostres catequesis.

Aquest volum conté una colla de sorpreses. De tal manera que la sensibilitat per al temps actual hi és a bastament clara. I, a més, la sensibilitat dels homes i dones actuals hi pot sintonitzar perfectament.

El text m'ha impressionat ja en l'exposició introductòria. L'evangelització hi apareix amb la paràbola del sembrador que sortí a sembrar. Llavors en el camí: les aus se les menjaren. Llavors en el pedregar: com que les espigues no pogueren arrelar, el sol les assecà. Llavors entre els esbarzers: espigues ofegades, sense fruit. Llavors en la bona terra: van créixer i donaren el fruit que pogueren.

El *Directori*, després d'aquest flaix, projecta la seva mirada al món actual des de la fe. Visió de la societat del nostre temps. Crida als deixebles de Jesús que hi viuen. És el nostre temps! El que hem d'estimar. Mirada profunda, conscient que Déu Creador comunica la seva bondat a tot, segura que el pecat limita i entorpeix l'home, certe-

sa de redempció pasqual i esperança de consumació definitiva.

Per què la meua impressió? Per la gran remarca, en diverses ocasions, que l'evangelització té una tasca irrenunciable: manifestar la voluntat inviolable de tota persona humana. Com si ens digués que aquesta és la primera lliçó de la catequesi, la gran lliçó. Fins i tot, el terme i el resultat. Certament, la catequesi és posar en contacte el catequitzat amb la persona de Crist, el Fill únic de Déu que es va fer home. Des de l'Encarnació els homes hem esdevingut fills en el Fill, Jesús mateix va dir clarament: «El que feu als altres m'ho feu a mi.»

La dignitat de la persona humana! No pot ser només un somni o un ideal sense realització! Quantes vegades, també al nostre nivell, no respectem la llibertat dels altres? En això no filarem mai prou prim. Alerta d'omplir-se la boca dels drets humans; el que cal és no conculcar-los. La doctrina social de l'Església és ben clara en això. No l'acompleix el qui la proclama, sinó el qui la realitza amb obres. Un terreny relliscós, fins i tot propici a un determinat fariseisme. Alerta!

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Riure-Somriure (II)

Escriu en aquests dies de Nadal, dins meu, doncs, hi ha joia. El títol que he posat és molt adequat per a aquestes jornades. Ho vaig comentar als nens que van venir a missa, nens d'uns cinc anys. Els vaig recordar com ploreu els seus germanets petits, però, quan creixen una mica ja riuen, ells també ho han fet mentre els ho explicava, i quan es facin grans sabran parlar com ells i després diran coses. El Nen Jesús també ho va fer. Avui han portat il·lusionats el seu Nen del Naixement familiar per rebre la benedicció durant la missa. M'ha sorprès que no hagin estat ells els únics que els han portat, algunes persones grans també ho han fet il·lusionades. Aquest ritus no me l'he inventat jo, cada any el compleixen els nens de Roma, i porten a la plaça del Vaticà els seus *bambinos* perquè rebin la benedicció del Papa a l'hora de l'àngelus. Crec que entre nosaltres són molt necessaris «invents» d'aquesta mena per mantenir un bon clima cristià en l'àmbit familiar. D'altra manera els nens tindran coneixement de les festes que se celebraven a la Roma clàssica, cosa que els ho van explicar a l'escola, col·leccionaran *caganers* que, segons diu la televisió i la premsa, és la figura central del pessebre català i, en comptes de desitjar-se un «Bon Nadal», es desitjaran «Bon galet» com va fer un diari aquests dies, on la «felicítació» ocupava tota la portada.

Els nois marxaven il·lusionats amb la imatge beneïda a les mans, però he volgut recordar-los que allò només era una representació, els he explicat que ells, el dia que els vam batejar, quan juntament amb els seus pares els vaig submergir a la pila baptismal, una cosa que ells han vist fer a d'altres nens, aquell dia, Jesús es va submergir en el seu interior. Els he dit que deixin la figureta al pessebre, però que pensin que porten Jesús en el seu cor. Als grans els he recordat aquesta realitat sorprenent. Més important que totes les trobades familiars, ja que, allò de «per Pasqua i Nadal cada ovella al seu corral» si no es fonamenta en uns altres principis al marge del costum, dura només fins que poden anar a esquiar, a combregar amb la neu, natural o artificial, o escapar-se al país que aquell any està de moda. I des d'allà, en moments de soledat o de dolor, se sentiran desenganyats o limitats en les seves ambicions, constataran, si tenen una mica de temps per pensar, que el seu interior està buit i que, per molt que premsin les experiències d'aquells dies, d'elles no en surt cap felicitat autèntica. I ja és tard per rectificar, és millor donar-se per vençuts.

Pregunto a Carme T. que quan comencen els nens a somriure i em contesta il·lusionada que molt aviat, als pocs mesos, em diu, i que el seu petit es posa molt content quan veu els seus germans. No em parla d'ella mateixa, però la noto feliç. Quan penjo el telèfon penso que alguna cosa semblant hauria sentit santa Maria, la primera vegada que va veure el seu fill somriure a Josep. No tot és joia. Han vingut, com fan altres vegades, tres nois d'uns dotze anys, d'un poble veí. Un és mormó, l'altre musulmà, i el tercer cristià. El mormó va a la seva capella, el musulmà, com que és el Ramadà, resa tres cops al dia, el cristià: res de res. Hem quedat que el proper dia que vinguin llegirem el *Libre del Mormó*, l'Alcorà i la Bíblia. El relat de l'Anunciació apareix en els tres llibres. Més que ecumenisme juvenil vull que l'experiència sigui un esperó per al cristià.

P-J Ynaraja,

Capellà del Montanyà (ynaraja@retemail.es)

Ser o no ser

Sr. Director,

Sembla que a la televisió s'està posant de moda els anuncis que parodien l'Església catòlica: monjos pendents del gust del formatge, un sacerdot donant la Comunió com a excusa per parlar d'un cotxe, monjes llaminerers rere el torró, un obès, violent i golafre predicador, etc. Jesucrist ens va dir que perdonéssim i que no fóssim venjatiu, però també ens va dir que no fóssim estúpids. I el catòlic que donés beneficis a una empresa comercial, sabent que part d'aquests beneficis s'utilitzen per ridiculitzar l'Església, demostraria ser un estúpid, no? Doncs..., obrem en conseqüència. Som o no som.

ANTONIO MARTÍNEZ ZURIAGA
Sant Fost

S'ha convertit el Nadal en un festival?

Sr. Director,

Estem en festes de Nadal, unes festes en què la massificació de compres i l'autèntic pes hipercalòric ens fa oblidar l'autèntic significat del Nadal. Hauríem de fer una veritable reflexió sobre el Nadal, una reflexió adreçada a fer un món millor pel que fa als valors humans i a la superficialitat que ens envolta. Cada any —i sobretot aquest— el Nadal s'acosta més a una mercaderia i a un festival, mentre s'oblida el seu principal fonament. Per tant, hauríem de valorar el Nadal com l'autèntic regal capaç d'edificar l'única via possible per fer-nos més solidaris i alhora més igualitaris pel que fa a recursos materials i humans. Aboquem-nos a decorar aquest aparador amb el màxim de fervor que ens demana el nostre interior.

NÚRIA BOMBARDÓ i CODINA
Bellaterra

Què esperem d'aquestes festes?

Sr. Director,

Nadal. La celebració del naixement de Jesús. Però no només cal veure Jesús com a home, seria empobrir-lo, sinó que cal veure'l com a Déu fet home i situant-lo a Ell i a nosaltres amb Ell en el mateix origen de la Creació. Nosaltres sempre

Cartes del lector

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

La vinguda del Fill de Déu

Sr. Director,

Els aparadors de les tendes llueixen boletes multicolors i ornaments nadalencs i els carrers s'il·luminen esperant que arribi el canvi de segle. El 2000 és molt esperat per a molts (sales de festa, restaurants, etc.), mentre que resulta angoixant per als qui s'han d'assegurar que la tecnologia no els faci *crac* quan arribi el canvi de dígits. Per sort, sembla que no hi haurà cap *crac*.

Davant d'aquest espectacle ens preguntem si som conscients que el Nadal és un fet historicoreligiós. El món no es va iniciar fa dos mil anys. La Terra dona voltes des de fa milions d'anys (ho diuen els experts). Ho vulguem o no, Déu ha deixat la seva empremta en el fons de l'home i aquesta no s'esborra ni amb la rebequeria, ni amb l'egoisme, ni amb la ingnorància voluntària, ni amb l'afany d'apagar la flama. Qui celebri el Nadal i l'entrada del 2000 celebrarà la vinguda del Fill de Déu a la Terra —l'inici de l'era cristiana—, que va venir com a signe de pau, pobresa i amor.

Josep, Maria i Jesús, els tres personatges de la cova de Betlem inicien el vincle d'una família cristiana i viuen conscients del seu paper al món, sense pressions socials. Per això, se'ns glaça el cor quan veiem tanta ostentació arreu, tantes festes que s'esfumaran en l'aire. I molt a prop nostre, tanta pobresa. Nadal és amor, joia i pau per tothom.

MONTSERRAT GUARDIOLA ROVIRA
Girona

hem estat en el cor de Déu, però per Nadal rebem aquesta bona notícia. Ens fem conscients d'aquesta mirada amorosa de Déu.

Cap d'any. És el dia dedicat a Maria en el misteri de la seva maternitat divina. «Aquest Déu és el meu fill, aquesta cara divina és la meua cara. Està fet de mi... Té els meus ulls... I aquesta forma de la boca... és la meua... S'assembla a mi... És Déu i se m'assembla», escrivia Jean Paul Sartre. No és estrany que Maria quedés confosa davant d'aquest misteri i la seva actitud fos d'admiració i de silenci com ens ho recorda l'Evangeli en dir que «Maria conserva el record de tot això, meditant-ho en el seu interior». Aquestes paraules les veig com la clau de la nostra fe. No són ni el raonament ni les proves, sinó aquesta actitud acollidora, reflexiva, que desperta la nostra capacitat d'admiració, aprenent a veure en allò que és humà, en allò que és fràgil, aquesta dimensió divina, transcendent.

Reis. Els Reis busquen Jesús i quan el troben agraïen el regal donant-lo a conèixer. El sentit original de Reis és Epifania, que vol dir «manifestació». Dues escenes precioses es donen la mà en la festa de Reis: Els Reis que donen i els nens que reben. Donar i rebre. Però el seu encant va més enllà. És el que desperta en nosaltres aquest gest, que només capta la persona que gaudeix d'aquesta capacitat d'admiració com Maria.

Com voldria jo apropiarme tota la riquesa que conté aquest tríptic nadalenc... Primer, l'espera joiosa de Jesús que ve. En segon lloc, aquesta capacitat d'admiració com Maria. I després, aquest gest generós. D'aquesta manera les tres festes queden ben lligades. No podem treure res d'elles. Sí, una cosa en trauria: el consumisme. El consumisme religiós.

Mn. JOAN ESCALES
Enviny

Reproduïm a continuació dues de les felicitacions nadalencs que ens han enviat els nostres lectors.

Darrer Nadal vers l'any dos mil

L'any mil, amb fals presagi de fallida, la gent temé l'acabament del món. Corria a confessar-se, esporuguida, veient lluir la falç macabra enfront.

Sols Déu coneix del nostre temple la mida,
Ell que, encarnant-s'hi, un nou alè infon.

Proper dos mil. Ara un Nadó ens convida a obrir-li el porticó amb goig pregon.

Tant de bo que les dotze campanades d'Any Nou, no essent tètric fi d'anyades, siguin d'horribles guerres el final.

Passarem hores bones i hores males, mes seguirem cantant tendres nades a Aquell que neix Infant i és Immortal!

Mn. JOSEP FEU i SALA
Manresa

Benvinguda Nativitat

Nativitat, diada lenitiva que suavitza el viure desfrenat. La pau, la germanor, la caritat, són llum que en aquest jorn es fa més viva.

Si hi ha una minva de la fe instintiva heretada del nostre clar passat, copsem almenys la gran benignitat d'aquest Nit d'Amor que a tots captiva.

L'íntim Pessebre idíl·lic crema encara en molts de cors, talment una alimara, evocant els vint segles del Portal.

Tancant els ulls al desenfrè sens brida que mig s'ha fet mannà d'aquesta vida, oïm el clam diví del ver Nadal!

FRANCESC BLANCHER i PUIG
Artés

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens despacem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

2000, any de gràcia del Senyor

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

A la nit de Nadal hem entrat en el Gran Jubileu del 2000. Ens interessen relativament poc les discussions sobre la cronologia exacta del començament o no del tercer mil·lenni. Ens movem més aviat en la data simbòlica, i aquesta és sens dubte l'any 2000: tot ell és l'any d'una nova gràcia, actualització i accentuació de la gràcia=el do del Fill de Déu als homes. I heus aquí que el primer text litúrgic de la solemnitat de la Mare de Déu, la primera festa del 2000, ens porta la síntesi de tot el que és i esperem d'aquest gran Jubileu. Es tracta de la primera antífona de vespres.

«Oh admirable intercanvi!»

El Papa preveia que en aquest any 2000 els cristians ens situéssim davant del misteri de l'Encarnació amb «un nou meravellament». Heus aquí l'exclamació que correspon a aquesta actitud: «Oh admirable intercanvi!» És el crit dels qui contempen en la fe aquest misteri de la

íntima relació entre Déu i l'home, que és l'Encarnació del Fill de Déu. «Quin gran misteri que se'ns revela avui! Singular innovació: Déu s'ha fet home, continua essent el que era, assumeix el que no era, sense barreja ni divisió» (antífona del càntic de Zacarías).

«La grandesa del do que ens ha estat conferit exigeix, per part nostra, una reverència digna de la seva mateixa resplendor» (sant Lleó el Gran). Deien els filòsofs antics que la filosofia comença precisament per l'admiració, i quan es vol definir la bellesa es fa dient que és l'esplendor del bé. Una de les dificultats del nostre temps és l'escassa admiració de què som capaços. Tot ens arriba a semblar normal, sense relleu, gairebé com si es tractés de quelcom que se'ns deu... Si el Jubileu desvetllés en nosaltres la capacitat de meravellar-nos davant la misericòrdia de Déu, ja seria una forta gràcia de Déu: «Si no us feu com els infants, no entrareu en el Regne del cel.»

«Ha nascut d'una verge»

El text continua amb l'afirmació de la fe cristiana: «El Creador del llinatge humà, assumint una verdadera naturalesa humana (*animatum corpus sumens*), s'ha dignat a néixer d'una verge.» La figura de Maria, la verge mare, es perfila com a essencial en aquest misteri: «Ha infantat el Rei etern. Té el goig de ser mare i l'honor de la virginitat. Mai no s'ha vist ni es veurà una mare com ella.» (Litúrgia del dia 1 de gener). Maria és la mediació humana volguda per Déu per realitzar la salvació de la humanitat. Ell és la «nostra terra» que dóna el seu fruit quan la bondat de Déu mira des del cel i fa davallar «el Just». La seva maternitat dóna carn i sang humanes perquè la Paraula eterna es faci carn i habiti entre els homes.

La verge Maria Mare de Déu és també objecte de la nostra admiració, perquè en ella resplendeix l'obra de Déu, ric en misericòrdia. El Jubileu no pot

prescindir de la referència mariana, perquè sense ella hi hauria el risc de pensar que Jesucrist és una idea o un fantasma.

La divinització de la humanitat

«Compartint la nostra humanitat, ens ha fet el do de la seva divinitat.» Sant Gregori Nazianzè, la memòria del qual celebrem precisament el dia 2 de gener juntament amb la de sant Basili, el seu gran amic de joventut, fa aquest comentari: «Què és aquesta riquesa de bondat? Què és aquest misteri que m'afecta a mi? Vaig participar de la imatge de Déu, però no la vaig conservar (es refereix a la creació de l'home); ara ell participa de la meua carn per immortalitzar-la i, per salvar la imatge d'ell; estableix un segon intercanvi amb nosaltres, molt més admirable que el primer.» El Jubileu ens ofereix amb abundància la misericòrdia de Déu perquè puguem entrar del tot en la plenitud de Déu (vegeu Efesis 3:19).

petites homilies

La saviesa

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La saviesa ve de Déu. M'ha creat abans del temps, des del principi. I és enmig del poble. He tret brotada en un poble... possessió del Senyor. Tant de bo que no ho oblidéssim mai, això. Encertariem de debò els camins que porten a la pau. Déu és en el poble i amb el poble. És aquí on s'ha de construir la comunió humana i cristiana. La saviesa... parla en la reunió del poble de l'Altíssim. La veu del poble és la veu de Déu. I el poble som tots. Les multituds. També les minories. Els de la massa i els selectes, de la selecció que siguin. Amb la condició que ocupem el lloc que ens correspon dintre de la comunió. Sense separatismes. Amb esperit de complementarietat. De servei a la comunitat. Sense superioritats ridícules, doncs. El Senyor de l'univers... em digué: «Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teua heretat, treu nous plans entre els meus elegits». El poble és sobirà. Encara que gairebé mai no li ho reconeguim els pretesos poderosos de torn. Ni abans, ni ara. Volen un poble sense veu. I, per dissort, quasi ho aconsegueixen més d'un cop. Però el poble té la saviesa de Déu en el seu si. I la saviesa diu la paraula de Déu. Una única paraula que ho diu tot. És el gran tresor del poble. Que fins i tot ell mateix ignora massa sovint. Però el té de sempre. Al principi ja existia el qui és la Paraula... i la Paraula era Déu. Per ell tot ha vingut a l'existència... Tenia en ell la Vida i la

Vida era la llum dels homes... Era present al món... però el món no l'ha reconegut. La trista història de sempre. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle. La Paraula de Déu es féu carn i sang amb el poble. I el poble descobrí la saviesa. Començà a proclamar la Bona Nova de l'alliberament i la reconciliació. L'Evangeli. Els poders fàctics intentaren, però, estripar-lo. L'occiren a la creu. Van fracassar. Ressuscità. El poble pot ser oprimat. I ho és. Li poden tancar la boca. Mai, però, li anoverran l'ànima de la saviesa i la paraula lliure. Per això ressuscita sempre. El Senyor envia ordres a la terra, i la seva paraula corre de pressa, no es detura. Som al temps de l'Església. Ferment de resurrecció. Nova encarnació de Crist. Saviesa. Vida. Llum. Paraula que allibera i salva.

L'Església som tots. Nosaltres. Cadascun de nosaltres. He sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels. Poble de Déu. Organitzat. Un lloc per a cadascú. Cadascú al servei de tots. Comunió. Saviesa que assimila la Paraula, i, celebrant-la, la viu i la diu. Testimoni dels dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació.

Taula de Perugino sobre el misteri de Nadal.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I)

Temps de Nadal

(Salteri: setmana 2)

GENER

2. Diumenge

II després de Nadal. Blanc. Lectures: Eclesiàstic 24:1-4.12-16 / Salm 147 / Efesis 1:3-6.15-18 / Joan 1:1-18

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Basili el Gran, i Gregori Naciancè, bs. drs.; Isidor, bisbe d'Antioquia, mr.; Adelard, ab. Santa Emma, vg.

3. Dilluns

Feria. *Blanc.* Lectures: 1 Joan 2:29-3:6 / Salm 97 / Joan 1:29-34

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Anter, p. mr.; Florenci, b.; Gordi, cent. mr.; Daniel, mr. Santa Genoveva, vg.

Festa Major: al Pont d'Armentera.

4. Dimarts

Feria. *Blanc.* Lectures: 1 Joan 3:78-10 / Salm 97 / Joan 1:35-42

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Titus i Rigobert, bs.; Prisc i Priscilià, prevs. mrs.; Aquilí, Teodot, Hermetes, i Quint, mrs.; Odiló, ab. Santes, Dafrosa i Beneta, mrs. Beata Angela de Foligno, vda.

5. Dimecres

Feria. *Blanc.* Lectures: 1 Joan 3:11-21 / Salm 99 / Joan 1:43-51

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Telesfor, p. mr.; Rogeri, cfr.; Simeó Estilita, anac. Santes, Emiliana, Amèlia i Sinclètica, vgs.

6. Dijous

Epifania del Senyor (S) Blanc. Lectures: Isaïes 60:1-6 / Salm 71 / Efesis 3:2-3a.5-6 / Mateu 2:1-12ALTRES CELEBRACIONS: *Santa Maria del Pi, a Barcelona.* Sants, Melani, b.; Nilamó, cfr. Santa Macra, vg. mr.

Festa Major: a Portbou.

7. Divendres

Sant Ramon de Penyafort, dominic (MO) Blanc. Lectures: 1 Joan 3:22-4:6 / Salm 2 / Mateu 4:12-17.23-25ALTRES CELEBRACIONS: *Primer divendres del mes.* Sants, Julià, b. de Toledo; Gener, mr.; Teodor, mjo.; Crispí, b. mr.; Carles de Sezze, cfr.

Festa Major: a Espui, Fortià, Llers, Lliçà d'Amunt, Masllorenç, Ordís i Verges.

8. Dissabte

Feria. *Blanc.* Lectures: 1 Joan 4:7-10 / Salm 71 / Marc 6:34-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Apol·linar, Severi, Pacient, bs.; Llucià, prev. mr.; Eladi, Teòfil i Eugenià, mrs. Santa Gúdula, vg.

Lectures bíbliques

Diumenge II després
de Nadal

Cicle B

Lectura primera

Sir 24:1-2.8-12

*La saviesa de Déu
habita en el poble que ell ha escollit*

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira

La saviesa s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, dient:

«El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantaré la meva tenda em digué: "Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat". M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat.»

Salm responsorial

147:12-13,14-15,19-20 (R.: Jo 1:14)

Glorifica el Senyor, Jerusalem,
Sió, canta lloances al teu Déu,
que assegura les teves portes
i beneeix dintre teu els teus fills.*R. El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*O bé: *Al·leluia.*Manté la pau al teu territori
i et sacia amb la flor del blat.
Envia ordres a la terra,
i la seva paraula corre de pressa, no es
[detura. **R.**Anuncia les seves paraules als fills de Jacob,
als fills d'Israel els seus decrets i decisions.
No ha obrat així amb cap altre poble,
no els ha fet conèixer les seves decisions. **R.**

Lectura segona

Ef 1:3-6, 15-18

*Déu ens ha destinat a ser fills seus per
Jesucrist*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes

Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de benediccions espirituals dalt del cel; ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irrepreensibles als seus ulls. Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, que dóna lloan-

ça a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat.

Per això ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell: demanant-li també que il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades, l'heretat que ell us dóna entre els sants.

Al·leluia

Cf. 1Tm 3:16

*Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots els
pobles;
glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.*

Evangeli

Jo 1:1-18

*El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la vida, i la Vida era la llum dels homes. La llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la.

[Déu envià un home que es deia Joan. Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni.]

Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes.

Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix el poder de ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix.

El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat.

[Donant testimoni d'ell, Joan cridava: «És aquell de qui jo deia: El qui ve després de mi m'ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia.» De l'abundància de la seva plenitud tots nosaltres hem rebut gràcia sobre gràcia i la veritat ens ha vingut per Jesucrist.

Déu, ningú no l'ha vist mai; Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha revelat.]

Lleida

diòcesis

«Voldria ser per a tothom un bon germà en la fe»

■ Mons. Ciuraneta pren possessió de la diòcesi de Lleida en presència d'una vintena de bisbes

LLEIDA.— En una solemne eucaristia celebrada el 19 de desembre a la catedral de Lleida el nunci a Espanya, Lajos Kada, va donar possessió de la seu

episcopal al nou bisbe, Francesc Xavier Ciuraneta, que relleva el ja bisbe emèrit Ramon Malla. Prop de 3.000 fidels omplien la catedral.

L'eucaristia va ser concelebrada per una vintena de bisbes, entre els quals s'hi trobaven tots els bisbes de la Tarraconense, a excepció del bisbe de la Seu d'Urgell, Joan Martí Alanís, que per indisposició no va assistir a darrera hora a la cerimònia, encapçalats per l'arquebisbe i metropolità de Tarragona, Lluís Martínez Sistach. També hi va assistir el cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, amb els seus cinc bisbes auxiliars, així com els abats de Montserrat, Sebastià Bardolet, i de Poblet, Josep Alegre.

Entre altres prelats presents a la catedral de Lleida, cal destacar l'arquebisbe de Saragossa, Elías Yanes, i el de València, Agustín García-Gasco, així com el bisbe de Mallorca, Teodor Úbeda, i el nou bisbe de la diòcesi de Barbastro-Montsó, que va ser nomenat conjuntament amb el de Lleida, Juan José Omella. La missa va ser concelebrada per 160 sacerdots de Lleida, de Menorca i d'altres diòcesis catalanes i de la Franja de Ponent.

A l'acte religiós va assistir el paer en cap de Lleida, Antoni Siurana, i diversos paers i primeres autoritats encapçalades pel conseller d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, Josep Grau, i la presidenta del Consell Insular de Menorca, Joana Barceló. Els primers bancs de la catedral eren ocupats pels familiars del nou bisbe vinguts del seu poble natal, la Palma d'Ebre, representat també pel seu alcalde i consistori.

El nunci i la resta de bisbes concelebrants van ser rebuts a les portes de la catedral pel Capítol i després de venerar el Lingnum Crucis es va iniciar la processó fins a l'altar major. La primera part de la missa va ser presidida per Lajos Kada, que va escoltar en primer lloc les breus i emotives paraules d'acomiadament del bisbe Ramon Malla, que molt emocionat va recordar els seus 31 anys

al capdavant «d'aquesta estimada diòcesi de Lleida». Malla es va referir a continuació al procés de segregació de la diòcesi, «que ha fet patir a molta gent i molt especialment al bisbe que us parla», va dir. Alhora va agrair la col·laboració rebuda «per part de tothom» i

sumar-se a l'esforç de l'Església catalana per aplicar les conclusions del Concili Provincial Tarraconense.

El nunci va saludar en català

Finalment va prendre la paraula Lajos Kada amb una primera salutació en català. En la seva intervenció va fer un repàs de la història de la diòcesi, els orígens de la qual es remunten al segle v, alhora que es va referir a la tasca episcopal que ha d'estar sempre —va dir— en comunió amb el Sant Pare. El nunci va acabar de nou en català tot desitjant al nou bisbe els millors encerts en la seva nova diòcesi i va agrair els vuit anys que ha servit a la de Menorca.

Seguidament es va procedir a la lectura de les anomenades *Lletres apostòliques* de nomenament canònic del nou bisbe, després del qual el nunci va deixar lliure el seient i va lliurar el bàcul a Mons. Francesc Xavier, que ja en qualitat de bisbe va seure en la seu de la seva nova catedral, entre els aplaudiments dels fidels. Tot seguit va rebre l'ofertament de fidelitat en nom de la diòcesi per part del

Capítol Catedral, del Col·legi de Consultors, de dos religiosos, quatre religiosos i sis seglars.

Després de la presa de possessió va continuar la litúrgia de l'eucaristia, que va ser cantada per un cor amb més d'un centenar de veus de quinze corals de Lleida i diòcesi, amb acompanyament d'orquestra i d'orgue. Dirigia el mestre de capella de la catedral, Mn. Joaquim Mesalles.

Primera homilia del nou bisbe

«Vinc a Lleida en nom del Senyor Ressuscitat», va dir el bisbe Ciuraneta a

l'inici de la primera homilia que dirigia als seus nous diocesans. I va prosseguir: «La nostra tasca és evangelitzar, que és el que li pertoca a la nostra Església, que té com a missió fonamental fer que la humanitat es trobi amb Crist, que és el seu redemptor. No tingueu por de portar el Crist als homes d'avui, ja que Ell és l'únic que salva. Estem cridats, doncs, a fer arribar la salvació a tot el món. Cal, però, donar raons de la nostra fe.»

Ciuraneta va afirmar que calia iniciar una pastoral de primera evangelització, amb perspectiva de pastoral missionera, alhora que va apuntar la necessitat d'una nova evangelització: «Solament amb homes i dones renovats, sants i santificadors podrem evangelitzar. Cal una nova florada de santedat.» En aquest sentit va fer referència als sants de l'Església lleidatana com a exemples i testimonis de fe, com el mateix sant Anastasi màrtir, patró i fill de Lleida; santa Teresa Jornet i el pare Palau, així com el bisbe Salvi Huix i el jove Francesc Castelló i Aleu, màrtirs tots dos durant la Guerra Civil i actualment en procés de beatificació.

Tot seguit es va referir a les seves quatre preocupacions més importants com a bisbe: la família, els joves, els marginats i les vocacions, clau a la vegada de la seva acció pastoral: «Servir la família —va dir— és servir la societat, a la vegada que els joves són el futur de l'Església i de la mateixa societat.» Va convidar tot seguit els sacerdots a enfortir la fraternitat sacerdotal, els religiosos i religioses a inserir-se en la societat amb els seus especials carismes, i els laics a un compromís ferm amb la societat d'avui, «amb coherència evangèlica i eclesial». «Hem d'edificar la comunitat des d'una caritat viscuda», va dir. Finalment va parlar de cultura i fe, tot assenyalant que cal posar la veritat de l'home en el centre de la cultura.

El nou bisbe de Lleida, que va agrair al seu antecessor l'acollida dispensada, «com la d'un germà gran», va cloure la seva llarga però profunda homilia dient: «Voldria ser per a tothom un bon germà en la fe.»

La celebració va acabar amb la primera i solemne benedicció del bisbe als seus nous diocesans. Tot seguit els bisbes, sacerdots, religiosos i religioses, autoritats i fidels van saludar personalment i durant més d'una hora Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, que és el 113è bisbe de Lleida i el 10è d'aquest segle que ja s'acaba.

Jordi Curcó

Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, bisbe de Lleida.

Foto: Jordi Gómez

va demanar aquesta mateixa actitud envers el seu successor. Els fidels i celebrants van aplaudir agraïts les paraules del bisbe Malla, que aquell dia celebrava el 51 aniversari de la seva ordenació sacerdotal, tal com ell mateix va recordar.

Tot seguit l'arquebisbe de Tarragona va donar la benvinguda al nou bisbe de la Tarraconense, tot agraïnt la tasca pastoral del seu antecessor: «Lleida ha tingut amb Ramon Malla un bon bisbe i ara, amb Francesc Xavier, tindrà també un bon bisbe», va dir el metropolità, a la vegada que li desitjava els millors èxits en la seva nova tasca episcopal al servei de l'Església de Lleida, i el convidava a

Tarragona

Deu anys de la coronació de la Mare de Déu del Remei

■ Alcover ha viscut quinze dies de devoció mariana

ALCOVER.— Han estat quinze dies de devoció mariana els viscuts al poble d'Alcover (Alt Camp) amb motiu del desè aniversari de la coronació de la Mare de Déu del Remei, que es venera a l'ermita del mateix nom.

Els actes es van iniciar el diumenge 5 de desembre a la tarda amb la baixada de la venerada imatge des de l'ermita fins a l'església parroquial, portada a braços i acompanyada per una processó que va reunir uns 800 fidels de la localitat i també de pobles de la contrada. L'arribada de la imatge al nucli urbà va ser d'allò més festejada, amb disparada de traca, focs artificials i presència dels gegants, els grallers i la banda de cornetes i tambors Verge del Remei. La colla castellera Xiquets de la Vila d'Alcover van aixecar un pilar de quatre.

A l'interior del temple parroquial es va celebrar una eucaristia presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, amb interpretació dels cants per part de la soprano alcoverenca Remei Tell i els acords de l'orgue electrònic que va ser estrenat per a l'ocasió.

D'entre el reguitzell d'actes que s'han vingut celebrant al llarg d'aquests quinze dies, cal destacar la diada dedicada als malalts i la processó de fanalets que va

tenir lloc el dia 8 i que va acompanyar la Mare de Déu del Remei pels carrers del poble. També s'han succeït diversos actes religiosos per honorar la Verge, a més d'ofrenes i homenatges per part de totes les entitats cíviques de la població, com ara confraries, l'associació pessebrista o societats esportives, escoles i el Centre d'Estudis, entre d'altres. El darrer acte va tenir lloc el 19 de desembre amb la missa presidida per l'arxiprest de l'Alt Camp, Mn. Francesc Estesó, i la processó de retorn de la imatge a l'ermita, aquest cop amb vehicles.

Amb el desè aniversari de la coronació de la Mare de Déu del Remei, enguany també s'ha escaigut el centenari de la construcció del primer camí de carro que condueix al santuari i el desè aniversari del trasllat de la santa imatge, després de cinquanta anys, fins a la parròquia, fet que

La processó va reunir uns 800 fidels.

s'ha volgut recordar. Alhora s'ha instituit una periodicitat decennal per commemorar-ho.

Es desconeix exactament la data en què, segons la tradició, va ser trobada la imatge de la Mare de Déu del Remei. L'actual santuari barroc es va començar a construir l'any 1757 i va quedar enllestit l'any 1772. L'ermita va patir els estralls de la Guerra Civil i la imatge va ser

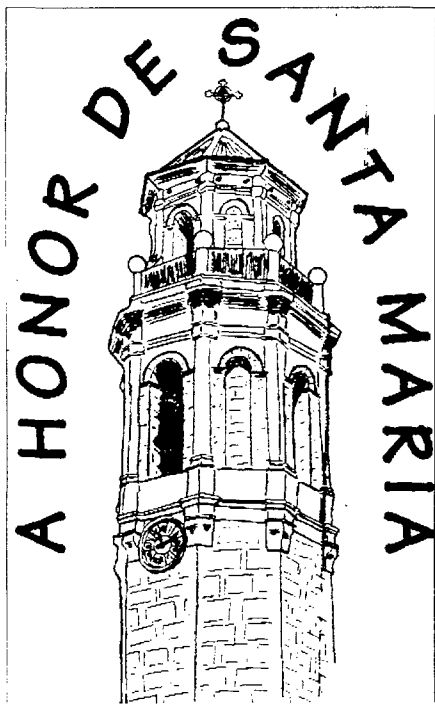
destruïda. Acabat el conflicte, una nova imatge, semblant a l'originària, va ser entronitzada de bell nou al santuari l'11 de juny del 1939. El dia 16 de juliol del 1989 Mons. Ramon Torrella, aleshores arquebisbe de Tarragona, va coronar la santa imatge amb una corona costejada per tots els veïns.

Joan Boronat

Inaugurades les obres de rehabilitació del campanar de Falset

FALSET.— Va ser un Divendres Sant de fa dos anys que un mal llamp va ferir de mort el campanar de Santa Maria de Falset (Priorat). Ja estava demanant que el miressin, però va caldre que estigués ferit de mort per fer-ne cas. El campanar va obligar a unir esforços i treballar de valent per retornar-li la seva fermesa i majestuositat. L'efecte del llamp va ser més que un simple forat a la teulada, va tocar cada fidel al fons del cor i els va contagiar una força estranya que els movia a caminar i a comprometre's com a poble. Totes les diferències quedaven enrere, fins i tot aquelles que de vegades porten a distingir entre els que són de la parròquia i els que no. Tot el poble, sense distinció, s'hi va abocar.

Una prova d'això va ser la celebració de l'eucaristia del 8 de desembre passat, en què es va inaugurar la finalització de les obres de restauració. Va ser presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, i van concelebrar Mn. Josep Serra,

El campanar de Falset, feliçment acabat de restaurar.

el vicari, Mn. Jaume Gené, i el rector, Mn. Rafael Serra. També hi van assistir un representant de la Diputació, un alt càrrec de l'Autoritat Portuària de Tarragona i l'alcalde de Falset, Jaume Domènech (amb tot el consistori en ple), i tot el poble, que va omplir el temple parroquial a vessar.

Les institucions culturals de la vila també hi van voler prendre part. La Banda Municipal i la Coral van tocar i cantar abans, durant i després de la celebració; dos membres de l'Esbart van ballar la *Jota de Falset* en el moment de l'ofertori i la ràdio municipal va retransmetre la celebració per a aquells que no podien assistir al temple. La Colla de Diables va muntar un piromusical des del campanar, que va precedir el moment de l'encesa de l'enllumenat, que també va ser reinstal·lat. I tot això remullat amb una mica de vi i de coca per acabar-ho de pair.

Joan Àguila

Montblanc lliura la medalla d'or a la plebania

MONTBLANC.— Amb el lliurament de la medalla d'or, l'Ajuntament de Montblanc va fer efectiva la seva voluntat d'homenatjar la figura eclesiàstica del plebà amb motiu de la commemoració del 700 aniversari del nomenament d'aquest càrrec eclesiàstic que recau sobre el rector de la Vila Ducal.

Els actes per commemorar els 700 anys de la plebania van ser senzills però del tot emotius. El 8 de desembre a l'església de Santa Maria, amb l'assistència d'unes 500 persones, es va celebrar una eucaristia presidida pel vicari episcopal, Mn. Francesc Jiménez, i concelebrada per l'actual plebà, Mn. Albert Palacín, i els antics plebans, Àngel Bergadà i Joan Olivé, a més de Mn. Josep Queraló, sacerdot montblanquí. A l'ofici religiós hi va assistir la corporació municipal, encapçalada per l'alcalde, Josep Andreu, i el delegat del Govern de la Generalitat a Madrid, Josep Gomis, també montblanquí.

Acabada la missa el director de l'Arxiu de Montblanc, Josep M. Porta, va fer una memòria històrica sobre la institució del plebà a Montblanc. Seguidament l'alcalde de Montblanc va lliurar la medalla d'or de la Vila Ducal a l'actual plebà, que va agrair «aquesta distinció dels montblanquins a la plebania com a institució».

El nomenament del títol de plebà al rector de Montblanc data del 5 de maig del 1299, per decret del llavors arquebisbe de Tarragona, Roderic Tello, que erigia el Deganat de Montblanc amb una jurisdicció sobre 54 parròquies de la rodalia. Cal remarcar que al llarg de la història han estat 36 els preveres que han ostentat la titularitat de la plebania de Montblanc. La figura del plebà, a banda del fet eclesiàstic, ha tingut sempre incidència en els àmbits cultural i social de la vila. Fins a mitjan segle XIX van exercir com a escrivans i notaris de la vila i la parròquia. (J.B.)

Solsona

Cinquanta-cinc mestres de Religió cursen la DEI al Seminari

■ Organitzaven el curs les Delegacions d'Ensenyament de Lleida, Solsona i Urgell

SOLSONA.— Ha conclòs, al Seminari de Solsona, un curs de capacitat per a la DEI (Infantil i Primària) endegat per la Delegació d'Ensenyament, que té com a responsable Mn. Antoni Quesada. Els cinquanta-cinc alumnes, vinguts dels bisbats de Solsona, d'Urgell i de Lleida, han aprofitat l'ocasió oferta durant els dissabtes d'aquest primer trimestre del curs i part de les vacances d'estiu.

La Declaració Eclesiàstica d'Idoneïtat (DEI) dona la titulació requerida per poder impartir classes de Religió a l'ensenyament de Primària. Segons la normativa actual, els mestres de Religió, a més del títol bàsic que els permet d'ensenyar a l'escola, necessiten divuit crèdits sobre continguts teològics i pedagògics (els mestres) o cent hores de Pedagogia Religiosa (els llicenciats/diplomats en estudis eclesiàstics o en Ciències Religioses).

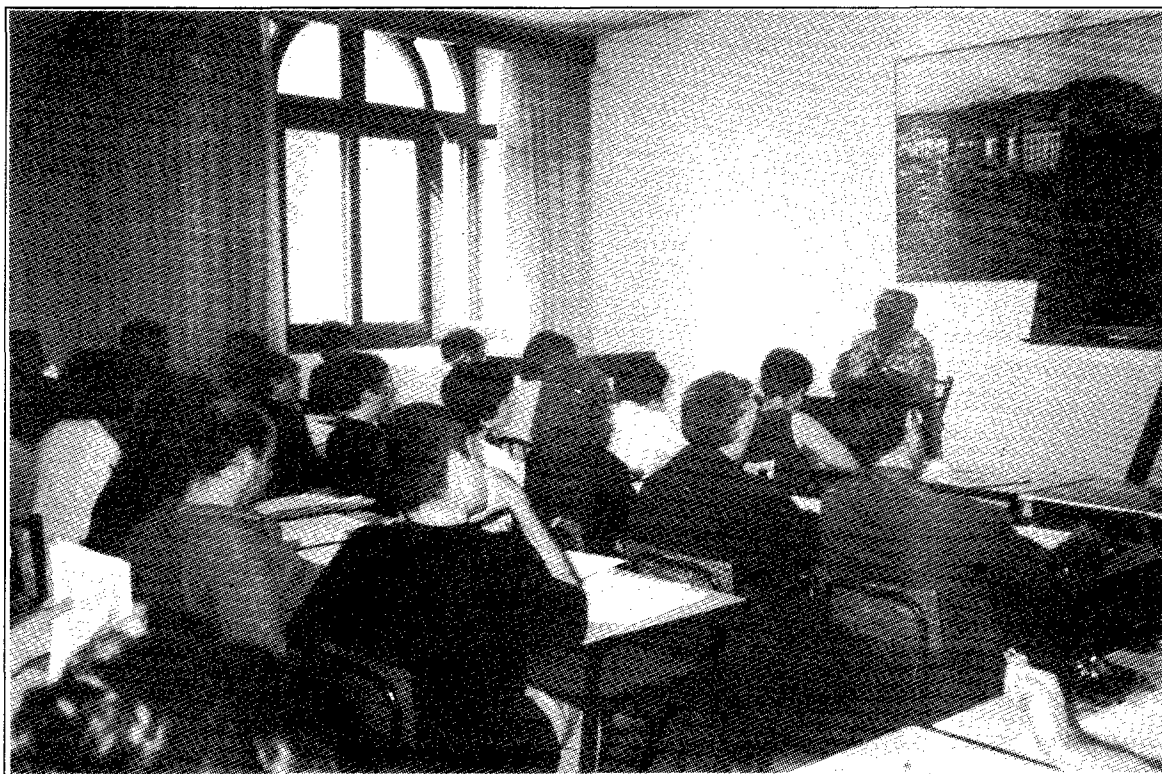
El curs estava organitzat per les Delegacions diocesanes d'Ensenyament de Lleida, de Solsona i d'Urgell. Pensant en la dificultat que tenen molts dels nostres mestres de Religió per desplaçar-se a un Institut de Ciències Religioses on poder cursar aquests estudis (els més propers són a Lleida, Barcelona o Vic), els tres delegats d'Ensenyament d'aquests bisbats van considerar la possibilitat d'organitzar-los, per segona vegada. L'Irel (Institut de Ciències Re-

ligioses de Lleida) respon de la validesa d'aquest curs de cara a l'obtenció de la titulació.

El professorat era dels tres bisbats. De Solsona: Mn. Jesús Huguet (*Antropologia Religiosa*), Mn. Antoni Guixé (*Jesucrist*) i Florenci Besora (*Religió i Cultura*). De Lleida: Mn.

Jaume Padrós (*La Bíblia i el món bíblic*). D'Urgell: Mn. Fermí Casal (els temes d'*Escatologia* i d'*Església*) i Mn. Ignasi Navarri (*Moral*). El bloc de Pedagogia ha anat a càrrec d'Enriqueta Capdevila, pedagoga, de Barcelona.

Mn. Antoni Quesada ens manifestava: «No podem deixar de palesar la satisfacció per aquest curs, tant pel nom-

Els alumnes van destinar per al curs part de les vacances d'estiu.

bre i l'actitud dels alumnes com per la competència i l'acompanyament per part dels professors. Uns i altres, de la mateixa manera que les persones que eren al davant de l'organització, han tingut dificultats per seguir el curs (distàncies, família, vacances...), però han estat fidels a assistir-hi i a aprofitar les classes.» Per la seva banda, els alumnes

estaven contents: «Ha valgut la pena d'assistir en aquest curs, perquè, a part del títol, hem copsat una nova visió de la teologia, molt relacionada amb la vida, i una nova manera de comunicar els nostres coneixements als alumnes.»

Benet Roigé

BARCELONA

L'islam a les escoles des d'una perspectiva cristiana

BARCELONA.— Una quarantena de mestres de Religió, constituïts en dos grups —una vintena de Primària i una vintena més de Secundària—, es reuneixen un cop al mes en el marc del seminari *Educació en una societat multicultural*. Centrat enguany en el tema *L'islam des d'una perspectiva cristiana*, el seminari «té com a objectiu tenir un coneixement de la diversitat confessional que hi ha a les escoles des de la perspectiva del professor de Religió catòlica», explica Carmina Gómez, coordinadora del seminari i subdelegada diocesana d'Ensenyament de l'arquebisbat de Barcelona.

El seminari va sorgir com a fruit d'unes jornades que van tenir lloc el mes d'abril passat i en què es va posar de manifest que «hi ha un tema en aquesta diversitat que ara ens envolta que afecta d'una manera especial el professorat de religió, perquè no es tracta només d'un tema de multiculturalitat sinó també de multiconfessionalitat», explica Carmina Gómez. Si tenim en compte, a més, que en algunes escoles el mestre de Religió catòlica és l'únic punt de referència quan es plantegen qüestions de tipus religiós, sigui de la confessió que sigui, per a Carmina

Gómez «va bé, doncs, que aquest professor estigui prou informat per poder intervenir amb coneixement de causa».

El culte en l'islam en relació amb el culte en el cristianisme, o el concepte de Déu trinitari per al cristià i d'Al·là per al musulmà són alguns dels temes que s'estudien en el seminari. «Són conceptes que anem treballant a poc a poc», explica Carmina Gómez, «i que ens ajuden a caminar també d'una manera més propera i més dialogant». El propòsit és buscar més el que uneix, que és comú a totes dues confessions, que no pas el que diferencia i que ha estat causa de divisió. «Això ens ajuda també a saber què és el més essencial per a nosaltres en relació amb l'islamisme, i a destriar-ho d'allò més perifèric», conclou.

A curt termini, es preveu tancar el curs amb una trobada amb experts que ajudin els mestres a completar els elements treballats en el seminari. I, tot i que amb vistes al futur no hi ha cap plantejament oficial, Carmina Gómez no tanca cap porta: «Si el que estem treballant és prou motivador, ens aporta realment el que estem buscant i ens serveix d'alguna cosa sorgirà la proposta del curs que ve.» (C.M.)

Recaptats 1,8 milions per al projecte Al Qantara

BARCELONA.— La col·lecta que es va dur a terme en l'eucaristia de la VI Jornada Diocesana va recaptar un total d'1.807.960 pessetes, que es destinaran íntegrament al projecte Al Qantara. Impulsat per Càritas diocesana de Barcelona, Al Qantara és el signe diocesà de solidaritat que l'Església de Barcelona ha assumit com a compromís amb motiu del Gran Jubileu del 2000 a favor dels menors d'edat d'origen magribí que viuen al carrer. (C.C.)

Josep M. Cullerell presideix l'Hospitalitat Arxidiocesana de Lourdes

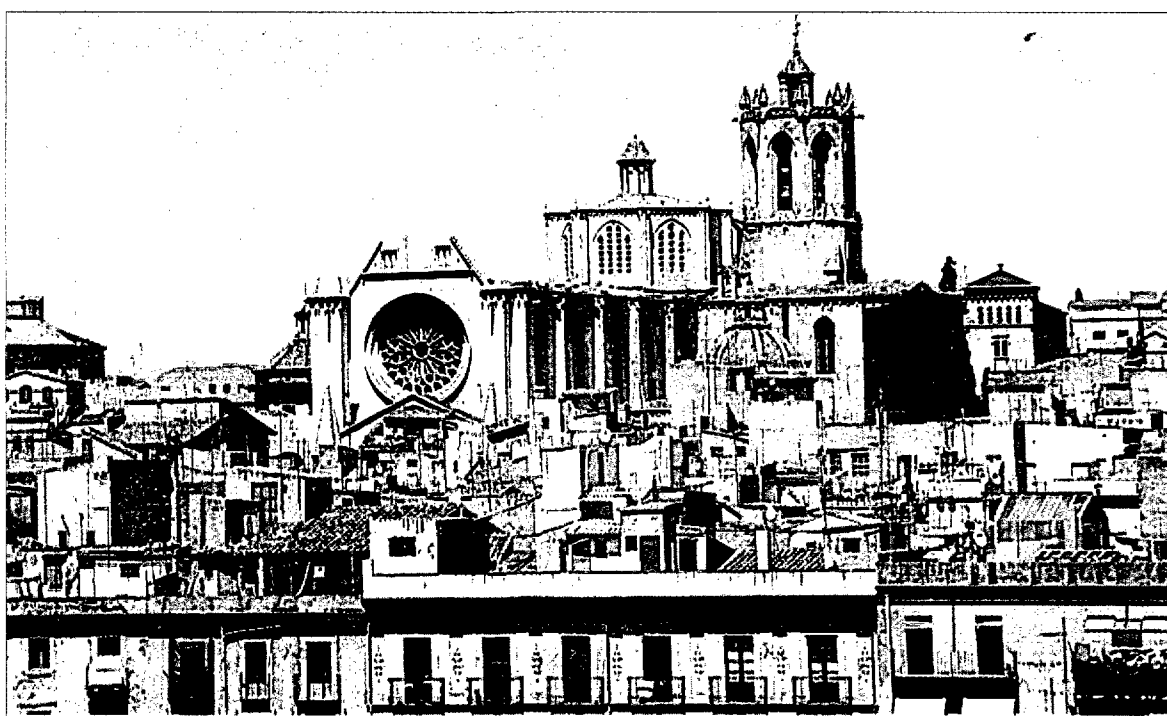
BARCELONA.— El 12 de desembre va tenir lloc al col·legi dels pares jesuïtes de Sarrià l'Assemblea General Extraordinària de l'Hospitalitat Arxidiocesana de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona d'acord amb el que estableixen els nous estatuts. Després de la votació corresponent va ser elegit president el *brancardier* Josep M. Cullerell i Nadal. (C.C.)

La catedral de Tarragona, vuit segles de fe cristiana

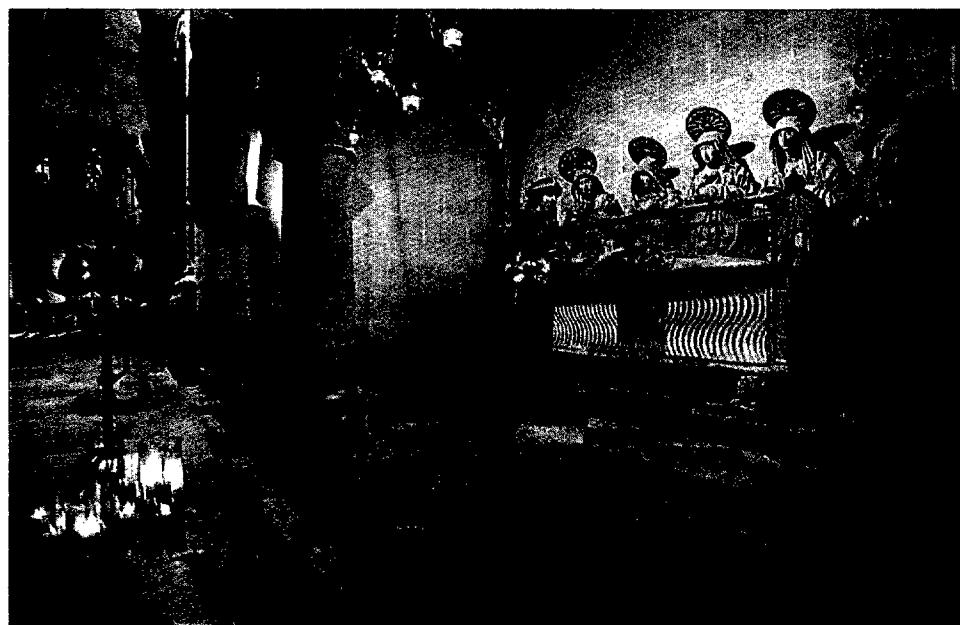
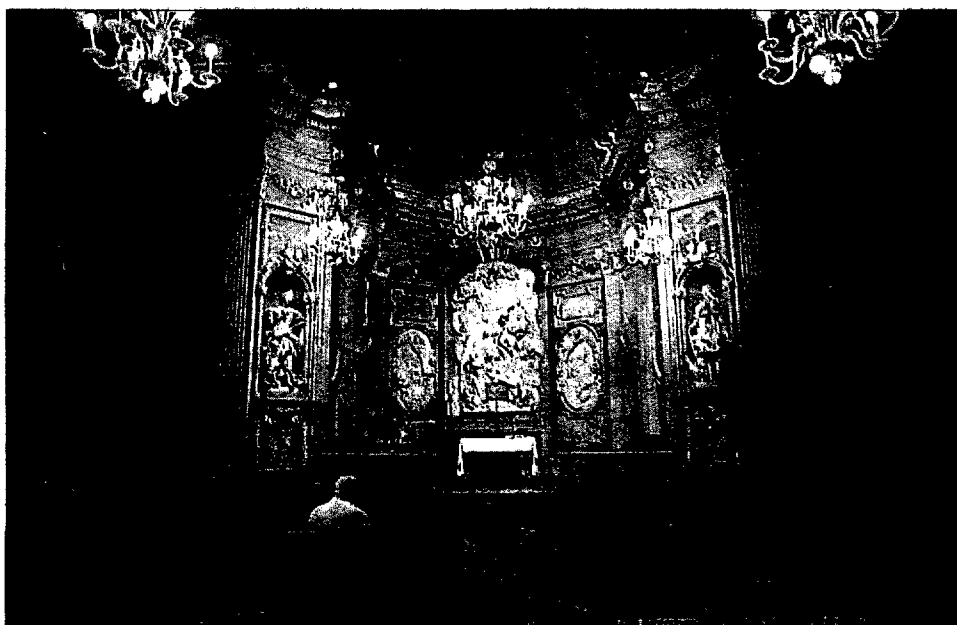
La ciutat de Tarragona pot presumir de ser un dels escenaris històrics més importants de Catalunya. L'olor d'aigua salada envaeix els carrers de l'antiga Tàrraco. Alguns canten que Sevilla té un color especial, que Barcelona és poderosa..., però Tarragona té aquella màgia que aconsegueix traslladar-nos a èpoques molt llunyanes. Passejant per la Rambla entre botiga i botiga, ens sentim europeus; asseguts en una grada

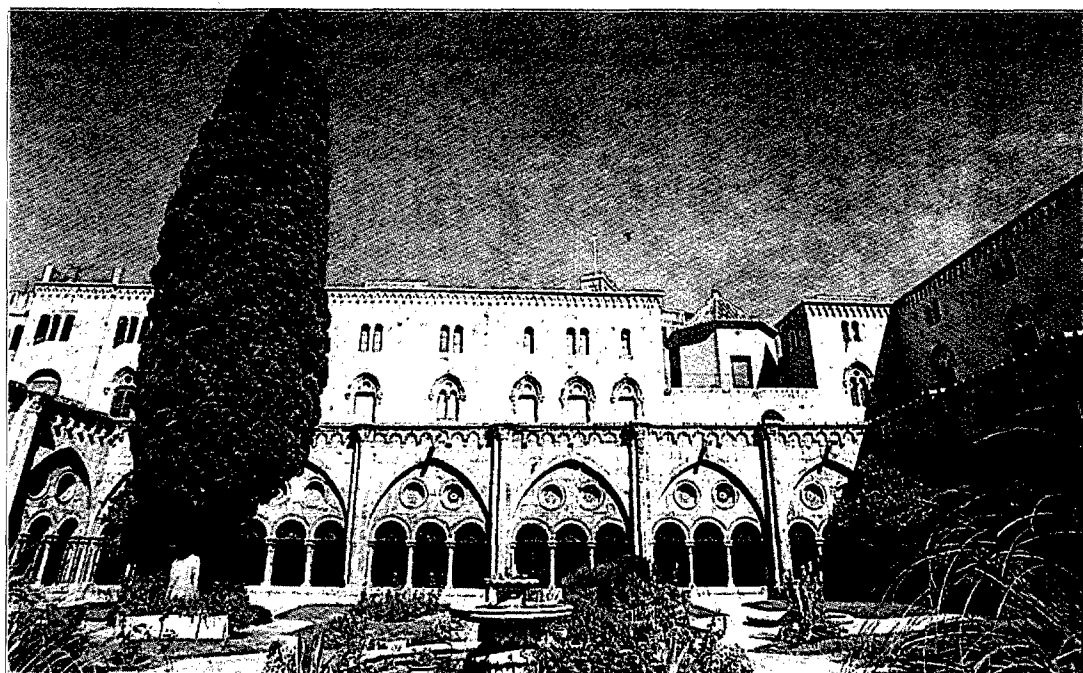
de l'amfiteatre romà i sota l'intens sol, ens imaginem que som un governant romà gaudint d'un interessant espectacle; parlant a la plaça dels Àngels, creiem ser jueus camí dels banys hebreus; i pensant sota els arcs del claustre de la catedral, podem pensar que som frares debatent-nos entre la mística i la poètica. Tot això es concentra en una ciutat que va ser fundada pels íbers fa milers d'anys.

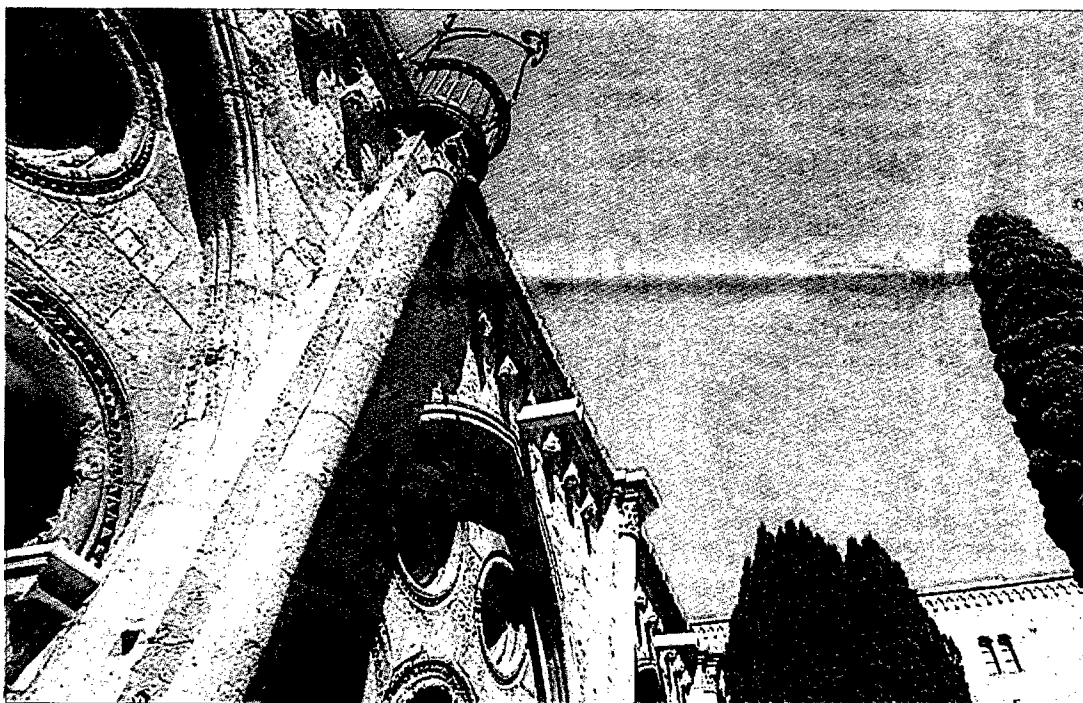
La catedral de Tarragona s'alça a la part més alta de la ciutat, on temps enrere s'havia edificat un temple de Júpiter i una mesquita àrab. Les obres del temple de Santa Maria van començar cap al 1171 i no es van finalitzar fins al 1350. Romànic i gòtic es combinen elegantment a la catedral de l'arxidiòcesi de Tarragona.

Una impressionant escalinata gòtica ens condueix fins al bonic pòrtic format per esbells arcs ogivals concèntrics sostinguts per dos pilars quadrats acabats en piràmide gòtica. Abans d'introduir-nos en el temple cristià, observem el bonic rosetó de la façana central, que destaca davant l'austeritat romànica de l'absis i del primer pis.

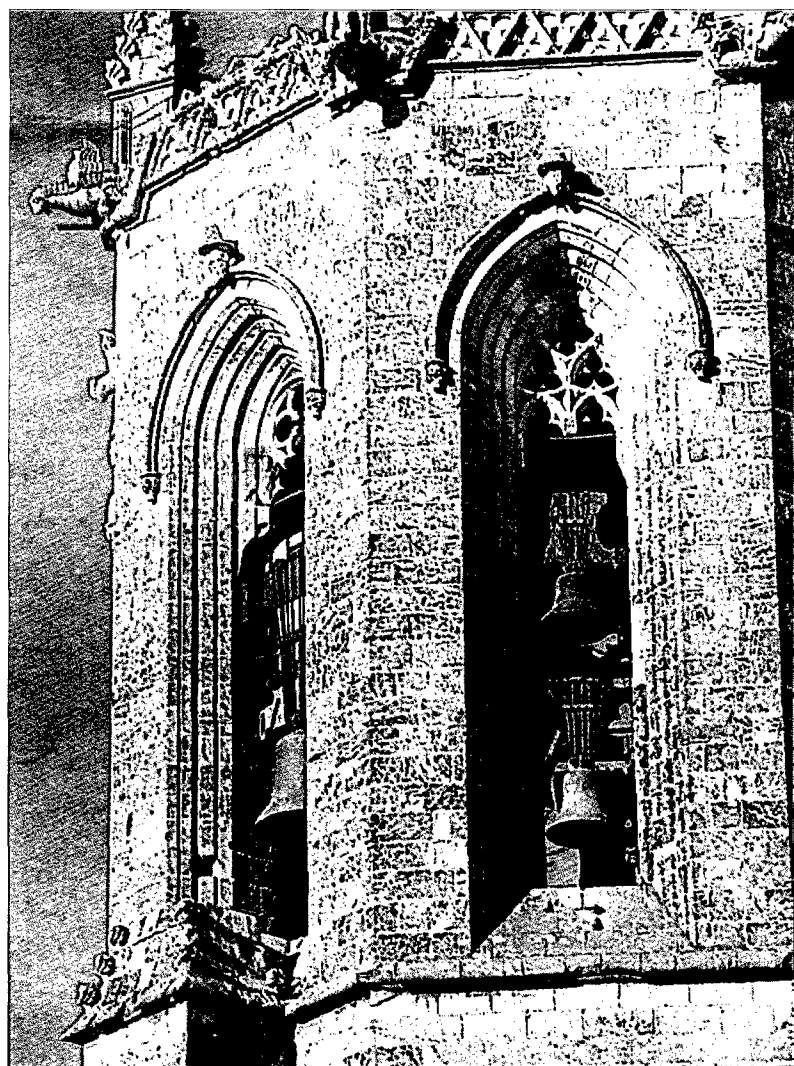
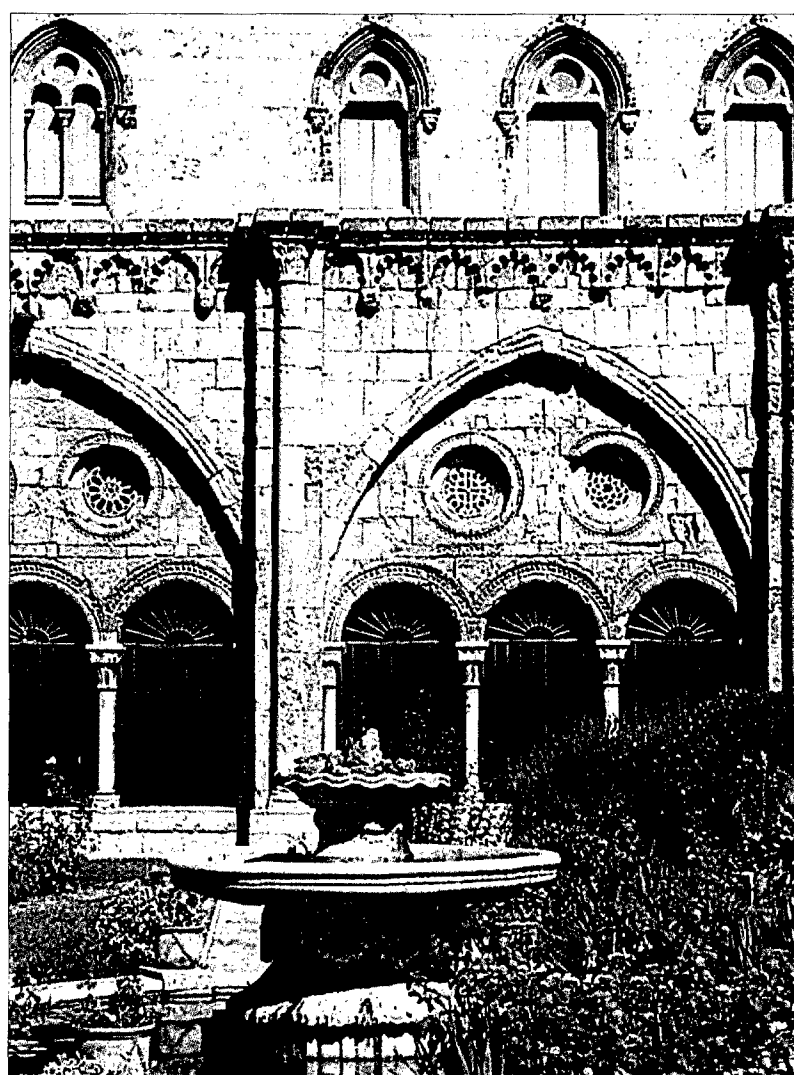

En cop dins, els 95 metres del braç més gran, els 53 metres dels més petits i els 17 metres d'amplada més els 26 d'alçada de la nau central ens intimiden. Ens sentim insignificants davant de tanta grandiositat i la primera pregunta és: «Com van construir una cosa així sense grues ni res semblant?» Tot i conservar el seu estil primitiu, l'Altar Major amb el retaule gòtic florit de Pere Johan, el sepulcre de l'Infant Don Joan d'Aragó amb l'escultura de marbre, l'orgue tallat per Jerònim Sancho i Pere Ostris, les restes de Jaume I i el baptisteri gòtic ens roben un centenar de mirades meravel·lades envoltades en el càlid ambient de les espelmes.

Sorpresos per l'interior de la catedral tarraconense, ens dirigim cap al claustre on es barregen romànic i gòtic. Ens aturem davant d'un dels dos-cents capitells de marbre tallats on un guia explica a un grup d'estudiants que les naus del claustre fan 45 i 47 metres de llarg; a més aquests artístics i curiosos capitells sostenen els amplis i bonics arcs ogivals que recorren tot el claustre. Respirem a fons i observem atents la font, el xiprer, les flors de colors i els arbustos que donen vida a les velles roques.

Alcem la mirada vers el formidable cel blau i entre arcs, llindes, i d'altres detalls, s'enlaira un magnífic cimbori de deu metres d'alçada que neix a la nau central de la catedral de Santa Maria. Meravel·lats, les campanes dringuen lleument en passar una onada de vent fresc. El sol inicia el seu descens. I amb ell, ens acomiadem nosaltres de *Caliòpolis*, la «ciutat bonica» que van poblar els fenicis i els grecs molt abans del naixement de Jesús. No obstant això, diem adéu sabent que la Mare de Déu està ben acompanyada, envoltada de més de vuit segles de fe cristiana a la catedral de Tarragona.

Fotos: Dani Codina
Miriam Botí Hernández

Barcelona

Ramon de Penyafort i el diàleg interreligiós

■ El 7 de gener se celebra la festa del sant

Entre els diversos esdeveniments d'elevat sentit eclesial que l'Església ha protagonitzat als nostres dies han tingut especial incidència i han cridat l'atenció l'Assemblea Interreligiosa de Roma-París, plausible intent de reassumir el que fa tretze anys va ser batejat com a «esperit d'Assís», i la Declaració conjunta sobre

la Doctrina de la Justificació per la Fe, firmada a Augsburg, tots dos del mes d'octubre passat. Mostra inequívoca de l'interès de l'Església, personificat per Joan Pau II, per promoure la unitat entre els cristians per la via de la pregària i de l'estudi, en diàleg constructiu.

Escalant els primers esglaons del segle XXI i del tercer mil·lenni, ens trobem amb la commemoració litúrgica de sant Ramon de Penyafort, que en aquesta ocasió té la modalitat de servir de preludi a la celebració del IV Centenari de la canonització del sant, amb el teló de fons del que Ramon de Penyafort va significar per a l'Església i la societat del seu temps, i projecció en segles futurs. És ben conegut que la canonització de fra Ramon va remoure de manera irrepetible la serenor de Catalunya en les seves arrels cristianes, i a la seva vinculació al'Europa que s'estava forjant.

En carregar l'accent en el diàleg, que no s'ha de valorar com un mitjà de comunicació social nou, sinó en tot cas de renovada fecunditat, s'integra l'interlocutor en un clima d'intercanvi de paraula i d'escolta, confrontant idees i experiències religioses, on creients de diverses tradicions religioses, col·locats en les mateixes condicions, es comuniquen entre ells. I pel que fa al seu abast interreligiós cal comptar amb una seriosa disponibilitat a acceptar la veritat, sigui quina sigui, que en certs casos pot conduir a la conversió.

Per ambient i condicionaments històrics, fra Ramon de Penyafort va haver d'aguditzar la seva especial capacitat de comprensió per dur a terme al segle XIII l'adequada aplicació del diàleg interreligiós, que s'intenta aplicar al segle XX amb

Sant Ramon de Penyafort.

vistes al XXI. És una manera d'accentuar el testimoni cristià en la necessària vida de relació social.

El seu tarannà serà equilibrat i la seva gran preparació jurídica el van dotar d'una base humana segura, sense la qual no hauria pogut mantenir-se ferm en la perillosa temàtica en que va haver d'intervenir. Els anys consumits a l'elaboració de les Decretals li van garantir el coneixement necessari de la legislació eclesiàstica. La societat cristiana de l'Europa del seu segle, esquerdada per la pressió de moviments herètics ben coneguts, li van permetre contactar amb la vessant més sagrant del Cos Místic de Crist. Les onades musulmanes que sacsejaven el Mediterrani occidental obligaven a comptar amb la força dels exèrcits de Mahoma. Els enclavaments jueus, sempre de molta importància, convidaven a confrontar idees i experiències religioses d'innegable repercussió a la teologia cristiana. Ingredients aquests que sense cap dubte predisposaven a treballar per una convivència religiosa, en què el diàleg tenia una important i complexa missió a complir.

El fill més noble dels Penyafort

El sant de Penyafort unia a les experiències anteriors el fet de ser català, el compromís del frare predicador i la tremenda responsabilitat del consagrat sacerdot de Crist. Home just i amant del Dret

com el qui més, el fill més noble dels Penyafort, en veure's en possessió d'unes qualitats i experiències que l'enriquien a gran escala, havia de ser productiu en la mateixa proporció i segons la seva naturalesa. Català, de l'Orde dels Predicadors, ministre de Crist en el perdó i el sacrifici eucarístic.

Ser català el va dotar d'unes qualitats que per tradició es consideren de provada eficàcia en les empreses que es proposa. Com a sacerdot i dominic tenia molt present que el principal objectiu de la seva vida era col·laborar en la salvació de les ànimes. Aspecte que per ell mateix li obria insospitats horitzons missioners. Per descomptat, personalment no podia arribar a tot de la mateixa manera, donades les limitacions humanes. Pastoral cristiana, diàlegs amb els jueus, musulmans, heretges i pagans es desenvolupaven en àmbits molt diferents i complexos. El que no va poder des de la seva limitació, ho va poder fer des de les institucions. Trobades teològiques, escoles d'idiomes semítics, orientacions canòniques a la jerarquia, i de manera especial a través dels seus escrits, tenint sempre present interlocutors qualificats.

El diàleg raimundià va estar sempre marcat per una profunda dimensió filosòfica i cristiana. Sota el comú denominador del bé comú. Ordenat davant de tot a entendre's mútuament, perquè a través de la mútua entesa arribar a comprendre's i estimar-se. Un diàleg que ensenya a caminar junts, per arribar a la veritat plena. Diàleg que no talla les ales, ni força les consciències; que no imposa, sinó que proposa, segons la raó; diàleg que, sense claudicar de principis inamovibles, respecta les idees i les persones. Per al frare Ramon de Penyafort, un diàleg que uneix, especialment cridat a la unió dels cristians i a l'evangelització de tots.

No dubtem, doncs, a considerar sant Ramon de Penyafort com a paradigma de diàleg interreligiós, l'estudi del qual compleix avui una funció orientadora de gran qualitat. Herència de savi i sant cridat a fer molt.

Lorenzo Galmés, o.p.

Historiador de sant Ramon de Penyafort

IV subhasta pro cambril Santa Teresa

BARCELONA.— Unes 300 persones van visitar l'exposició d'obres d'art que van subhastar el 9 de desembre passat per finançar la construcció del cambril dedicat a santa Teresa de Lisieux de la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús de Barcelona. Dels quadres, ceràmiques, esmalts i algun objecte antic subhastats, un total de 140 peces obra d'uns cent artistes procedents de Madrid, la Corunya i d'altres indrets de l'Estat espanyol, se'n van vendre més de la meitat. La resta, a preu de sortida, es poden adquirir a la botiga que la parròquia ha instal·lat amb motiu del Nadal fins al 6 de gener. La IV Subhasta d'Art pro cambril de Santa Teresa va ser organitzada com cada any per Joan Palmerola, secretari general de l'Agrupació Catalana d'Entitats Artístiques (ACEA), i per Maria Victòria Canyelles, pintora i sòcia d'ACEA. (C.C.)

Exposició de peces per a la subhasta pro cambril Santa Teresa.

Menorca

Mons. Jesús Murgui, nomenat bisbe administrador apostòlic

CIUTADELLA.— La Santa Seu va fer públic el 18 de desembre el nomenament del bisbe auxiliar de València Mons. Jesús Murgui Soriano com a bisbe administrador apostòlic de la diòcesi de Menorca.

La notícia, feta pública per la Nunciatura Apostòlica d'Espanya, es va comunicar oficialment al bisbat menorquí, al degà del Col·legi de Consultors, Mn. Miquel Anglada Gelabert. En els propers dies, Mons. Murgui es traslladarà a l'illa per prendre possessió davant del Col·legi de Consultors de la diòcesi menorquina. Mentrestant el govern de la diòcesi passa al Col·legi de Consultors (a partir de la presa de possessió de Lleida del bisbe Francesc Xavier Ciuraneta). També cessa la potestat del delegat per a la Generalitat dels Afers, que el bisbe Ciuraneta va confiar a Mn. Sebastià Taltavull. Fins que Mons. Jesús Murgui no hagi pres possessió de la diòcesi, presidirà el Col·legi de Consultors Mn. Miquel Anglada Gelabert, ja que n'és el sacerdot de més antiguitat en ordenació sacerdotal, i al llarg d'aquests dies tindrà la potestat que el dret canònic atribueix al vicari general.

Nascut a València el 17 d'abril del 1946, Mons. Murgui es va traslladar des de petit a Aldaia. Va cursar estudis ecles-

siàstics al Seminari Metropolità de Montcada (València) i va ser ordenat prevere pel llavors arquebisbe de València, Mons. José García Lahiguera, el 21 de setembre del 1969. El seu primer destí va ser de vicari de la parròquia de l'Assumpció de Nostra Senyora d'Alaquàs. Va obtenir la llicenciatura en Teologia per la Pontifícia Universitat de Salamanca el 1970, a la qual estava llavors afiliat el Centre d'Estudis Eclesiàstics del Seminari de València.

Va ser el primer rector de la parròquia de Nostra Senyora de l'Olivar d'Alaquàs, el 1973, on va comptar amb la gran col·laboració dels actuals bisbes de Cartagena-Múrcia i Tortosa, Mons. Manuel Ureña Pastor i de Mons. Xavier Salinas Viñals, respectivament. Tots dos han estat bisbes d'Eivissa i Formentera.

Mons. Murgui va ser nomenat consiliari diocesà del Moviment Junior

Mons. Murgui.

d'Acció Catòlica el 1973, i el 1976, consiliari diocesà de l'Acció Catòlica General de Joves. Destinat al Pontifici Col·legi Espanyol de Roma, el 1978, per cursar estudis de Teologia a la Pontifícia Universitat Gregoriana, va aconseguir el doctorat en Teologia el 1982, defensant una tesi sobre *Parròquia i comunitat en l'Església espanyola del*

Postconcili. La pastoral parroquial sempre ha estat l'àmbit eclesial de preferència per a la seva reflexió i acció, ja que entén que la vida de les comunitats parroquials és clau per a la vitalitat d'una diòcesi.

El 1982 va ser nomenat rector de Sant Jaume Apòstol, de Montcada; i el

1986, rector de Santa Maria d'Ontinyent. El març del 1996, va ser nomenat bisbe auxiliar de València i va ser consagrat l'11 de maig del 1996, a la catedral.

Primera salutació

«A les portes de Nadal i del començament de l'Any Jubilar, recentment nomenat administrador apostòlic de la diòcesi de Menorca, vull enviar la meua salutació més cordial per a tots: als meus germans capellans, els religiosos i les religioses, als laics i tota la gent de bona voluntat d'aquesta preciosa illa que és Menorca. He tingut l'oportunitat d'estar tan sols uns dies a Menorca, concretament aquest estiu passat, però la veritat és que vaig quedar enamorat del paisatge, de la llum, de la gent, dels costums, de tantes coses. Desitjo de cor poder prestar, el temps que Déu vulgui, un bon servei a tots» (Mons. Murgui).

Guillem Ferrer Monjo

BARCELONA

El cardenal Carles visita Martí-Codolar

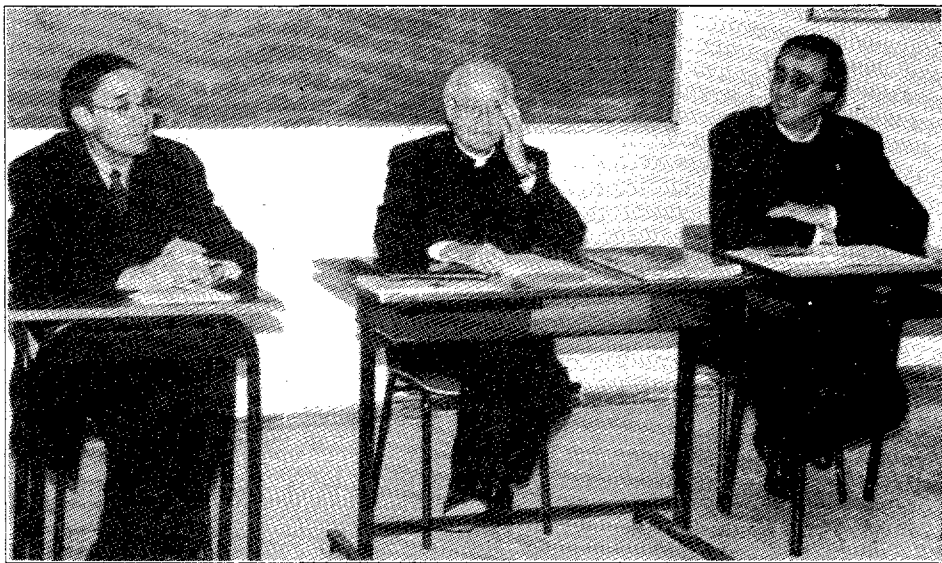

Foto: Joan González

BARCELONA.— «Vosaltres treballeu perquè els peus dels humils i les petjades dels pobres puguin entrar al Regne de Déu, a l'Església», va expressar el 2 de desembre l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, davant d'estudiants i professors de l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco i del Centre Teològic Salesià Martí-Codolar.

El cardenal Carles, responsable superior de la docència teològica a l'arquebisbat de Barcelona, es va informar de la marxa del Centre Teològic —que compleix cinquanta anys de creació— i de l'Institut Superior de Ciències Religioses —constituït oficialment el mes de juny d'enguany per la Congregació per a l'Educació Catòlica de la Santa Seu. (J.G.R.)

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom

Cognoms

Adreça

Població

D.P.

Tel.

N.I.E.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 5.590 ptes.

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular

Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

Tortosa

Sí a la «Marededéu» de Guido Dettoni, però...

■ L'exposició romandrà a la catedral fins al 2 de febrer

TORTOSA.— Procedent de Vic, Barcelona i Tarragona, el 8 de desembre es va inaugurar a la catedral de Tortosa l'exposició *Maredéu*, que restarà oberta fins al 2 de febrer del 2000. Després seguirà el periple itinerant per Espanya i fins i tot ha aterrat a Roma, concretament a la basílica de Sant Climent.

L'autor, Guido Dettoni della Grazia (Milà, 1945), ara resident a Mallorca, sap vendre el producte al client d'avui. L'èxit pot tenir algunes explicacions. En primer lloc, Guido Dettoni acumula experiència en el camp de la pintura i l'escultura a Veneçuela, Alemanya i República de Benín. A la fi ha arribat a la intuïció que ell anomena *yada* i que prové d'arrels hebrees: tot plegat vol dir conèixer per dintre, però començant des dels sentits externs. En segon lloc, la mirada del visitant resta sorpresa per l'harmonia i la simplificació de les formes. Només es percep disseny de perfils; no hi ha detalls. L'autor ens ve a dir: «A partir de la contemplació visual, imagina't la resta, tot el que vulguis sobre la Mare de Jesús. Jo només ofereixo essència de Maria.» És més, el protagonisme del visitant s'exer-

ceix per la mà: palmell i dits acaricien cap, cos i mantell de Maria com ho farien a la pròpia mare o a la persona estimada.

En tercer lloc, la música ambiental, el perfum i el fullet explicatiu, així com la docta conferència del canonge Josep Martí de Tarragona són fonts de màgia difusa. Encantal'explicació de l'artista quan afirma que, de Mare de Déu, només n'hi ha hagut una de sola. El que passa és que l'han expressada en estils diferents i l'han vestida amb mantells de tota forma i color amb més o menys exuberància. Així ha fet néixer i viure trenta-tres fustes, trenta-tres imatges iguals, trenta-tres anys de Jesucrist...

En quart i últim lloc, si el grup visitant té sensibilitat artística, tirant a l'abstracció, llibertat, creativitat, ruptura de formes tradicionals..., de ben segur que li

agradarà, perquè, en resum, és una imatge que trenca esquemes i que dona ales a la imaginació.

«Però...»

El però crític és que en les explicacions orals i escrites no apareix la primera font d'educació mariana: la fe arrelada en l'Evangeli, la formació catequètica i cultural en la família, a la parròquia, al col·legi, als santuaris marians. Si algú acaricia una imatge de Dettoni, l'estímul tàtil i visual el pot portar a la fe del Credo o a una religiositat a la carta, pròpia de la *new age*, *light*, tova, sense contingut ni compromís. La resposta depèn de l'interior ple o buit de cadascú.

L'artista pot respondre: «Això és cosa vostra. És missió de l'Església que sàpiga obrir-se a noves formes i, sobretot, que sàpiga connectar amb l'home d'avui i el formi sobre el doble pilar de la fidelitat substancial a l'Evangeli i de la creativitat del segle XXI.» L'Església pot acceptar el

L'exposició entra pels sentits.

repte i encendre la llum verda als artistes i, amb humilitat i llestesa, tots plegats es poden complementar i ajudar. Es tracta que la Maria polifacètica en virtuts entri a les llars, i se li pugui resar, encara que estigui a la vora del televisor i l'ordinador.

J. Blanc i Bahima

URGELL

Salardú celebra el retorn de la imatge de sant Andreu

SALARDÚ.— La recuperació d'una antiga imatge de sant Andreu va distingir enguany la celebració del patró de la parròquia de Salardú, el 30 de novembre. La imatge ha estat retornada després de passar cent anys a mans d'una família del poble que se la va emportar a França.

Josep Quella, rector de la parròquia, acompanyat del prevere Ermengol Donisa, de les autoritats i del poble, va presidir una pregària d'acció de gràcies i la celebració davant de la fornícula on estava la imatge, al mur de la plaça del temple parroquial. El rector de la parròquia va lliurar la imatge a l'alcalde perquè la portés solemnement al temple, on és venerada al costat del Sant Crist medieval.

La crònica dels fets comença a principis de segle, quan la família que vivia davant de la fornícula del sant va emigrar a França i s'hi va emportar la imatge. L'àvia de la família, des de París i mitjançant un familiar resident a Tarbes, va recomanar que la imatge fos retornada a Salardú. La germana del prevere Ermengol Donisa, resident a Salardú, va rebre la imatge i l'ha lliurada al poble. L'alcalde ha manifestat el desig que sigui identificada i datada pels tècnics de la Generalitat de Catalunya.

Salardú celebra el retorn d'una imatge que molts desconeixien i que forma part del patrimoni cultural de la parròquia de Sant Andreu. (A.M.)

Tres campanes noves a Guissona

GUISSONA.— Tres campanes noves coronen la façana del temple parroquial de Guissona. Ramon Vilardell, vicari general del bisbat, va oficiar la consagració solemne el 8 de desembre. A l'acte, que marca l'inici del segon centenari del temple neoclàssic, hi va participar el poble amb entusiasme. L'eucaristia va ser solemnitzada per la coral Canticorum, que també va oferir la interpretació de cinc peces populars mentre les campanes eren hissades a les fornícules.

Els guissonencs han col·laborat en l'obra amb donatius familiars de 5.000 pessetes i van ser obsequiats amb el tercer volum de l'obra *Història gràfica de Guissona*. Una rotllana va ballar una sardana i va posar fi a la festa.

Les campanes s'anomenen Maria Mercè, Dolors i Teresa, i els padrins van ser els primers a fer-les dringar. Una dona la nota do i les laterals, el la.

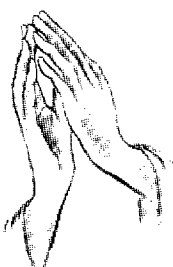
La instal·lació de noves campanes sembla que marca l'inici del mil·lenni i del Jubileu. També a Balaguer, el dia 15 d'agost, el bisbe Joan va beneir cinc campanes noves que han estat instal·lades al temple de Santa Maria.

L'actual dotació de campanes als temples contrasta amb l'obligada custòdia que als anys seixanta es va dur a terme en alguns poblets de muntanya. L'emigració va aconsellar aleshores la salvaguarda de les campanes a fi d'evitar-ne els robatoris. Signe ara de festa i revitalització, aleshores d'angoixa i de preocupació. (A.M.)

Les Carmelites Descalces de Terrassa

Us oferim la petita hostatgeria del nostre monestir per poder assaborir el silenci, la pregària, l'encontre amb Déu.

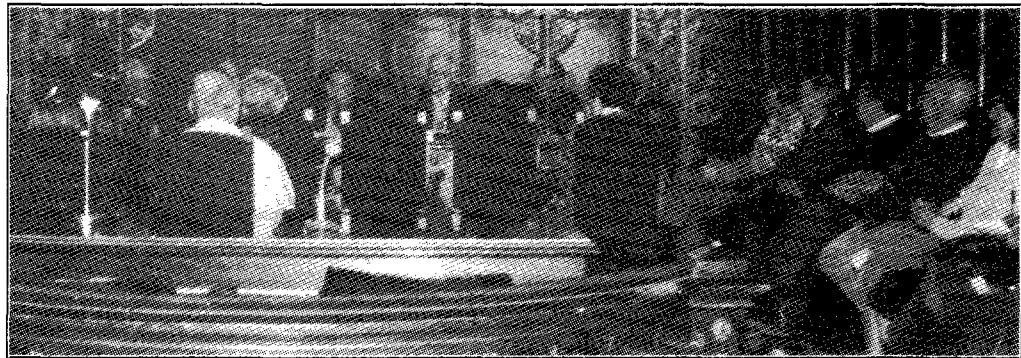
Aquest espai d'acollida el trobareu a la Carretera de Castellar, s/n Torre de Mossèn Homs 08227 TERRASSA (Barcelona) Tel. 93 783 89 02

Vic

Les despulles del claretià Josep Xifré reposen a Vic

VIC.— Des de principi del mes de novembre descansen a Vic les despulles del pare claretià Josep Xifré i Mussach, cofundador amb sant Antoni Maria Claret de la Congregació de Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria (claretians).

La conferència va tenir lloc a l'Ajuntament de Vic.

El trasllat des de Cervera, on reposaven les despulles anteriorment, es va fer coincidint amb el centenari de la seva mort, i va anar acompanyat d'un acte que va consistir en un parlament acadèmic a càrrec del P. Jaume Sidera, de l'Arxiu Claretià de Roma, i una missa de cos present. Després els presents van conduir les despulles al seu nou nínxol, al costat de l'urna on descansa el pare Claret. La idea dels pares claretians és que al mateix lloc hi hagi els altres cofundadors: Manuel Vilaró,

Domènec Fàbregas, Esteve Sala i Jaume Clotet.

Per tal de celebrar aquest trasllat els Missioners Claretians i l'Ajuntament de Vic van organitzar una conferència sobre el pare Xifré, present a la *Galeria de Vigatans*, que va tenir lloc el 26 de novembre a càrrec del pare Jaume Sidera. En aquesta conferència el P. Sidera va fer un repàs per la trajectòria del cofundador i va explicar els seus vincles amb la ciutat de Vic.

Fàtima Alemany

URGELL

El deute extern aplega 220 joves a Balaguer

BALAGUER.— 220 joves procedents de diverses comarques del bisbat van acudir a Balaguer el 20 de novembre per reflexionar sobre el tema *Deute extern, deute etern?* Arcadi Oliveras va explicar el tema i els joves van escoltar la lliçó amb un interès admirable, lloat pels organitzadors.

A continuació, en grups reduïts, van preparar les seves aportacions i les van expressar gràficament en un gran mur mitjançant escrits, grafitis, collages i poemes. Van col·laborar amb ells els monitors i educadors. Els resultats van ser l'expressió de les conclusions sobre el tema i el compromís creatiu en les solucions del problema. Va ser l'activitat de tallers. A la tarda van participar en un joc de rol en què van intervenir diferents personatges: un empresari, un comerciant, un pagès, un polític, les ONG i un missioner. La postura i l'actuació de cadascú en relació amb el tema de la trobada va quedar ben identificada.

L'objectiu de la trobada era també la convivència entre els joves del bisbat i obrir vies de comunicació. El resultat va ser elogiat per part de les entitats organitzadores: Càritas diocesana, la Delegació diocesana d'Ensenyament i el Moviment de Joves. (A.M.)

L'empremta del Pessebre Vivent de Sant Fost en el canvi de mil·lenni

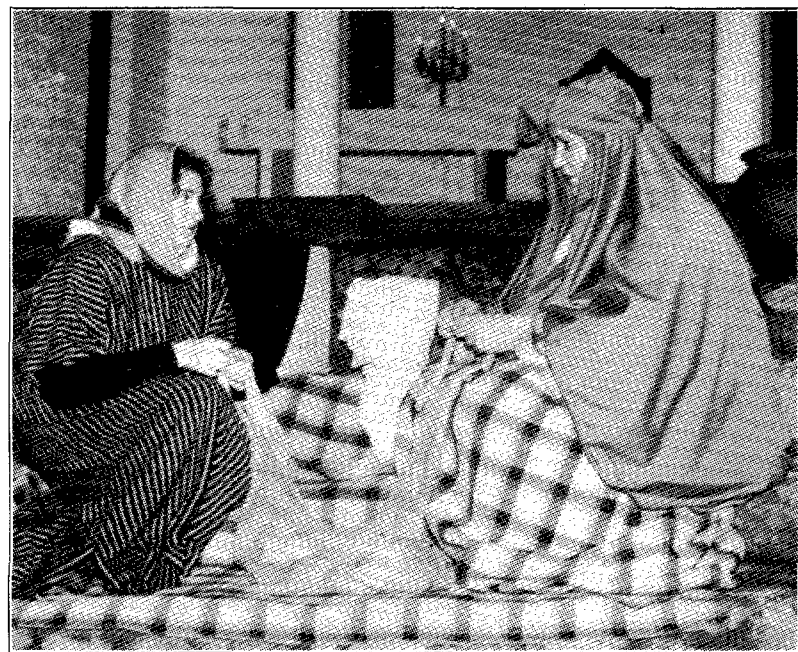
La importància de la tombada de mil·lenni no deixa de ser una fita insòlita per a qualsevol persona, entitat, associació, foment, ateneu, etc., que es mou i desenvolupa la seva activitat dins del món de la cultura tradicional. És per això que el col·lectiu del **Pessebre Vivent de Sant Fost**, no ha volgut deixar passar aquesta efemèride per alt i ha desitjat deixar la seva empremta en aquest canvi de miler del calendari de dues formes força diferenciades, però assenyaladament transcendents.

D'una banda, els organitzadors han continuat amb l'aposta iniciada temps enrere d'oferir, any rere any, novetats als visitants i enguany ho han consolidat amb la millora, correcció i adaptació de les ja incorporades noves tecnologies que li han permès de rebre, amb el temps, la qualificació del **Pessebre Vivent dels efectes**

especials de Catalunya per la manera *sui generis* de com es porta a terme.

Una altra empresa d'aquest canvi de mil·lenni és l'eixamplament i arranjament dels camins de pas dels assistents, a fi i efecte que tothom gaudeixi en tot moment, i al màxim, d'aquest esdeveniment nadalenç i ningú no es perdi res de la gran quantitat de detalls i efectes específics que es desenvolupen en cada escena.

Per finalitzar, quin altre millor plaer trobareu en aquests dies propers d'abans o després del relleu mil·lenari que visitar el **Pessebre Vivent de Sant Fost, el Pessebre dels efectes especials de Catalunya**. Sense cap mena de dubte, serà una immillorable manera d'apropar-se, comprendre i dur

a la pràctica el missatge que representa per a tot el món del Naixement de Jesús, a l'estable de Betlem, ara fa ja dos mil anys.

Enguany hi haurà representacions els dies 12, 19, 25 i 26 de desembre del 1999 i l'1, 2, 6 i 9 del 2000 a les 6 i a les 7 de la tarda i, com ja és habitual en aquest pessebre, abans del començament tothom podrà gaudir menjant pa torrat amb all i oli acompanyat d'un tragueta o «tragàs» de vi de collita d'un veí del poble al voltant d'una esplèndida foguera i que tot plegat ens ajudarà a viure més confortables i millor aquestes entranyables festivitats nadalenques, aquest cop del canvi de mil·lenni.

Jaume Rifà i Solé

33è Pessebre Vivent de Sant Fost

Es representa des del Nadal de 1967

El Pessebre Vivent dels efectes especials de Catalunya

El Primer Pessebre Vivent del Vallès

DIES DE REPRESENTACIÓ

12, 19, 25 i 26 de desembre 1999

1, 2, 6 i 9 de gener 2000

A les 6 i a les 7 de la tarda

Obsequi de pa torrat, amb all i oli i vi del poble a tots els assistents abans de les representacions

Missions

Nadal: Crist, el primer missioner

Iniciem un nou mil·lenni del naixement del Fill de Déu, fet home. Recordem agraïts els dos mil anys de l'esdeveniment més important de la història de la humanitat: Déu, el Pare, envia el seu Fill a conèixer amb els homes i a salvar el món.

Déu és amor i per això es dona a nosaltres: primer enviant el seu Fill Jesucrist i després el seu Esperit.

«Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres. Rebeu l'Esperit Sant» (Jo 20:21 s.). Aquestes paraules del Senyor ressuscitat als apòstols, ens fan veure que la missió arrenca del mateix Pare del Cel, passa per Crist i amb la força de l'Esperit continuarà fins que s'acabarà la història.

Crist, l'enviat, el Missioner del Pare; els cristians, enviats pel Senyor som també missioners d'aquell que és Camí, Veritat i Vida per a tots els homes i dones del món.

El papa Joan Pau ens insta a tots els cristians a ser missioners: «Cap creient en el Crist, cap institució de l'Església no pot eludir aquest deure suprem: anunciar el Crist a tots els pobles. El nombre dels qui encara no coneixen el Crist ni formen part de l'Església augmenta constantment. Per a aquesta humanitat immensa, tan estimada pel Pare que per ella envià el seu propi Fill, és evident la urgència de la Missió» (R Mi 3).

Pessebre típic del Perú.

La tasca missionera iniciada pels dotze apòstols, ha arribat poc o molt a tots els països del món, gràcies al treball abnegat i al sacrifici de milers d'homes i dones cristians que han lliurat la seva vida a l'anunci de l'Evangeli en tots els indrets de la terra. L'Església els ha donat suport amb la pregària i l'ajuda. Resta encara una feina immensa de la qual tots ens hem de

sentir responsables en començar un nou mil·lenni: els pobres d'aquí i d'arreu tenen dret a conèixer i viure com nosaltres la nova vida de fills seus que el Pare ens ha donat en la persona del seu Fill Jesucrist, el primer missioner i el que fa fecund el treball de tots els missioners.

Jordi Jorba

Nens que «sembren» la joia del Nadal

BARCELONA.— L'últim dissabte abans de Nadal, els carrers de Barcelona i d'altres municipis de la diòcesi solen omplir-se de nens que volen felicitar el Nadal a tots aquells que es troben en el seu camí. És el dia dels sembradors d'estels, un dia en el qual els nens posen el seu petit gra de sorra a favor de l'evangelització donant a conèixer la seva joia pel naixement de Jesús.

Els nens feliciten el Nadal pels carrers de Barcelona enganxant estels als vianants.

Organitzat per la Delegació diocesana de Missions, el 18 de desembre passat més d'un centenar d'infants, distribuïts en petits grups procedents de diversos col·legis religiosos i parròquies de Barcelona, Badalona, l'Hospitalet i Llefià, van sortir un cop més als carrers de la Ciutat Comtal entonant cants nadalencs i enganxant estels adhesius a les solapes dels ciutadans. El viu fred no va ser impediment perquè els nens poguessin participar d'una joiosa jornada que va concloure amb una celebració tots junts a l'església de Sant Agustí.

Sota el lema «Els nens, missioners del III mil·lenni», la trobada conjunta dels sembradors d'estels va estar presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona Joan Enric Vives que no va deixar d'encoratjar en tot moment els nens perquè guardessin «la llum de Jesús, amb gran alegria, dintre de cadascú i per a tots». Els va recordar també que aquells estels que havien estat oferint a la gent simbolitzaven precisament la llum de Jesús, a més del desig que la fe i la joia del Nadal s'escampin. A la celebració no van faltar cants, la lectura de la Paraula i peticions elaborades pels mateixos nens, en les quals es va recordar molt especialment els missioners, en representació dels quals va assistir Roser Montagut, missionera a Bolívia.

Amb aquesta iniciativa en què es convida els mateixos nens a emprendre una acció missionera a la ciutat, la Delegació de Missions, la coordinació de la qual es troba a mans de Mn. Jordi Jorba, vol sensibilitzar sobre el treball i les dificultats dels missioners. De fet, la jornada de sembradors d'estels s'emmarca dins la Campanya de la Infància Missionera, convocada anualment per la delegació i on s'intenta apropar el món de les missions als més petits. Aquest any la campanya acabarà el 23 de gener del 2000 amb la celebració de la Diada Mundial Missionera dels Nens. (S.G.A.)

Testimoniatge de dues missioneres tarragonines

La germana Anna M. Aixalà, vedrina, de Vilaplana, escriu des del Perú: «Fa quasi dos mesos que torno a ser al Perú i concretament vivint en aquesta realitat de Sullana. Sullana és una ciutat de 200.000 habitants. Això de ciutat és un dir. Tota ella està formada per assentaments humans. Terrenys envaïts i que, a poc a poc, es van transformant en barris. On vivim nosaltres és «l'assentament humà 9 de març». Gent ben senzilla, vivint en condicions ben miserables. T'impresiona veure les condicions en què viuen. De totes formes, són gent meravellosa que viuen «la vida», que la celebren i fan festa. Crec que és la festa l'espai per respirar i deixar una mica de costat la realitat que els ofega.

Joestic treballant com a coordinadora a l'escola Fe i Alegria que tenim en aquest mateix barri. Faig el que puc. La realitat és ben diferent i el que no voldria és fer cap disbarat. Miro, observo i sobretot estimo i em deixo estimar i contagiar per aquesta gent de fe com un roure, de confiança inacabable...

A la comunitat on visc tenim quatre noies que senten inquietud per seguir Jesús més de prop des del carisma de santa Joaquina de Vedruna. Anima veure joventut compromesa i amb inquietuds.

Espero rebre noves de la meua Església de Tarragona, que estimo, recordo i porto al cor. Prego per les necessitats de l'arquebisbat i demano a l'Esperit que bufi ben fort perquè arreu tornem a «obrir finestres» i ens torni a entrar «l'aire fresc» de l'autèntic esperit. Preguem. Així sia.»

La germana M. Teresa Perejoan és de bona fusta: als seus noranta-un anys, tota ella respira joventut i fortaleza, i somia en el servei i a ser útil als altres: «Les religioses no ens jubilem mai», ens deia fa poc, juntament amb la seva germana Rosa, la qual missiona a Jerusalem, quan un petit grup de la Delegació diocesana de Missions de Tarragona, parlàvem amb ella.

M. Teresa, franciscana missionera de Maria, ha tornat del Perú després de servir-hi durant seixanta anys. La seva primera intenció era quedar-se aquí, «a la meua edat...!», però en veure que aquí no la necessiten decideix retornar.

A Barranco (Perú) hi ha feina. Allí feia d'ecònoma de la casa: atén 40 persones velles i malaltes, fa la compra diària i, a més, s'està dues hores a la porteria. «Aquí no falta res, i sóc vella i no em deixarien fer res. Això no és per a mi i me'n torno fins que Déu vulgui.»

Són setanta anys de vida donada amb generositat... Aviat tornarà al Perú.

Premi a la dedicació als infants i als avis

■ Dos projectes de suport als nens immigrants i als avis desatesos aconseguixen el guardó de l'Incavol

«Bla, bla: ensenyament lúdic del català per a nens, nenes i adolescents nouvinguts», presentat per l'entitat SOLC, i el projecte «Jo ajudo un avi, i tu?», a càrrec de l'associació AVISMÓN-Catalunya s'han repartit el Premi del Voluntariat, en l'àmbit nacional, que l'Incavol (Institut Català del Voluntariat) va concedir el 10 de desembre passat.

L'entitat SOLC treballa per millorar les condicions de vida dels infants i adolescents que es troben en situació de risc social, a nivell local i internacional. Centren la seva feina especialment en la infància marginada dels països del Sud i en els que han immigrat a aquest país. Pel que fa a la integració social d'infants i adolescents nouvinguts, SOLC ha engegat diversos projectes relacionats amb la interculturalitat: cursos de formació per a educadors, estudis sobre diverses cultures, etc. A partir d'aquests contactes, han anat coneixent les necessitats que els centres educatius tenen pel que fa al fet migratori, i van determinar com a més prioritari elaborar un projecte per facilitar la integració social dels nens, nenes i adolescents nouvinguts que tenen un coneixement baix o nul del català.

Aquest projecte té tres objectius prioritaris: contribuir a la disminució del fracàs escolar en nens i nenes immigrants per causes lingüístiques, facilitar als centres educatius la tasca d'ensenyament del català als alumnes d'incorporació tardana, i afavorir la relació entre els centres educatius i el teixit social: voluntariat, associacions. Gràcies a la dedicació d'una trentena de voluntaris i voluntàries el projecte ha començat a funcionar el 1999 de forma pilot. Catorze monitors i monitores han treballat amb dos grups en un institut i amb quatre a la seu de SOLC amb la participació de 51 nens i nenes d'edats compreses entre 8 i 16 anys d'arreu del món.

«La gran demanda que hem tingut ens ha confirmat la necessitat real d'aquest tipus d'intervencions adreçades a la població immigrada», afirma Roser Argemí, responsable tècnica del projecte. Cal destacar que l'ensenyament del català es fa d'una forma lúdica i distreta. Es prioritzen els jocs, contes, tallers, sortides, etc. A més a més de l'ensenyament lingüístic, es treballen les actituds i s'intenta fomentar valors com el respecte vers els altres, la feina en equip... També estan començant a elaborar un material de suport a la tasca dels voluntaris i voluntàries, ja que no tots tenen experiència en l'ensenyament de les llengües. El material consisteix en unes carpetes on hi ha diverses propostes per treballar la comunicació oral amb el vocabulari bàsic. Són propostes innovadores per promoure la interculturalitat i es difondrà a altres entitats que també treballen en aquest àmbit.

Amb els diners del premi —750.000 pessetes per a cadascuna de les guanyadores en l'àmbit nacional— volen reforçar el projecte i atendre més demandes. També invertiran els diners per fer unes sessions de formació per al voluntariat i oferir-los elements teòrics i metodolò-

gics de suport a la seva activitat, així com el material didàctic que han elaborat.

Pel somriure d'un avi

«Jo ajudo un avi, i tu?», un projecte dut a terme per una setantena de voluntaris que apadrinen persones grans que viuen en solitud o en situació precària, ha estat l'altre guanyador del Premi del Voluntariat de l'àmbit nacional. El programa impulsat per l'associació AVISMÓN-Catalunya potencia l'assistència domiciliària per fer companyia als avis, dutxar-los si cal, acompanyar-los al metge, etc. AVISMÓN també dóna suport a les famílies que tenen al seu càrrec una persona gran. Els voluntaris hi van una o

dues vegades la setmana per substituir el cuidador perquè pugui gaudir d'una mica de temps lliure.

«El plaer que produeix el somriure d'un avi o una àvia amb dificultats és com si s'obris la finestra de la vida per on entra el sol i la llum, que estaven tapats pels núvols de la insolidaritat i de l'oblit», comenta de forma molt gràfica, Montserrat Ferré, directora d'AVISMÓN. Ferré es mostra satisfeta del creixement que ha experimentat l'associació en dos anys de vida: més de 300 socis, 70 voluntaris i voluntàries que els permeten ajudar de forma regular més de 50 avis i àvies. Però aquesta xifra encara és insuficient. Es calcula que prop de 20.000 avis i àvies a tot Catalunya necessiten ajuda de forma urgent ja que viuen molt per sota del conjunt de la mitjana de la societat. «AVISMÓN vol distribuir de forma eficaç el benestar, i no parlem només de benestar material sinó del suport afectiu que els cal perquè la seva vellesa sigui una època tranquil·la, enriquidora i vital», afirma Ferré.

AVISMÓN també disposa del servei Junior's Gran's Club adreçat a les persones majors de 60 anys que tenen més temps per a ells, però potser els fa mandra anar sols al cinema o a sopar. A l'associació poden trobar altres persones amb les seves inquietuds i descobrir així que aquesta nova etapa de la vida pot ser enriquidora i plena de nous projectes. Un altre servei que també ha tingut una gran acollida és la dinamització a residències sense ànim de lucre. Un equip d'animadors omplen de contingut el llarg temps lliure que tenen els avis amb tallers de manualitats, de conversa, la celebració del Nadal, aniversaris, etc.

Glòria Carrizosa Servitje

Els guanyadors del Premi Voluntariat 1999, amb Irene Rigau, consellera de Benestar Social (al centre), i Jordi Turull, gerent de l'Incavol.

SOLC
AVDA. MISTRAL, 14, LOCAL 6
08015 BARCELONA
TEL. I FAX: 934 264 050

AVISMÓN-CATALUNYA
C/ JOCS FLORALS, 59, BAIXOS
08014 BARCELONA
TEL. 933 325 858

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

Balanç de l'any que se'n va

Quan s'acaba l'any és costum fer-ne un balanç, un repàs dels fets, dels esdeveniments més destacats. Les notícies comencen a ser història. I si mirem enrere veurem que aquest 1999 hem viscut un munt d'informacions considerades importants. Ha estat un any atapeït de novetats.

Des del nostre eurocentrisme col·lectiu, segurament un dels esdeveniments més punyents, que més ens ha colpit, ha estat la guerra de Kosovo. Però, per desgràcia, de guerres no n'han faltat. De fet, acabem l'any amb un conflicte en marxa que ningú sembla disposat a deturar: la guerra de Txetxènia. A Kosovo va intervenir l'OTAN (que ha celebrat el seu 50 aniversari), a Timor, l'ONU, però a Txetxènia no hi haurà forces pacificadores perquè Rússia és massa poderosa i a «casa seva» fa el que vol. El conflicte bèl·lic s'acabarà quan finalitzi la resistència dels txetxens, quan siguin vençuts i esclafats. De moment, aquesta guerra ha servit per capgirar la situació política dins de Rússia, de manera que els partidaris del president Ieltsin han fet un bon paper (millor del que ningú s'esperava) a les recents eleccions legislatives i, segurament, el candidat oficial a succeir al líder rus a la presidència, l'actual primer ministre Putin, guanyarà d'aquí a uns mesos els comicis presidencials. La destrucció de Txetxènia suposa la derrota, també, de l'oposició política al règim.

Kosovo, Timor, Caixmir

La guerra de l'OTAN contra la Iugoslàvia de Milosevic va ser victoriosa i va permetre el retorn a casa seva de centenars de milers de kosovars a qui s'havia aplicat una política de neteja ètnica. Ara, Kosovo és un protectorat internacional. A Timor les pressions internacionals sobre Indonèsia van portar a un

referèndum d'autodeterminació i quan la població va decidir ser independent se li va aplicar una política de repressió ferotge. L'ONU va enviar tropes per protegir els timoresos i posar fi a les matances i a les destruccions. També vam viure el perill d'una guerra nuclear quan l'Índia i el Pakistan van iniciar una guerra a petita escala pel domini del Caixmir. Les pressions dels Estats Units van permetre reconduir la situació. I, sense sortir d'Àsia hem acabat l'any veient com la Xina recuperava la colònia portuguesa de Macau, després d'haver viscut, en mesos anteriors, fortes tensions amb Taiwan.

Àfrica, males notícies

D'Àfrica només ens han arribat males notícies: l'enorme extensió de la sida i els seus efectes mortífers i una llarga llista de conflictes, entre els quals destaquen els del Congo i el d'Etiòpia-Eritrea. La pugna pel poder dins del Congo va derivar en guerra civil i aquesta va portar a la intervenció militar directa d'una desena d'estats africans a favor d'uns o altres, fins que va assolir-se un acord d'alto el foc que ha deixat el país dividit i ple d'exèrcits estrangers. Pel que fa a la guerra entre Etiòpia i Eritrea, que encara continua, ha produït episodis amb un elevat nombre de morts pel control d'unes petites zones frontereres. No tot, però, són nous conflictes, perquè n'hi ha un que s'ha acabat, la guerra civil de Sierra Leone. I a Sud-àfrica s'ha produït el relleu pacífic entre el carismàtic i mític Nelson Mandela i el seu successor, Thabo Mbeki.

Esperances de pau a l'Orient Mitjà

Una llum d'esperança s'ha encès a l'Orient Mitjà en el conflicte entre palestins i israelians des que el laborista Barak va guanyar les eleccions a Israel. S'ha desbloquejat el procés de pau i totes dues parts tornen a negociar sota el patrocini dels nord-americans. També han iniciat

La guerra de Kosovo ha estat un dels esdeveniments més tristos d'enguany a Europa.

converses els israelians amb els sirians, sempre sota la direcció de Washington. A Jordània va morir el rei Hussein i el va succeir el seu fill mentre a l'Iran esclatava una àmplia revolta estudiantil contra els sectors més tancats del poder i del clergat xiïta. Al nord d'Àfrica moria el rei Hassan del Marroc i el seu fill pujava al poder i iniciava un seguit de mesures liberalitzadores i oberturistes mentre a la veïna Algèria el president Buteflika tirava endavant una política de reconciliació cap als sectors islamistes més radicals i es reduïa dràsticament el nombre de matances dels guerrillers extremistes. Però el tema que més ha repercutit a Europa ha estat la captura del líder guerriller i polític kurd Ocalan i la seva condemna a mort a

Turquia. El problema kurd va fer-se present a moltes ciutats europees en forma de manifestacions antiturques. L'any ha acabat amb la Unió Europea oferint a Turquia obrir-li la porta per a un futur ingrés a canvi que no matin Ocalan, respectin els drets humans i avancin pel camí de la democràcia.

El cas Pinochet

Del continent americà també ha arribat un problema a Europa en forma de detenció d'un ex dictador acusat d'actes criminals, el general xilè Pinochet. Els judicis, les apel·lacions, les decisions polítiques i judicials de britànics i espanyols han omplert tot l'any i han repercutit tot Amèrica. Un altre dictador, el cubà Fidel Castro, va celebrar els quaranta anys del seu règim mentre a Veneçuela les urnes donaven el poder a un ex militar col-

pista, Chavez, que està remodelant les institucions polítiques a la seva mida i al seu gust i ha esverat els sectors econòmics més poderosos. A la veïna Colòmbia la guerra ha anat creixent en intensitat i extensió i el govern és més dèbil que mai, fins a l'extrem que s'ha parlat d'una eventual intervenció nord-americana. Les guerrilles comunistes controlen una part considerable del país.

Els problemes europeus

Finalment, a Europa s'han produït unes eleccions al Parlament Europeu que han canviat la correlació de forces existent, a favor de la dreta, mentre es formava una nova Comissió Europea dirigida per l'italià Romano Prodi i els quinze estats membres de la UE avançaven tant en el camp de la seguretat i coordinació policial com en l'incipient crea-

ció d'unes forces de defensa conjuntes, dotades de capacitat d'intervenció exterior, i es nomenava una mena de ministre d'affers estrangers, el dit míster Pesc, que és l'espanyol Solana. Així mateix, s'ha obert la porta a la incorporació futura de nous estats.

Les eleccions legislatives austríaques van retornar-nos els fanatismes del passat en quedar com a segon partit més votat el Partit Liberal de Haider, considerat com a neonazi, mentre a Itàlia tancaven un capítol amb l'absolució del que durant dècades va ser líder polític de la Democràcia Cristiana, Giulio Andreotti. Alemanya i tot el continent hem celebrat els deu anys de la caiguda del Mur de Berlín, que va permetre retrobar la llibertat a mitja Europa. I el fet més esperançador s'ha donat amb l'avenç polític cap a la pau a l'Ulster. Finalment i després de superar nombrosos obstacles, la voluntat de pau ha portat a crear un govern compartit entre les dues comunitats enfrontades. Les armes han callat. També el primer ministre francès, Lionel Jospin, ha escoltat les reclamacions de Còrsega i hi ha esperances de trobar solucions que deturin aquell conflicte. On no hi ha hagut sort, ni prou voluntat pacificadora ha estat en el problema d'Euskadi. Haurem de disposar les esperances en un altre any.

Per finalitzar aquest recordatori dels 365 dies passats cal fer esment d'alguns viatges de Joan Pau II predicant la pau arreu del món. Va visitar Romania, Eslovènia, l'Índia i l'ex república soviètica de Geòrgia. En un món en ebullició constant la figura del Papa és un punt de referència per trobar un missatge de pau i de reconciliació entre els humans.

Antoni Reig

Periodista i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

...amb un dibuix

societat

La diòcesi de París posa en marxa una televisió catòlica

■ El canal temàtic per cable KTO emet des del 30 de novembre passat

El cardenal Lustiger ha apostat fort per una televisió catòlica per a París.

PARÍS.— La diòcesi de París té des de finals de novembre un canal catòlic que arriba per cable a més de 100.000 abonats. Aquesta forta aposta mediàtica, impulsada per l'arquebisbe de París, el cardenal Jean-Marie Lustiger, li costarà a l'Església parisina una inversió inicial

d'uns 6.000 milions de pessetes. Per a Mons. Lustiger, el nou univers mediàtic, on el que és audiovisual cobra tanta importància, també requereix la presència catòlica i creu que «cal donar la possibilitat a l'Església de parlar aquest nou llenguatge amb audàcia».

El nou canal catòlic KTO va començar les seves emissions de forma molt modesta i experimental, a l'espera d'anar perfilant a poc a poc la graella de programació. En una primera fase, en què es troba actualment, tot just s'emeten unes quatre hores de programes propis, a més a més de les diverses emissions religioses que aquests dies exigeix el calendari nadalenc.

Una cop definida la programació, que està previst que es posi en escena el 17 de gener, aquest canal catòlic de la diòcesi de París es caracteritzarà per estar organitzat en mòduls o càpsules, de trenta se-

gons a mitja hora, que inclouran informació, pregària, formació i debat. També comptarà amb diverses emissions en directe, amb un programa de debat vespertí, de 19.00 a 20.00, en què els telespectadors tindran un paper molt important ja que podran participar des de casa a través de les noves webcams, càmeres instal·lades en els ordinadors personals. També s'emetrà en directe la celebració diària dels oficis de laudes i vespres de la Fraternitat monàstica de Jerusalem i totes les cerimònies públiques i viatges de Joan Pau II.

El bisbe auxiliar de París, Mons. Di Falco és el president de KTO,

mentre que Bruno Lecluse, antic director de Ràdio Notre-Dame, exerceix les funcions de direcció. I tot això, sota l'atenta mirada del cardenal Lustiger, el qual ha posat molt d'interès en aquest projecte. Mons. Lustiger considera imprescindible que aquesta televisió catòlica es distingeixi «per la seva capacitat d'acollir i respectar tot home i també per la joiosa "llibertat dels Fills de Déu"». L'arquebisbe de París veu també en el canal KTO un instrument, inclòs entre els nous «areòpags», que pot permetre «obrir als homes de bona voluntat el tresor d'esperança que nosaltres hem rebut de Crist». (C.C.)

El Papa confia en el cinema per impulsar una nova cultura de diàleg i pau

ROMA.— Els Consells Pontificis per a la Cultura i per a les Comunicacions Socials van aprofitar el marc del festival de Cinema Espiritual de Roma, a començaments del mes de desembre, per organitzar la tercera edició d'un congrés internacional dedicat al cinema i que enguany es titulava, *El cinema: imatges per a un diàleg entre els pobles i una cultura de la pau en el tercer mil·lenni*.

En rebre els participants a la trobada, el Sant Pare va analitzar la forma amb què actors i directors poden servir a la causa de la concòrdia entre els pobles. El Papa va parlar de l'immens potencial de bondat de l'ésser humà i la seva propensió natural a viure en pau i harmonia. Per a Joan Pau II el cinema ha de ser intèrpret justament d'aquests valors, fins al punt de poder esdevenir «un lloc de reflexió i crida als valors, d'invitació al diàleg i a la comunió», i en definitiva, una gran eina d'una nova cultura de diàleg i pau. (Zenit)

ANÀLISI

L'Església catalana i els mitjans audiovisuals

La setmana passada es va debatre al Parlament el model dels mitjans audiovisuals públics. Al voltant d'aquesta polèmica hi ha un aspecte que no podem ignorar. Em refereixo al *dret d'accés, temps i condicions* que correspon legalment a l'Església a l'hora de difondre el seu missatge per ràdio o televisió. És curiós: durant el debat tots els diputats s'ompliren la boca apel·lant al «pluralisme polític», però en canvi no van dir ni una sola paraula d'un altre tipus de pluralisme igualment important: el social, i en concret el religiós.

Es desenvolupa i promou l'article XIV de l'Acord de Cooperació entre l'Estat i la Santa Seu? Els mitjans públics ja no diguem els privats, respecten els sentiments religiosos dels catòlics? Sens dubte, aquestes són preguntes que demanen respostes clares.

Per *dret d'accés* —garantit a l'article 20.3 de la Constitució— entenem la facultat reconeguda a determinats grups socials d'utilitzar el mitjà per transmetre i difondre les seves idees i doctrines. Aquest dret implica una concurrència entre la gestió ordinària del propi mitjà i la realització autònoma per la pròpia confessió dels programes religiosos.

Per determinar el grau de representació i arrelament social s'han estipulat criteris objectius: el nombre de fidels, els llocs de culte, la tasca assistencial, pastoral, educativa, cultural, etc. Al capdavant, tot un conjunt de dades necessàries per establir *ex post* les condicions i el temps de duració de les emissions.

A Catalunya, com a conseqüència de l'assignació d'horaris intempestius, podria posar-se en joc la realització pràctica d'una sèrie de drets el titular dels quals és l'Església: la llibertat d'expressió, d'ensenyament i d'informació religioses, així com

la divulgació del propi credo. Al capdavant, tot un conjunt de drets que l'Església posa al servei del país. Així doncs, si els polítics no es decideixen a garantir de forma adequada aquests drets, a qui perjudiquen és al conjunt dels ciutadans.

I consti que avui no escric com a jurista, sinó com a persona sensibilitzada amb aquesta qüestió. M'explicaré. Fa uns tres anys, quan realitzava la prestació social a la residència per a gent gran del meu barri, una de les il·lusions dels avis consistia a veure la missa televisada dels diumenges. Com que d'objectors i voluntaris no n'érem gaires, no podíem traslladar tots els avis a la parròquia de la Sagrada Família de Manresa, que era la més propera. A més, pensin que alguns caminaven amb dificultats i no podien sortir de la residència.

La programació religiosa per televisió o ràdio és un bé jurídic que cal protegir i promoure, i més si compleix una funció social de primera magnitud. En una societat com l'actual, en què el poder de les comunicacions és cada cop més fort, l'Església ha de cercar noves fórmules per tal de fer-se més present. Així doncs, a Catalunya hem de defensar que, en el marc de les relacions amb el govern de la Generalitat i segons l'article 2/3 de l'Estatut d'Autonomia, els mitjans audiovisuals públics orientin la seva actuació al servei de les persones. Això significa dues coses: primer, vetllar pels sentiments religiosos dels catòlics davant d'alguns anuncis i programes amb continguts certament ofensius. I segon, millorar el *dret d'accés, temps i condicions* de la programació religiosa i espiritual.

Àlex Seglers

col·laborador de l'Àrea de Dret Eclesiàstic de la UAB

La veu del metge

L'envelliment natural (4a part)

Les caigudes i els marejos

La Victòria tornava a casa molt contenta. Havia assistit a la primera xerrada sobre medicina preventiva que es feia al seu casal d'avis. Il·lusionada, volia explicar tot el que havia escoltat al seu marit, que s'havia quedat a la seva butaca. Des de feia alguns dies tenia marejos i aquest era justament el tema de la conferència a la qual havia anat la Victòria: la prevenció de les caigudes i els marejos.

L'Andreu, el seu marit, l'escoltava amb atenció. Ella mirava els apunts que havia pres i repetia el més important de la conferència:

«A l'inici van explicar la diferència entre el vertigen, el mareig, el desequilibri i la lipotímia. S'anomena *vertigen* si hi ha com una sensació de donar voltes respecte a les coses o de les coses respecte a l'individu que té vertigen, mentre que el *mareig* és quan tens una sensació d'inseguretat si estàs estirat o si et mous.» La Victòria continuava la seva explicació tot mirant de reüll els seus apunts. «El *desequilibri*—va afegir—és la pèrdua d'equilibri sense sensació de desplaçament, la *lipotímia* és la pèrdua de consciència sense sensació de desplaçament i la *sensació de cap buit* és una expressió que es fa servir de vegades per explicar un mareig poc clar.»

La Victòria, que havia aixecat la vista del seu bloc i recordava les diapositives, continuava explicant-li al seu marit que el centre de l'equilibri és al cap, en la part més interna de l'orella i que en la tercera edat el més important, si es pateixen marejos, és prevenir les caigudes a terra.

El conferenciant havia comentat la gran freqüència dels símptomes esmentats, atès que en dones de la tercera edat és el quart símptoma més consultat—juntament amb la cefalea, l'astènia i el restrenyiment—i en homes és un símptoma consultat en l'1% de les visites, de vegades com a crisi i d'altres com a molèstia

Foto: Juan Lafita

Entre les causes de les caigudes en la gent gran per problemes de salut es troba la feblesa muscular.

crònica. En ocasions s'associa a vòmits, crisi de sudoració, zums-zums d'oïda o sordesa passatgera.

Les caigudes a terra de la gent gran

El doctor va alertar sobre la importància de prevenir les caigudes en la gent gran. «Segons les estadístiques—llegia la Victòria en unes fotocòpies que van repartir— el risc més alt de caigudes el presenta el grup d'ancians que havia estat més actiu i independent, però que ha patit un deteriorament recent. El risc d'hospitalització és deu vegades més gran en els ancians que pateixen caigudes i el risc de mort d'un ancià que cau és vuit vegades més gran al d'un infant que cau. La proporció de gent gran que pateixen caigudes per mareigs augmenta amb l'edat.

Generalment, entre les causes de les caigudes en la gent gran per problemes de salut es troben la feblesa muscular, les dificultats a l'hora de caminar, els marejos i el vertigen, la hipotensió ortostàtica, la síncope, els medicaments, l'anèmia, l'hipotiroidisme, les causes podològiques, l'arítmia, la hipoglucè-

mia i l'artrosi. La persona no pot, moltes vegades, ni evitar-les ni prendre precaucions.»

Prevenció de les caigudes

Es calcula que en un 22% de les caigudes que no s'esdevenen per problemes de salut hi ha una causa evitable, tals com terres relliscoses, catifa o estora gruixuda, irregularitats, objectes, enlluernament, poca il·luminació, ombres, esglaons solts, absència de passamans, terra relliscós de

la cambra de bany, moll i/o sense agafador, tassa baixa, difícil accés a la banyera, desnivells, obres, voreres estretes, obstacles o paviment en mal estat.

La presa de més de quatre fàrmacs pot propiciar les caigudes, a més de per ells mateixos, per la patologia que pretenen tractar. Els medicaments més freqüentment implicats en les caigudes són els antidepressius tricíclics, els ansiolítics, els barbitúrics, els medicaments per a la diabetis, els receptats per fer baixar la tensió arterial i els fàrmacs entre els efectes secundaris dels quals estigui el parkinsonisme.

Conseqüències de les caigudes

Les més conegudes són els hematomes i les lesions dels ossos, però una de molt important és la psíquica: la pèrdua de confiança i la depressió; la por de noves caigudes. És l'anomenada «síndrome postcaiguda», amb restricció voluntària de la mobilitat, que es caracteritza per la inseguretat i la dependència d'altres persones, i que evita moure's, sortir i passejar com es feia abans, la qual cosa condueix a un autotancament domiciliari progressiu. En aquests casos el tractament traumatològic no és suficient i cal un suport psicològic per fer conscient aquesta por en el pacient i així poder alliberar-lo.

Dr. Ferran L. Tognetta

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

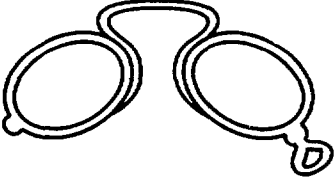
Ser voluntari avui

Avui el tema del voluntariat està a primera plana i no és cosa de països tercermundistes, ja que entre els Estats capdavaners s'hi troba el més alt percentatge d'organitzacions de voluntaris i la dedicació i suports públics més grans.

La primera condició per ser voluntari és —la mateixa paraula ho diu— tenir voluntat. Sense voluntat, sense voler, ningú pot esdevenir voluntari. Però no n'hi ha prou amb la voluntat. El voluntariat exigeix, a més a més, uns requisits: treballar sense cobrar, ni amb diners ni amb incentius de cap mena; fer-ho exclusivament pel bé de la comunitat; actuar a través d'una organització de voluntaris i fer-ho voluntàriament, sense cap mena de pressió. I és particularment important que l'acció voluntària s'exerceixi amb responsabilitat i esperit de servei, quan es destina a la població exclosa, és a dir, a persones.

Ser voluntari suposa un acte de valentia i de decisió, perquè inclou un compromís amb un mateix i amb la societat; i no és lícit fer-se'n enrere si s'ha obert la finestra de l'esperança a una persona marginada. Ser voluntari no és fer el que es pugui, a estones perdudes i només amb bona voluntat, sinó «l'adopció responsable del compromís i l'actitud de servei, disponibilitat i lliurament respecte de la societat». Tota una filosofia.

La societat d'avui, malgrat tots els avenços, necessita voluntaris i voluntàries, perquè hi ha una pila de funcions, d'accions, que no es poden posar en nòmina i que estan reservades al voluntariat. Acompanyar, animar, compartir, donar, escoltar, jugar, passejar i altres verbs similars, són els que voluntaris i voluntàries conjuguen en tots els seus temps des de la multitud d'associacions esteses per tot arreu. (Federació Catalana de Voluntariat Social-Associació pel Voluntariat a Europa-Conex)

**ÒPTICA
ROMA**

**AUDIÒFONS I
LENTS DE CONTACTE**

Rocafort, 154 - Tel. 932 261 475
Barcelona

José Luis Gago
mini homilias
Ciclo B

El director de los programas religiosos de la COPE presenta unas reflexiones breves para vivir espiritualmente cada domingo del año y sus fiestas más importantes. El tamaño del libro permite utilizarlo en cualquier ocasión.

17 x 11 cm. 128 págs. 600 ptas.

José Luis Gago
MINIHOMILIAS
Ciclo B

Dr. Federico Rubio y Galí, 9. 28039 Madrid
Tf. 91 554 61 02. Fax 91 554 64 87
narcea@infomet.es www.narceaediciones.es

La Capella Sixtina, un santuari únic al món

■ Ha acabat la seva restauració, que ha durat més de vint anys

ROMA.— Els frescos del *quattrocento* de la Capella Sixtina ja es poden tornar a contemplar. Després de vint anys d'obres, el 10 de desembre passat es va donar per acabada la restauració d'aquesta capella. Els murs laterals, que contenen la vida de Moisès i de Jesús, han estat els últims a ser renovats. El Papa va dir que la capella és un «santuari únic al món» i va recordar que la bellesa és imatge de la bellesa suprema de Déu.

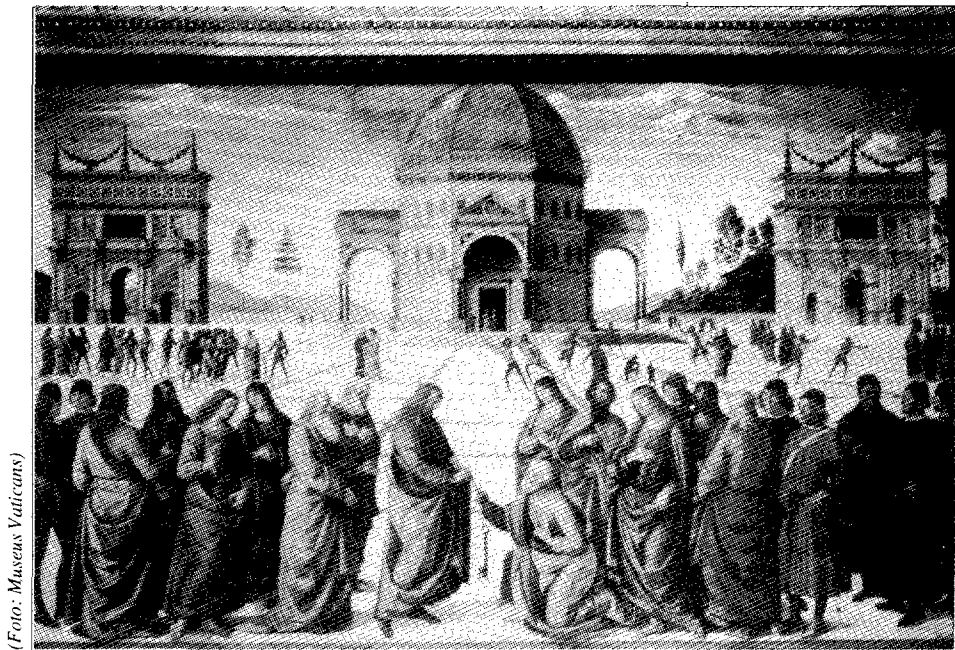
El 1995 va començar la darrera fase de la restauració iniciada el 1979, amb la finalitat de poder oferir pel Jubileu 2000 la cromia original dels frescos, molt deteriorats per la pols i l'aigua que s'hi havia infiltrat i que havia malmès el color original. Aquests dotze frescos que ara veuen la llum són el testimoni del papa Sixte IV (1471-1484) i són anteriors a la intervenció de Michelangelo Buonarroti, que es va ocupar de la volta i de les parets de l'altar.

Més de trenta persones han estat treballant durant dos dècades per polir els frescos, les falses cortines i les parets de marbre. L'aportació de l'associació Patrons de les Arts dels museus vaticans ha possibilitat finançar les obres. Amb aquesta darrera reforma s'ha pogut conèixer la cronologia de les fases d'execució i s'ha

hipotetitzat sobre el paper que hi van tenir els quatre pintors del contracte: Pietro Perugino, Sandro Botticelli, Domenico Ghirlandaio i Cosimo Rosselli. Per primera vegada s'ha fet servir dins de la capella la tècnica de les radiacions infraroges, amb la utilització de plaques.

La història d'aquesta capella es remunta al 1277, quan, per voluntat de Nicolau III, es fa construir el Palatium Novum, on hi ha actualment la capella. La gran reestructuració del segle xv va ser duta a terme per Sixte IV i d'aquesta iniciativa derivarà ulteriorment el nom de Capella Sixtina, una de les sales amb més afluència turística del complex dels museus vaticans.

El Papa va presidir la cerimònia de clausura dels treballs a la Capella Sixtina

(Foto: Museus Vaticans)

Imatge de la consigna de les claus, de Perugino.

i va remarcar el paral·lisme entre la figura de Moisès i Jesús, tot qualificant aquests episodis bíblics restaurats com «una mena de *lectio divina* en què s'adverteix la unitat de l'Antic i el Nou Tes-

tament, en la línia historicosalvífica que des de l'Èxode condueix a la plenitud de la revelació en Crist».

Miriam Díez i Bosch

L'esperit del Nadal i la capsa de galetes

Conte
nadalenc

La nena volia una capsa de galetes. Una de grossa, amb moltes i moltes galetes de tota mena i de diferents pisos. Mai no n'havia vista cap, però existien. N'estava segura. Sortien a la televisió de la veïna del replà, de formes i mides diferents. Havia sentit que s'anomenaven *assortit*. Ella no acabava d'entendre què volia dir aquella paraula, però segur que eren molt bones, perquè eren precioses.

Per què deu ser que les coses bones solen ser, a més, boniques de veure? Quan a les pel·lícules surt algú dolent sol ser fosc, va brut i mira malament. En canvi, els bons són guapos i, gairebé sempre, rossos.

S'adonava que seria difícil aconseguir una capsa de galetes. A més, no la podia demanar a ningú. A qui? La gent no va pel món demanant una cosa així. Ella no tenia més de deu anys, però ja era molt gran. De fet, era la gran. Havia après a dissimular. Ella no se n'adonava, però hauria pogut interpretar un paper al teatre o al cinema amb els seus dots escènics. O potser no, perquè obrava en defensa del seu cor. Hauria estat terrible que aquella senyora que venia a veure'ls, l'assistenta social, tan amable, intuís que anaven malament. Hauria dut els tres germans a llocs diferents. Llocs molt bons, segurament, calents, on sempre prenen sopa i si algú tus li donen una cullaredeta d'alguna cosa. Però no volia separar-se dels seus germans petits. La mare encara era a l'hospital i ella no podia permetre que tingués un disgust tan gran.

De moment, el que importava era aconseguir la capsa de galetes. Faltaven només dos dies per Nadal i sempre havia sentit dir que en aquesta època passaven coses magnífiques. Nadal és un temps especial. Ella sabia molt bé el que volia dir el Nadal. Era una cosa difícil d'entendre, tot i que era senzill, com és ara el naixement d'un nen, però al cap i a la fi no era un nen qualsevol, com els seus germans. Quan fos gran de veritat —no com ara— i

La jove protagonista del conte rep una gran sorpresa pel Nadal.

tingués temps, pensava assabentar-se més bé de tot plegat. Li agradava saber les coses importants.

Es va pentinar amb molta cura perquè anava a fer un encàrrec per a la senyora del davant, aprofitant que la petita dormia. Havia de recollir un sobre amb els resultats d'una anàlisi. Dies enrere havia acompanyat la veïna, molt d'hora, al laboratori. Allà li van punxar el braç. Va ser molt desagradable veure la sang. En sortir, la dona la va convidar a esmorzar i amb el diners que li va donar va poder comprar unes ensaïmades per als seus germans.

Pujava de pressa l'escala, perquè era preferible no

ficar-se als ascensors. No hi podia anar sola i la miraven malament. Era un embolic. Per l'escala baixava molt ràpid un senyor molt polit. Segurament no va voler esperar l'ascensor. Portava una cartera negra i grossa, un diari i un paquet embolicat en paper de colors. Una mica més i ensopeguen. La veritat és que aquell senyor anava massa accelerat. Ella es va espantar molt perquè se li haurien pogut caure els resultats de l'anàlisi i després l'haurien culpat, que és el que sol passar amb la gent gran.

El senyor es va aturar un moment per treure alguna cosa de la cartera i li va dir:

—Agafa aquest paquet un moment, sisplau.

El paquet era una meravella i desprenia una olor de glòria. La nena estava segura que es tractava d'una cosa molt bona, potser, fins i tot, eren galetes. De la millor classe, de les d'assortit.

Quan va veure que el senyor ja havia tancat la cartera, li va atansar el paquet. Al cap i a fi, ella també tenia pressa: els seus germans s'havien quedat sols. Però el senyor li va dir el següent:

—Queda-te-la. A casa estem a règim, però aquell representant s'ha posat tan pesat!

Només havia sentit la primera paraula, màgica: queda-te-la. Se la podia quedar! La resta li era igual. Total, coses de grans que, de vegades, ni ells mateixos saben ben bé el que volen dir, almenys per la cara que fan.

La nena volava. Arribà a casa seva sense alè. I va resultar una enorme, formidable i perfumada capsa de galetes el que va destapar davant dels petits. Li hauria agradat aturar-se un moment davant d'aquell senyor i donar-li'n les gràcies, però va arrencar a córrer cames ajudeu-me. A més, potser no era una persona normal, un ésser humà. Algú tan especial podria molt bé ser un àngel disfressat. O una cosa així. A veure, per què no? Era Nadal.

Isabel Esteban

cultura

Agustí Pera Planells, el pintor de l'ànima del paisatge

■ Organitzada una exposició amb les obres llegades al bisbat i a l'Ajuntament per la família del mestre gironí

GIRONA.— Fa exactament seixanta anys que Agustí Pera Planells (1908-1997) va exposar per primera vegada. Aleshores les seves obres primerenques van ser acollides a la Biblioteca Municipal, en una Girona que després de la guerra civil intentava refer-se. El jove pintor —tenia aleshores 31 anys— mostrava l'inici d'una recerca autodidacta i interior que a través dels campanars de la ciutat l'han convertit en una de les figures artístiques més representatives de la «Immortal».

La família del pintor ha llegat recentment trenta quadres al Museu Diocesà. Amb aquest motiu, s'ha organitzat una exposició, titulada *Agustí Pera Planells: l'ànima*, que es podrà visitar fins al 23 de gener. Les teles que s'hi poden contemplar són un petit exemple d'una producció molt prolífica, tot i que, Maria Rosa Ferrer, comissària de la mostra i responsable del patrimoni immobiliari del bisbat, afirma que no s'hi recullen les seves obres més importants.

El llegat pictòric comprèn fonamentalment obres de les dècades dels setanta i vuitanta, uns anys en què Pera Planells «ja no tenia problemes de cap tipus i era lliure de crítiques i tendències», de manera que podia expressar amb una tècnica ben sòlida el que portava a dins.

La pintura d'Agustí Pera Planells d'aquest període es pot definir dient que «l'ull mira, però és el cor el qui pinta», segons la bella expressió que fa servir Eva Vázquez en l'estudi del pintor que s'inclou en el catàleg. Efectivament, tenia un estil propi, que sovint el deixava al marge dels corrents més avantguardistes. Això el feia el blanc de la crítica fins al punt que ja el 1963 reconeixia dolorosament en una entrevista que es «quedava sol». L'única concessió de l'artista a la modernitat era el subjectivisme.

Paisatges i campanars

El seu «expressionisme contingut» ha estat precisament la clau que li va permetre d'aprofundir en el paisatge sense quedar-se en la superfície i donar entitat als campanars de la catedral i de l'església de Sant Feliu, símbols de la ciutat i un dels seus temes més recurrents.

L'escriptor i periodista Rafael Manzano deia el 1947 que «apropar-se a

«La catedral des de la via» (1976).

Girona i pintar-la està a l'abast de qualsevol artista que compri un bitllet de ferrocarril. Però per sorprendre el secret de Girona cal entendre-la en totes les seves dimensions i qualitats. No hi ha enteniment possible si no es comença per un camí d'amor». En el text autobiogràfic *Ressemblances* l'artista revela que «sembla com si la nostra estimada ciutat es mostrés esquerpa per als desconeguts, com si no li agradés que la pintessin tot de sobte, sense fer un esforç; sembla com si exigís ser tractada amb consideració i afecte».

Pel que fa al llegat, Joan Pera, nebot del pintor, ha declarat que el seu oncle havia manifestat repetidament el desig de donar part de les seves obres al bisbat i a l'Ajuntament. Això s'ha pogut fer gràcies al suport de Conxa Guirao, vídua del pintor. D'aquesta manera, tot i que hi hagi obres dispersades —hi ha museus francesos i japonesos que compten amb quadres de Pera Planells—, el fons més important és a mans d'aquestes dues entitats, a més de la col·lecció de Joan Pera.

En el catàleg de l'exposició el bisbe Jaume Camprodon agraïx a la família i

especialment a l'esposa la donació. Defi-neix la mostra com un homenatge merescut a Agustí Pera Planells. Per la seva banda, Joan Pera no dubta a qualificar el seu oncle com un dels paisatgistes de Girona «indiscutiblement més representatius».

Guillem Farré

Un bon company de viatge per al pelegrí

ROMA.— S'ha presentat recentment *El diari del pelegrí*, una publicació quinzenal editada pel Centre de Comunicació i Documentació del Comitè central del Gran Jubileu. Publicada en set idiomes (italià, anglès, francès, espanyol, alemany, portuguès i polonès), el seu tiratge és d'un milió d'exemplars i es distribueix gratuïtament entre els pelegrins. L'objectiu d'*El diari del pelegrí* és convertir-se en «un company de viatge per al pelegrí, que ofereix informació completa i puntual sobre els esdeveniments del Jubileu i sobre el seu significat espiritual». (C.C.)

Acabada la catedral de La Plata

LA PLATA.— La històrica catedral inconclusa de La Plata, a l'Argentina, que es va començar a construir el 1903 ha estat finalment acabada. A partir del 1932, el temple —un dels més grans del món— s'havia habilitat per als feligresos, però l'edificació de les dues torres, de 110 metres d'altura cadascuna, va quedar posposada. S'ha respectat el pla original dissenyat pels arquitectes Pedro Benoit i Ernest Mayer. La cerimònia de benedicció de la catedral va aplegar més de dues-centes mil persones. (N.E.)

Marie Keyrouz, una veu per a la pau

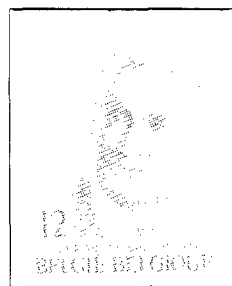
BARCELONA.— Marie Keyrouz, monja de la congregació de les Germanes Basilianes va actuar el 20 de desembre passat a l'Auditori, dins d'un nou cicle de música religiosa que es presenta a la Ciutat Comtal. Aquesta monja libanesa va somiar un dia «que podia transformar la meua veu en un arma per a la pau. Per fer-ho possible, necessitava l'ajut d'un grup de músics i el 1984 vaig poder crear-lo: l'Ensemble de la Paix». Tot el que guanya amb els seus recitals va destinat a ajudar els infants necessitats. Segons Marie Keyrouz, amb la música sacra «es poden fer miracles, ja que és portadora de la paraula de Déu». (C.C.)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Arthur Meulemans, compositor

Bèlgica va dedicar el 1984 aquest segell al gran compositor Arthur Meulemans (1884-1966) amb motiu del centenari del seu naixement. Va estudiar música a l'Institut Lemmens de Malines, on posteriorment va ser professor. Va fundar una escola de cant d'orgue a Hasselt. El 1930 s'instal·là a Brussel·les. El 1954 va ser nomenat president de l'Acadèmia Reial de Flamenc de les Ciències, les Lletres i les Belles Arts de Bèlgica. Com a compositor, Meulemans va crear música de cambra, vocal, instrumental i lírica. Va escriure tres òperes i catorze simfonies. Cal destacar la composició musical *Sanguis Christi*, que va estrenar a la plaça de Bruges el 1938.

Mans Unides

Fes-te'n
SOCI
col·laborador

Envia aquest cupó a

Mans Unides

Rambla de Catalunya, 32 1er 1a
08007 Barcelona

UTILITZA AQUEST IMPRÈS SI DESITGES FER UN DONATIU O FER-TE SOCI COL·LABORADOR DE MANS UNIDES

Sí, desitjo col·laborar amb Mans Unides en els seus projectes per al desenvolupament del Tercer Món.

DADES PERSONALS

Nom i cognoms _____

Domicili _____

Població _____ D.N.I. _____

Codi Postal _____ Telèfon _____

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Banc/Caixa _____

Adreça del banc o caixa _____

Codi Postal _____ Població _____

Compte/Llibreta núm. _____

Entitat _____ Oficina _____ D.C. _____ Compte _____

Targeta de crèdit núm.

VISA ☐ 4B ☐ MASTER CARD ☐ AMERICAN EXPRESS ☐ MAESTRO ☐

ALTRA ☐ _____ Caduca final _____/_____/_____

Srs: els prego que, amb càrrec al meu compte, llibreta o targeta de crèdit, facin el favor de fer efectiu cada

mes ☐ trimestre ☐ semestre ☐ any ☐ o com a donació única ☐

el rebut que, al meu nom, i per la quantitat que a continuació els indico, els presentarà Mans Unides.

Marca amb una X o escriu la quantitat amb què desitges col·laborar

_____ ptes. ☐ 5.000 ptes. ☐ 25.000 ptes. ☐
2.500 ptes. ☐ 10.000 ptes. ☐ _____ ptes. ☐

Data _____

(Firma del titular)

• Els donatius a Mans Unides desgraven el 20% del seu valor en la quota de l'IRPF.
• També pots fer el teu donatiu o fer-te soci col·laborador de Mans Unides per telèfon.

El llibre de la setmana

Any 2000: l'aniversari de Jesús

La Biblioteca de Autores Cristianos ha tingut una bona iniciativa. Quina manera millor de felicitar Jesús, quan ja compleix 2000 anys, que dedicar-li un llibre, en el qual s'apleguen les pàgines que aquesta data inspira avui a alguns dels seus nombrosos i excel·lents col·laboradors?

Felicitades Jesucristo és un llibre preciós, amb uns textos dictats per la fe i l'amor profunds que inspira la figura de l'infant de Betlem, el Mestre de Galilea, el Redemptor del Calvari. Hi ha fragments que denoten el savi professor de teologia, d'altres, l'expert biblista, l'estudiós de la moral, l'home lliurat a la pastoral d'adolescents i d'adults, l'historiador, el poeta, l'home del carrer... Setanta-cinc esclats de gratitud, de coherència adulta i conseqüent davant de la meravella de qui ha obert i ensenyat a tothom el camí de la transformació del món i de la història, des que un dia Maria el va infantar en la foscor d'una cova, en un pessebre.

Setanta-cinc testimonis (seixanta-nou homes, sis dones) que confessen, cadascú amb el seu tarannà personal, el sentit de la

AUTORS DIVERSOS,
Felicitades Jesucristo.
BAC 2000, Madrid 1999, 313 pàg.

seva adhesió a Jesucrist. La paraula de Joan Pau II, la meditació còsmica del cardenal Carles, la reverència humil del cardenal Marcelo González, els regals de monsenyor Cirarda, la inspirada paraula habitual de José María Cabodevilla, la pregària de Luis Maldonado, els soliloquis de Joaquín Luis Ortega..., un sens fi d'emocions contingudes, que parlen del que va significar i significa Jesús per a cadascun d'ells, i de l'esperança que suscita una vegada més a les portes del segle que s'apropa, i que s'endevina tan necessitat de la seva llum i de la seva paraula.

Per això, perquè és en realitat a nosaltres a qui cal felicitar, per tenir Jesucrist, Fernando Sebastián exclamarà: «Ets la nostra felicitació!» I Ignacio Iglesias dirà, amb sorpresa i gratitud: «Se m'acut, de sobte, si no serà més aviat a l'inrevés: que

som nosaltres els que necessitem apropar-nos a tu, per veure si ens felicitas... Perquè "felicitar" ha estat el teu ofici de sempre. Necessitem experimentar que continuem sent objecte del teu "apassionament" (Lc 22:15), que gaudeixes amb nosaltres, i que ens dones, com als teus deixebles, un aprovat general, perquè —bé o malament— t'acompanyem en les teves proves (Lc 22:28) perquè aprenem una mica a estimar com tu.»

És un llibre magnífic i estimul·lant per convèncer-nos que la fe autèntica existeix, arrelada en la vida, en un món per a qui l'actitud creient és infravalorada, moltes vegades oblidada i ridiculitzada.

La Biblioteca de Autores Cristianos l'ha encertada amb aquest «pessebre» fet de testimonis autèntics, per homes i dones (massa poques, certament, en aquesta antologia), que creuen en Jesús, s'hi apassionen, i s'apropen al nou mil·lenni conven-

«Crist treballador», de Luigi Filocamo.

çuts que en ell cal posar tota l'esperança.

Un bon llibre per començar el mil·lenni, i per pensar en qui és la raó de la Història de xx segles.

Cristóbal Sàrrias

Que tingui un BON NADAL

Amb la teva aportació, ajudarem tot l'any a qui més ho necessita.

Tu que pots, fes un donatiu.

Compte de Càritas n. 2100 0965 51 0200010269 de "la Caixa", o a Càritas,

Plaça Nova 1, 08002 Barcelona

Tel.: 933 013 550

Fax: 933 013 961

www.caritasbcn.org

Càritas
Ajuda'ns a ajudar.

La sardana i la dansa

El mil·lenni

De vegades et cal entrar en un joc sense tenir-ne veritables ganes. Això del canvi de mil·lenni, aquest anomenat «efecte 2000», ha representat un enorme moviment de fets, d'il·lusions i de prometes que ja voldríem que fossin realitats en el futur.

Si canviar el dígit de l'any, deixar d'escriure mil nou-cents, i mil nou-cents, i més mil nou-cents, durant tota la teva vida, per passar ara a escriure dos mil, si això és important, certament que mereix ser celebrat, ja que hauran de passar cent segles perquè uns altres mortals puguin viure aquesta experiència: aquells que neixin després de l'any dos mil nou-cents u, com a mínim.

No obstant això, la importància d'aquest gran esdeveniment és relativa, més ben dit, és una conseqüència directa de la importància que nosaltres li puguem atribuir, perquè ni que sigui en el dos mil, aquesta minoria de persones que malmeten la vida de pobles sencers, que sacrifiquen milers i milers de persones per satisfer la seva ambició, per a aquests, el canvi de dígit només constarà en la minuta del sopar de canvi d'any, o en les felicitacions rutinàries que hauran rebut i enviat.

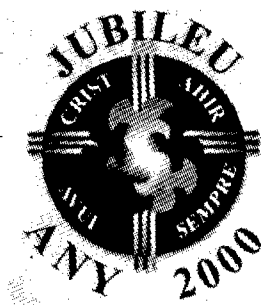
I quan has sospesat bé totes aquestes contradiccions, quan comproves que els grans mals que l'home comporta a la humanitat continuaran exactament igual, només ens queda, a nosaltres, sortosos habitants d'un país relativament tranquil dintre la malvestat que ens envolta, una satisfacció egoista de la nostra sort, la sort de viure amb els nostres, la sort d'estar allunyats de la fam i la misèria que cobreix gran part del món.

Amic lector, jo no exerceixo la clerecia, no sóc un predicant de res, simplement sóc un ciutadà que tindrà la sort, la gran sort, de poder celebrar joiosament el Nadal, però en el meu interior sóc conscient del nostre pecat quan ens aixopluguem a casa amb els nostres, oblidant el mal viure de molts. En felicitar-vos les festes i expressar-vos el desig de benaurança en el nou mil·lenni, exposant mals que semblen irreparables, no pretenc amargar l'alegria de ningú, però, almenys, siguem conscients de la nostra benaurança i procurem, com a premi, ser cada dia una mica més bons.

Josep Ventura

Camí del Gran Jubileu del 2000 (9)

Menorca

Festejar el segon mil·lenni del cristianisme

CIUTADELLA.— El bisbe Francesc Xavier Ciuraneta va fer pública l'exhortació pastoral amb motiu dels 2.000 anys de l'Encarnació del Fill de Déu, abans de prendre possessió de la diòcesi de Lleida. Una sèrie de celebracions diocesanes a la catedral i l'adhesió a la trobada mundial de Joventut a Roma del mes d'agost del 2000, són els actes més significatius a l'illa, juntament amb tres projectes socials.

La catedral menorquina va acollir el 28 de novembre passat, primer diumenge d'Advent, una celebració de la Paraula de Déu com a anunci joiós de la preparació al gran Jubileu dels 2.000 anys del naixement de Jesucrist. Amb el cant de les vespres la comunitat diocesana, presidida pel bisbe administrador diocesà, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, encetava així el que serà un any ple de celebracions diocesanes, iniciatives socials i culturals, a fi de festejar el segon mil·lenni de cristianisme.

Al llarg de la celebració el bisbe Francesc Xavier va donar a conèixer una exhortació pastoral per viure en plenitud el Jubileu. En la seva exhortació, Mons. Ciuraneta dona a conèixer que «el misteri del Déu fet home ha il·luminat el curs de la història al llarg de dos mil·lennis», en la qual la nostra illa «també ha conegut i ha viscut durant molts segles la bona nova salvadora de Jesucrist». Perquè, «recordar els qui ens han precedit en el signe de la fe i pensar en els qui ens seguiran com a testimonis del Déu viu provoca en la ment i en el cor una emotiva pregària d'acció de gràcies i la renovada confiança en l'amor de Déu».

Per al bisbe Francesc Xavier, «en la celebració del Jubileu hem de donar més importància al que és intern per no posar en perill l'objectiu fonamental de tota acció jubilar: l'enfortiment de la fe i del testimoni dels cristians». D'aquesta manera el prelat fa referència a les paraules del Papa, on afirma que «el gran Jubileu no consisteix en una sèrie de coses que s'han de fer, sinó a viure una gran experiència interior», de manera que «les inici-

atives exteriors només tenen sentit en la mesura que són expressions d'un profund compromís interior».

D'una manera pausada el bisbe dona a conèixer les tres accions dels jubileus de sempre: el pelegrinatge, la porta jubilar i el do de la indulgència. Per altra part, Mons. Ciuraneta desglossa altres signes concrets del Jubileu de l'any 2000, inclosos pel mateix Joan Pau II, com són: la purificació de la memòria, el signe concrets de caritat, i el record del nombrosos màrtirs d'aquest segle, fent una referència explícita al fet «que ben aviat puguem veure proclamat beat el sacerdot menorquí Joan Huguet Cardona, màrtir de la fe. En ell personifiquem el record de tots els màrtirs que, a Menorca, han donat amb

gran coratge testimoni de la fe cristiana vessant la seva sang per Crist».

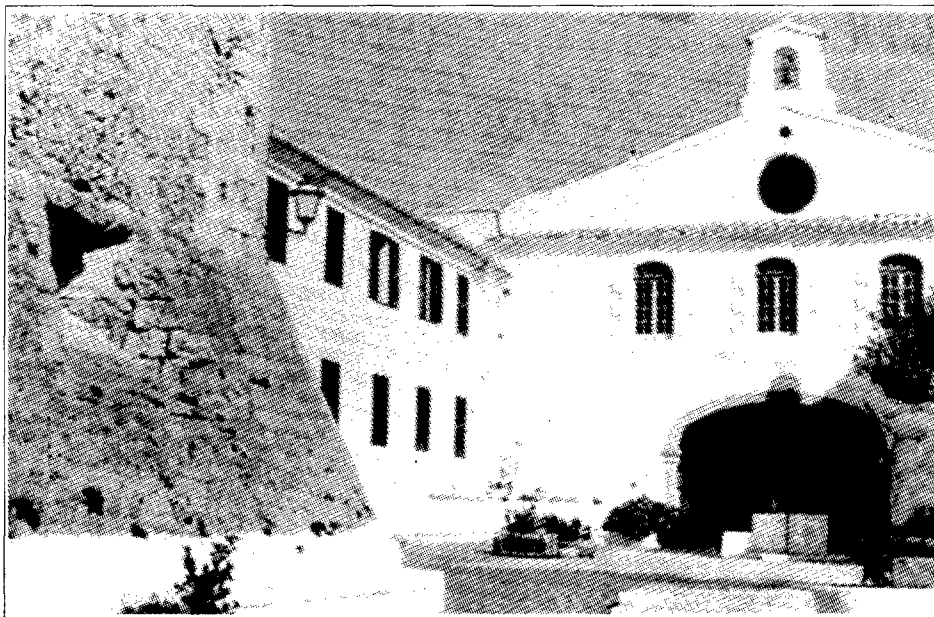
Projectes socials

Com a activitats socials a portar a terme al llarg del 2000, l'Església de Menorca s'ha marcat la supressió de barres arquitectòniques, que a dins el pla de remodelació de la catedral s'ha previst un accés lateral amb una rampa per facilitar l'accés als discapacitats físics. De fet, les obres estan a punt de començar. També l'atenció als transeünts, a través de la rehabilitació de l'antic habitatge de les germanes de la Companyia de Maria, a Ciutadella, com a alberg dotat amb menjador social, i les oficines de Càritas inter-

parroquial de Ciutadella. I finalment, com a promoció i inserció laboral, després que el 1993 Càritas obrís el Taller Mestral. I el 1995, commemorant el II Centenari de la restauració de la diòcesi, es construí una nau industrial a Maó amb cessió d'uns terrenys de l'Ajuntament de Maó, ara les instal·lacions de Ciutadella han quedat insuficients. La proposta jubilar té la intenció d'adequar una nau industrial a Ciutadella per al bon funcionament del taller Mestral.

A més de totes aquestes iniciatives litúrgiques i socials, l'Església de Menorca celebrarà diversos actes culturals, a través d'exposicions i conferències, per viure millor el Jubileu de l'any 2000.

Guillem Ferrer

Santuari de la Mare de Déu del Toro.

VATICÀ

Perdó jubilar a alta mar

ROMA.— Els navegants podran celebrar per primera vegada el Jubileu a bord de les embarcacions on treballen habitualment. Ho ha concedit un decret firmat pel penitenciari major de la Santa Seu, el cardenal William Baum. Aquesta disposició especial estableix que els navegants puguin guanyar la indulgència del Jubileu mentre es troben en el mar. Les condicions per arribar a aquesta indulgència són les habituals: acte de contrició i propòsit de reconciliació davant un sacerdot; participar de l'eucaristia el més aviat possible; recitar el pàrenostre i el credo davant una imatge religiosa, i pregar per les intencions del Papa. Aquest decret beneficiarà milers de navegants que es vegin obligats a treballar durant llargs períodes de temps, lluny de la seva família i de la seva església, en condicions moltes vegades difícils i perilloses.

El Pontifici Consell per a la Pastoral d'Emigrants i Itinerants està organitzant el pelegrinatge jubilar internacional de la gent del mar, que tindrà lloc de l'1 al 3 de juny. Tots els navegants catòlics que es troben en el mar el 2 de juny i es posin en comunió espiritual amb els seus companys en els treballs del mar, reunits a Roma podran celebrar així aquest gran Jubileu en comunió amb l'Església universal. (Zenit)

MADRID

Concerts de cors i orgues

GETAFE.— Amb motiu de la celebració del Jubileu del 2000, la diòcesi de Getafe organitza un cicle de concerts gratuïts a diferents parròquies de la diòcesi, que finalitzarà el 22 de gener. El cicle serà fonamentalment de cors i orgue, expressions molt emprades en la tradició de l'Església, en la litúrgia solemne, amb motiu de les celebracions del tercer mil·lenni del naixement de Jesucrist. (SIC)

Calendari de celebracions

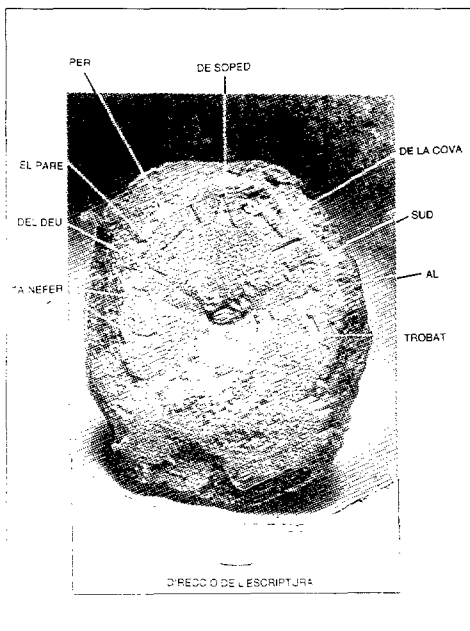
22 de gener: celebració jubilar dels infants a la catedral. Infància Missionera.
2 de febrer: celebració jubilar de la gent gran a la catedral.
6 de febrer: celebració jubilar dels religiosos i religioses a la catedral.
12 de març: celebració jubilar de les confraries a la catedral.
15 d'abril: celebració jubilar dels adolescents a la catedral.
29 d'abril: celebració jubilar de la comunicació i la cultura a la catedral.
28 de maig: celebració jubilar dels malalts i discapacitats a la catedral.
15 de juny: celebració jubilar dels preveres a la catedral.
25 de juny: celebració jubilar de Càritas a la catedral. Festa del Corpus.
25 de juliol: celebració jubilar dels turistes a la catedral.
3 de setembre: celebració jubilar dels joves a la catedral.
8 d'octubre: celebració jubilar dels catequistes a la catedral.
22 d'octubre: celebració jubilar dels cooperadors missioners a la catedral.
12 de novembre: celebració jubilar de les famílies a la catedral.
6 de gener del 2001: cloenda de l'any jubilar. Festa de l'Epifania.

Amb tota seguretat, les parròquies celebraran el pelegrinatge a la catedral per arxiprestats. Cal dir també que, com a peregrinació diocesana a Roma, està prevista l'organització del Pelegrinatge dels Joves, en la participació de la XV Jornada Mundial de la Joventut amb el Papa, el dies 15-20 d'agost del 2000. A més de la catedral, el santuari de la Mare de Déu del Toro serà lloc per poder rebre la gràcia jubilar, el dies de la seva festivitat, és a dir, el 6, 7 i 8 de maig.

Un fòssil carregat d'història

La revista *Comunicats*, de l'Institut Català de Mineralogia, Gemmologia i Paleontologia, ha publicat a l'últim número d'enguany un article de Josep M. Quintallà en el qual exposa el cas curiosíssim d'un equínid fòssil de la península del Sinaí. No és que com a fòssil sigui molt interessant; és un de tants exemplars que es conserven de l'espècie *Equinolampus africanus* de l'eocè. La curiositat que presenta li ve de la inscripció jeroglífica que s'hi veu gravada. I com pot ser que un fòssil porti una cosa escrita? Quina mena d'història és aquesta?

El que hi ha escrit és un jeroglífic egipci autèntic! Com hom sap els egipcis ja s'havien adonat de l'existència de fòssils, o sigui de pedres amb formes semblants o iguals a espècies animals. Concretament l'*Equinolampus africanus* és un eriç de mar no gaire diferent d'alguns dels que es troben a les platges de la mediterrània, i no els costaria gens veure'n la semblança. I com que es veu que consideraven els fòssils com quelcom especial, per això se

n'han trobat de dipositats en mastabes i en l'interior d'algunes piràmides. Ara bé, fins al moment només sabem d'aquest que diem que s'hi posés una inscripció. I és una frase ben senzilla de llegir per als egipcies. Traduïda diu: «Trobat al sud de la cova de Soped pel "pare del déu" Ta-Nefer.» Saped era una mina de turqueses del Sinaí i «pare del déu» volia dir el sacerdot que supervisava la fabricació d'imatges del «déu» (fos quin fos) al taller del temple. I Ta-Nefer és nom sagrat característic de l'Imperi Nou que s'inicià el 1580 aC. No és, doncs, inversemblant que la inscripció tingui uns 3.500 anys.

Probablement aquest fòssil és el de més llarga història coneguda. Després de no sabem quines peripècies va anar a parar en un sepulcre de la ciutat d'Heliópolis, i un egipci italià, Ernesto Schiaparelli, el trobà el 1903. Després passà a diverses mans fins que actualment s'ha col·locat, exposat al públic, a la Sala VII del Museu Egipci de Torí (Itàlia). Allà el trobareu si un dia voleu anar-hi a contemplar-lo.

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

La matemàtica i els matemàtics

4 Són de debò de Tales els «Teoremes de Tales»?

En qualsevol llibre de text de geometria es troben avui dia dos enuncisats que porten l'epígraf de «Teorema de Tales». L'un diu: «Els segments de rectes secants interceptats per un conjunt de paral·leles són proporcionals» (vol dir que el quocient de dos segments qualssevol d'una d'aquestes secants és igual al quocient entre els segments d'una altra secant situats entre les mateixes paral·leles); i l'altre afirma: «Un angle que tingui el vèrtex en un punt d'una circumferència i els seus costats passant per l'extrem d'un diàmetre d'ella és sempre un angle recte.» El nom no fa la cosa. Certament ja fa segles que se'ls denomina així, però la moderna crítica històrica té els seus dubtes sobre l'autoria d'aquests teoremes, perquè no se sap pas segur ni que Tales els enuncies per primera vegada, ni tampoc tan sols que fos el primer a demostrar-los amb rigor lògic a partir d'uns principis més generals. Potser sí, potser no. Sembla que ja eren coneguts abans d'ell. I si ell els va fer servir podia haver-ho fet sense haver obtingut encara la seva rigorosa demostració. Quina va ser, doncs, amb certesa, la contribució de Tales de Milet, el primer dels set savis de l'antigor grega, a la matemàtica?

Una nova cultura mediterrània

Després de les civilitzacions egípcia i mesopotàmica, la grega entra a l'escena de la història amb una gran vigoria que portarà la cultura a un esplendor veritablement admirable. Sobretot en el camp de la ciència i més en concret de la matemàtica. La història dels grecs comença, ja ho sabem, uns dos mil anys abans de l'era cristiana, quan arriben del nord pressionant sobre els antics habitants de les costes orientals de la

Mediterrània, i acaben essent absorbits per ells. De moment sembla que no aporten gaires novetats culturals, però han arribat amb ganes d'aprendre dels que ja tenen cultures formades i ben aviat milloraran el que n'hauran après.

El progrés cultural pren una gran volada a partir del 800 aC. Els grecs no tenien alfabet (només n'idearen un de sil·làbic que els durà poc), però quan s'adonen de la troballa dels fenicis que amb 24 signes podien expressar totes les consonants, l'adopten tot seguit afegint-hi signes per a les vocals. Ben aviat el sistema es propaga a les colònies de tota la Mediterrània, i serà assimilat, amb poques modificacions, pels romans, cartaginesos i altres. Això va originar un canvi cultural de primer ordre, sense provocar, però, cap ruptura amb les altres cultures ja existents. Els escribes de la vall del Nil i els gravadors de la regió del Tigris i l'Eufrat continuaran encara produint papirs i tauletes cuneïformes durant segles. No cal dir, tanmateix, que l'hegemonia cultural no trigarà gaire a passar als centres de les costes mediterrànies. Hi ha autors que anomenen *edat talàssica* de la cultura el període de temps que va des del 800 aC fins al 800 dC. *Talàssica* vol dir «del mar» (*thalassa*, en grec vol dir *mar*, si bé el mot no és originàriament grec, sinó dels pobladors anteriors a ells que vivien en aquelles costes). Els primers Jocs Olímpics són del 776 aC. Poc després ja corren de boca en boca els poemes homèrics i Hesíode escriu la *Teogonia*. L'avenç cultural es fa espectacular, i alguns l'anomenen «el miracle grec».

I la matemàtica també progressa

Les primeres notícies que tenim de la

matemàtica grega es refereixen al segle VI aC. I la persona que n'és considerada mestre és Tales de Milet (aprox. 630-546 aC). Poques coses sabem de la seva vida amb seguretat. Ni tan sols podem dir si era natural de Milet o si aquesta apel·lació li venia d'haver-hi viscut molts anys i exercit càrrecs públics. No conservem tampoc cap escrit originari d'ell ni sabem amb seguretat si va escriure alguna cosa. Però la seva fama d'home excepcionalment intel·ligent, el primer dels set savis de Grècia, ens ha estat transmesa unànimement pels autors posteriors, els quals ens en diuen moltes coses. Ara bé, no tot el que diuen és de fiar, són massa posteriors. De totes maneres sembla totalment cert que va viatjar per Egipte i Babilònia, i va adquirir-hi molts coneixements de càlcul i de geometria, a més d'instruments astronòmics. A Egipte se'ns diu que va causar admiració mesurant l'alçada de la piràmide de Keops simplement per l'ombra que feia un dia que la seva pròpia ombra es veia igual a la llargada del seu cos (o bé quan la d'un pal vertical era com la seva longitud). També que a la platja mostrà com es podia calcular la distància d'un vaixell a alta mar, mesurant els angles que feien dues visuals cap a ell amb una línia traçada a la sorra de llargada ja sabuda i dibuixant després un triangle semblant al que s'havia construït visualment i amidant-ne l'alçada. Tot això demostrava coneixements de proporcionalitat entre magnituds, però sense que sapiguem en quin principi es basava, perquè no es veu clar que ell hagués enunciat el primer dels teoremes que hem dit abans i porta el seu nom, que és la base del criteri de semblança de triangles que aplicava.

L'historiador Heròdot (del qual es farà ressò Diògenes Laerci segles més tard) ens diu que Tales va sorprendre els seus conciutadans amb la predicció de l'eclipsi de Sol que s'esdevingué a Milet el 585 aC. És del tot cert això? A Babilònia, on ell aprengué astronomia, no podia pas haver-hi unes taules d'eclipsis solars tan perfectes que poguessin proporcionar-li dades suficients per fer la predicció, i més tenint en compte que una eclipsi de Sol només és visible des

d'una petita part de la superfície de la Terra i de ser vista a Babilònia no es deduïa pas que també hagués hagut de ser visible a Milet. Va encertar per casualitat? La llegenda hi ha afegit alguna cosa? No sabriem pas què dir-hi.

De l'altre teorema (que l'angle inscrit en una semicircumferència és sempre recte) hem de dir que segurament ja el coneixien els babilonis, però hi ha una tradició que diu que Tales el va demostrar rigorosament. No podem tampoc afirmar amb certesa que ho hagués fet. Potser sí; no podem dir-hi res més. Així, doncs, què cal dir de Tales? Va ser el primer matemàtic de debò sí o no? Sobre això els crítics consideren que el que és més de fiar és el que ens transcriu Procle (410-485 dC) en el seu comentari al *Primer Llibre dels Elements* d'Euclides que és un resum que fa del que diu Eudem de Rodas (cap al 320 aC), deixeble d'Aristòtil, en un llibre sobre la història de la matemàtica (que s'ha perdut): «...(Tales) va anar primer a Egipte i d'allà va introduir aquest estudi (de les matemàtiques) a Grècia. Va descobrir per ell mateix moltes proposicions i va instruir en els principis en què es basen moltes altres, essent el seu mètode d'escometre-les uns cops més general i altres cops més empíric.» També hi ha el que en diu Aristòtil: «Per a Tales la qüestió primera no era què sabem, sinó com ho sabem.» Si hi afegim la fama que adquirí posteriorment, podem pensar amb fonament que va contribuir de debò a donar estructura lògica a la geometria, traient-la de la via purament empírica. Per això hi ha qui opina, com B. L. van der Waerden, que no es pot negar que Tales va ser el primer a construir una matemàtica racional. Però no tots els crítics ho veuen ben bé així. I és que no tenim prou documents fidedignes per poder-hi dir l'última paraula. El que certament no es pot negar és que inicià un moviment científic que en el cas de la matemàtica al cap de tres segles escassos desembocava en la construcció racional més exemplar de la història: els *Elements* d'Euclides, recull del saber matemàtic dels grecs, que serà l'obligat punt de referència d'aquesta ciència durant més de vint segles.

RÀDIO

Des de les 02.15 a les 06.00 hores, selecció de música instrumental.
Des de les 06.00 a les 21.00 hores, cada quart d'hora s'emeten informació general, de serveis, d'Església i solidaritat i cultural.
Cada dia, comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Dilluns

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè* (programa informatiu que inclou una tertúlia d'actualitat). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura.
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika* (espai infantil).
21.15-22.00 *Cinc Cèntims* (programa d'economia i consum). Presentat i dirigit per Xavier Vilà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Montse Girbau.
23.00-00.00 *Planisferi* (anàlisi de l'actualitat del món). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical). A càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Albert Murillo.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, presentat i dirigit per Carme Catà i Jaume Rocosa. *Dietari de Música i Músics*, presentat i dirigit per Joan Úbeda.

Dimarts

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Cum Laude* (ensenyament i universitats). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet.
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (inclou l'espai *Mar de claror*).
23.00-00.00 *Vianants* (tertúlia intergeneracional). Presentat i dirigit per Teresa Pou i Imma Matas.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dimecres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Planeta Blau* (medi ambient). Presentat i dirigit per Marta Cailla.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Tanca els ulls i fixa-t'hi bé* (música de cinema). Presentat i dirigit per Josep Chavarría i Xavier Cazeneuve.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dijous

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Bojos per la Ciència* (ciència i tècnica). Presentat i dirigit per Antoni París.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *De Pares a Fills* (temes al voltant de la família). Presentat per Montserrat Esteve.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Divendres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *On tu em diguis* (propostes culturals per al cap de setmana). Presentat i dirigit per Aure Farran i Oriol Garangou.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Amb Llum Pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dissabte

- 21.00-22.00 *Pentagrama de quatre* (música catalana). Presentat per Xavier Pujol.
22.00-23.00 *La Tercera Lluna* (magazín d'actualitat musical). Presentat per Joan Albert Lligonya.
23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (magazín de cinema). Presentat i dirigit per David Serra.
00.30-01.00 *Fila 7* (teatre musical). Presentat per Sergi Corbella.
01.00-01.30 *Cova de Jazz* (música jazz). Presentat per Gemma Abellan.
01.30-02.00 *De nou n'nou* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Diumenge

- 09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Josep Maria Palau.
18.45-20.00 *Eucaristia*
21.00-21.30 *La Pròrroga* (resum esportiu). Presentat i dirigit per Xavier Puig.
21.30-22.00 *Des de Nashville* (música country). Presentat per Roger Serra.
22.00-23.00 *Els Noms de la Música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padollers.
23.00-00.00 *Temps de Paraula* (bíblia i teologia).
00.00-00.10 *Moments a mitjanit* (programa de reflexió). Presentat i dirigit per Xavier Morlans.
00.05-00.30 *Melodies de fe* (música d'inspiració cristiana). Creat i dirigit per Rosa Maria Jané Chueca i Carles Ribalta.
00.30-01.00 *A tot cor* (música coral). Presentat i dirigit per Joan Casas.
01.00-02.00 *Passió pel cant* (programa musical). Presentat i dirigit per Toni Roig.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge de 22.05 a 23.00h, *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista al Dr. Antonio Meléndez, comissari general de «Las edades del hombre»; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles (edita i presenta: J. M. Alimbau).

Desconnexions de Ràdio Estel**De dilluns a divendres:**

- 12.00, 16.00, 18.00 *Punts informatius*
9.15, 13.15, 17.15, 19.15 *Temps i circulació*
9.45 *Agenda*
12.45 *Recomanació turística*

Dilluns

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *La veu del Bisbe*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimarts

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *Estels sobre el Principat*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimecres

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *Església d'Urgell*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dijous

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *La taula de l'Evangeli*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Divendres

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *El Tresor de la Història*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dissabte

- 12.00-12.30 *Una setmana més*
12.30-13.00 *La veu del Bisbe*
13.00-13.30 *La salut del cos*
20.30-21.00 *Estels sobre el Principat*

Diumenge

- 08.30-09.00 *La Taula de l'Evangeli* (repetició)
18.00-18.30 *El Tresor de la Història*

TELEVISIÓ

Dissabte 1

- 09.30 *La Missa*
Oficiada per S.S. el papa Joan Pau II. Obertura de la Porta Santa de la basílica de Santa Maria la Major (Roma).
11.55 *Solemnitat de Maria, Mare de Déu*
Recitació de l'àngelus per part del papa Joan Pau II des del mirador del Palau Apostòlic sobre la plaça de Sant Pere.

Diumenge 2

- 08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).
09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 27).
10.00 *Últimas preguntas*
10.25 *Testimonio*
Meditació sobre un tema religiós.
10.30 *Santa Missa*
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra).

Dilluns 3

- 17.20 *Pueblo de Dios*

Dissabte 1

- 09.30 *Signes dels Temps*
«La comunitat de Sant Egidi. Pregària i acció social van juntes.» Reportatge especial amb els integrants de la comunitat i de la seva tasca d'acció i pregària.
Altres temes:
—Reportatge sobre els campaners.
—La Cantonada. Entrevista als promotors d'aquest grup artístic que va revolucionar l'estètica de moltes capelles i llocs de culte durant els anys setanta i vuitanta a Catalunya.
—El Jubileu del 2000 a la ciutat de Roma. L'experiència de Paloma Gómez Borrero.
—És possible que un dia hi hagi pau al món o això és una utopia? Entrevista a Toni Soler (Fundació per la Pau).
—Mn. Ballarín (reflexió sobre l'Evangeli). (Presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h del migdia, pel Canal TVC SAT; i el diumenge, a les 00.00 h de la nit (després del programa *Gol a Gol*), pel Canal 33.

Divendres 31

- 20.30 *Creure avui*
No hi ha programa fins al dia 14 de gener.

Cada dijous

- 21.40 *Paraula i vida*
Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.
Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.

Cada tercer dijous de mes

- 23.00 *Aquí, tots*
Magazín de notícies, reportatges i comentaris des del punt de vista de l'Església.

Cada divendres

- 22.30 *Camí de vida*
Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.

* Cada primer de mes publicarem la resta de la programació de les diferents diòcesis.

DESEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA IMMACULADA CONCEPCIÓ

Internet

• **MISSIONS.**— A www.domun.org i www.omp.es podeu conèixer què són les Obres Missionals Pontificies, el seu carisma i organització. També es poden consultar les últimes notícies relacionades amb l'actualitat missionera. A més, és un lloc on comunicar-se i interessar-se sobre qualsevol aspecte dels missioners o de la seva realitat més immediata.

• **PESSEBRES.**— A la pàgina de la Federació Catalana de Pessebristes, www.geocities.com/pessebres, trobareu les adreces i horaris de les exposicions.

Barcelona

• **VETLLA EXTRAORDINÀRIA DE CAP D'ANY.**— El 31 de desembre, a les 23.00, celebració oberta a tothom, dintre del calendari del gran Jubileu. L'acte constarà de reflexió, pregària personal, adoració al Santíssim Sagrament. A les 24.00, *Te deum* i a continuació missa de Santa Maria Mare de Déu. En

acabar, un petit ressopó per brindar pel nou any. Organitza: Adoració Nocturna Masculina i Adoració Nocturna Femenina de Barcelona. Lloc: capella del Santíssim Sagrament de Barcelona, c/ Aragó, 268 (entre Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya).

• **PETITA BOTIGA.**— Fins al 6 de gener, a la sala de Mn. Jaume Oliveras de la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús, botiga pro cambril de santa Teresina. Estarà oberta abans i després de les misses. Horari de misses: feiners a les 10.00 i a les 20.00; vigílies, a les 18.30 i a les 20.00; diumenges i festius, a les 9.00, 11.00, 12.30 i 20.00. Parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús, Via Augusta, 68 - Barcelona, tel. 932 373 153.

• **CONCERT D'ORGUE.**— El 6 de gener, a les 19.00, a la parròquia de Sant Feliu de Sabadell, plaça de Sant Roc, a càrrec de Josep Solé, titular, amb obres de Bach, celebrant el 250è aniversari de la seva mort. Entrada lliure.

• **SANT RAMON DE PENYAFORT.**— El 7 de gener, festa de sant Ramon de Penyafort a la catedral de Barcelona. A les 9.00, a la capella del sepulcre, celebració eucarística presidida per Mons. Pere Tena, i concelebrada amb el canonge-guardià de la capella de sant Ramon de Penyafort i consiliari de

l'Associació, Dr. Malaquies Zayas, el vicari judicial i canonge de la catedral, Dr. Xavier Bastida, el vicari judicial adjunt, Dr. Santiago Bueno i representants dels pares dominics de Barcelona. Després de la missa, cant dels goigs de sant Ramon. A les 19.00, a l'altar major, presidida pel Dr. Joan Guiteras, degà del Capítol i canonge penitencier de la catedral, amb la solemnitat que correspon a sant Ramon de Penyafort com a antic patró de Barcelona.

• **LLIGA ESPIRITUAL DE LA MARE DE DÉU DE NÚRIA.**— El 8 de gener, a les 19.00, missa mensual a la parròquia de Nostra Senyora de Núria, c/ Bon Pastor, 9 - Barcelona, tel. 932 000 167.

• **TROBADA DE MATRIMONIS.**— Del 7 al 9 de gener, a la casa d'exercicis de Sant Ignasi, c/ Carrasco i Formiguera, 32 - Barcelona, tel. 932 038 862, fax 932 802 506, e-mail: cexercicis@sjtar.org

• **ESCOLA BÍBLICA ECUMÈNICA SANT MEDIR.**— Els dies 10, 17 i 24 de gener, de 19.30 a 20.30, tindrà lloc un seminari sobre *Patrística: els pares del desert*, a càrrec del Dr. Joan Garcia i Casanovas. Lloc de matrícula i classes: passatge Toledo, 14, 2n - Barcelona. L'Escola participarà activament a la celebració ecumènica a la parròquia de Sant Medir, el 18 de gener, a les 20.00,

a la Setmana de Pregària per a la Unitat dels Cristians.

• **BALMESIANA.**— De l'11 de gener al 29 de febrer el professor Enrique Martínez impartirà el curs *Creixer en la virtut. La vida virtuosa según santo Tomás*, els dimarts de 19.00 a 20.30. Més informació: c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona, tel. 933 026 840, fax 933 170 498, e-mail: emartin4@pie.xtec.es

• **ESCOLA IGNASIANA D'ESPIRITUALITAT.**— Els dies 13, 20 i 27 de gener, i 10, 17 i 24 de febrer, de 19.30 a 21.15, el professor Xavier Melloni, s.j., conduirà un curs sobre *Hinduisme*. Els dies 17, 24 i 31 de gener; 7, 14, 21 i 28 de febrer, i 6 i 13 de març, de 19.30 a 21.30, Josep Vives, s.j., coordinarà el curs *El llenguatge dels místics (II)*. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona, tel. 933 172 338, fax 933 171 094, e-mail: actes@fespinal.com, Internet: www.fespinal.com

• **MONTSERRAT.**— Fins al 15 de gener es pot visitar l'exposició de gravats del Fons de la Biblioteca de Montserrat, sobre el tema *Les ciutats*. Centre de Cultura de la Caixa Terrassa. Més informació: tel. 938 777 701, fax 938 777 724, Internet: www.abadiamontserrat.net

Girona

• **ADORACIÓ NOCTURNA.**— El 31 de desembre, a les 23.00, se celebra una missa a l'església del Sagrat Cor de Girona per acomiadar l'any en curs i donar la benvinguda a l'any nou amb la benedicció de Déu.

• **APLEC DE NINOU.**— L'1 de gener, celebració de l'Aplec de Ninou al santuari de la Mare de Déu del Colell. La missa concelebrada és a les 12.00 i serà presidida pel bisbe de Girona, Mons. Jaume Camprodon. A les 16.00, ballada de sardanes.

• **CANT GREGORIÀ.**— El 9 de gener, a les 17.30, tindrà lloc el 16è concert de cant gregorià a l'església de Solius, a

APADRINEU UN NEN/A, AVI/A

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! ¿VOLS SER-HO TU?

100 ptes. cada dia poden fer-ho possible

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA-España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcnpny@teleline.es

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT
DE BARCELONA
(edició mensual)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE
L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
(edició anual)

Informeu-vos al telèfon: 934 905 988
c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

FUNDACIÓ OBRA NTRA. SRA. DE FÀTIMA

Ara et necessitem a tu...!

Si tens temps i vols dedicar-lo a fer que la vida dels menys afortunats sigui més feliç...

Truqueu-nos al telèfon **932 151 593** Us donarem tota la informació que calgui.

Si ens voleu visitar o escriure ho podeu fer a:
Fundació Obra Ntra. Sra. de Fàtima c/ Pau Claris, 119, 3r 1a - 08009 Barcelona

CASA D'ESPIRITUALITAT «HOSTAL DEL LLEDONER»

R. Franciscanes Missioneres M.D.P.

Vol oferir un espai de pau, d'acollida i de fraternitat a totes les persones que necessiten trobar-se amb si mateixes, amb Déu i amb els germans.

Està oberta: al poble
a la comunitat cristiana
parròquies, col·legis
grups de pregària, reflexió, descans
recessos
jornades de treball
convivències

La casa disposa de: 17 habitacions (per a 24 persones), capella, menjador, sala de conferències, sala de reunions, terrassa i zona enjardinada.

Informació i reserves: c/ Corró, 275 - 08400 Granollers (Barcelona)
Tel. 938 499 259 - Fax 938 499 266

Des del carrer

Acaba de complir 44 anys de ministeri sacerdotal, en el qual ha llaurat la vinya del Senyor amb l'arada de la seva ploma. En el seu darrer llibre, «La naturaleza en el evangelio de Jesús» —a la venda a la Formiga d'Or—, relaciona dues de les seves grans passions, l'Evangeli i la natura. Captivat per tot el que la Creació representa, Llagostera té com a únic objectiu, en aquest llibre, el d'aprofundir en la figura de Jesús, a través de les seves referències a la bellesa de la natura. El pròleg és del Dr. Isidre Gomà Civit i les xilografies del P. Oriol M. Diví, monjo de Montserrat.

Arcadi Llagostera, capellà de l'Hospital Comarcal Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú

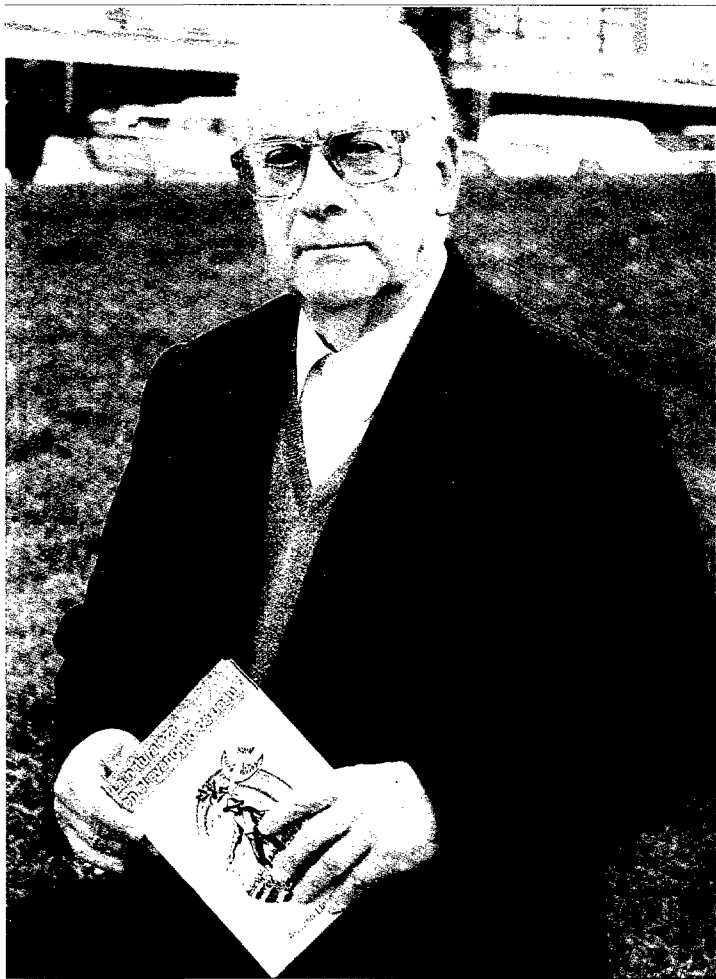

Foto: Samuel Gutiérrez

«La natura és l'altre llibre de Déu»

—Què pot aportar aquest llibre al lector?

—Aquest llibre és un recull de les cites evangèliques en les quals Jesús fa referència a la natura. Jesús parla constantment de la natura, dels ocells, del camp, del sol... El sentit és donar a conèixer la connexió que la Paraula de Déu té amb l'altra paraula de Déu silenciosa, que és tota la Creació, tota la natura... Perquè, sincerament, crec que l'Evangeli connecta amb la realitat que vivim en aquest món, que és el marc de tota la Creació, reflex vàlid del que serà la nova Creació, la definitiva. Desitjaria que la lectura del llibre ens pogués acostar, una mica més, a la sensibilitat de Jesús mitjançant les coses benignes i belles de la natura.

—Per què va escollir aquesta temàtica tan específica?

—La natura és l'altre llibre de Déu. Un llibre és la Bíblia, l'altre és la natura, amb l'avantatge que el poden llegir

tots els homes. A més, personalment, sóc un enamorat de la natura, m'encisen les flors, m'encisa el mar, m'encisa la muntanya, m'encisa el color; la temàtica és com l'eco d'aquest sentiment humà i cristià de la contemplació de l'obra de Déu.

—En aquest sentit, queda palesa una certa defensa de la natura...

—El primer defensor de la natura és el Senyor, que no només és el Creador, sinó que és el Conservador.

Jesús viu immers en la natura, en el panorama del seu país, Palestina; és l'àmbit en el qual es desenvolupa la seva vida humana, i les seves paraules en traspuen la sentor.

—En quins paisatges s'ha inspirat vostè per escriure aquest llibre?

—He tingut molt present la meua visió ocular de la mateixa terra de Jesús, que he visitat dues vegades. Hom pensa, per exemple, en navegar pel mar de Galilea, que els ulls de

Jesús veien el mateix horitzó i les mateixes ribes, que els pelegrins tenim davant nostre.

La identificació paisatgística afavoreix el coneixement intern dels homes, i la seva traducció, que és el llenguatge propi.

A redós del Nadal de Jesús, bé podem evocar la dita de Baruc: «El nostre Déu ha aparegut a la terra, on conviu amb els homes» (Ba 3:38).

—Amb aquest són ja tres els llibres que ha publicat, què el motiva a escriure?

—He intentat dedicar la meua vida a l'Evangeli i em sembla que el servei de la ploma és un mitjà útil per a la difusió de la Paraula de Déu. La dedicació a escriure és una vocació, i he procurat esmerçar-la, també, com a ministeri sacerdotal.

Si Déu vol, sortirà el quart llibre.

Samuel Gutiérrez

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Purificant la memòria...

Poques feines tan incòmodes i poc agraïdes com aquesta de demanar perdó... Qui s'hi aventura es troba situat, tot seguit, en una cruïlla on plouen acusacions de totes bandes. Molts aprofiten l'avinentesa per reblar la culpa de qui es disculpa. Altres encara van més enllà: anuncien, amb suficiència, que qui ara presenta excuses n'haurà de presentar, temps a venir, per la manera com es comporta avui. Després vénen els de l'altra banda: vull dir aquells als quals ja els estava bé el presumpte pecat i ara se senten com fora de joc, traïts per un penediment que els compromet.

No és difícil endevinar que enfilo aquestes reflexions pensant en l'Església. Entre altres raons, perquè és gairebé l'única que en demana, de perdó. Va ser Joan Pau II qui va emprendre aquest camí costerut, sobretot en la seva carta *Davant el tercer mil·lenni*, ja el 1994. D'ençà d'aleshores, passen de vint les vegades que ha mostrat penediment en nom de la comunitat eclesial. En la carta citada, en dóna les raons: «És just —diu— que al final del segon mil·lenni de cristianisme,

l'Església assumeixi el pecat dels seus fills, recordant les vegades en les quals, al llarg de la història, s'han allunyat de l'esperit del Crist i del seu Evangeli» (cf. n° 33).

Però fa la impressió que el papa Joan Pau s'ha trobat una mica sol en la seva actitud profètica. Són molts, a l'interior de l'Església, els que no la comparteixen. I són més encara els qui, des de fora, no solament no la imiten, sinó que es permeten de fer-hi ironies. Alguns, encara, confonen les infidelitats a les quals fa referència el Papa amb aquells punts que a ells els desagraden del pensament eclesial. Tant se val: certes befes es giren contra qui les fa i posen en relleu la grandesa espiritual de qui és capaç de reconèixer els seus errors.

En aquest context, la recent declaració dels bisbes d'Espanya *La fidelitat del Senyor dura per sempre. Mirada de fe al segle XX* fa una valuosa contribució a la purificació de la nostra memòria. Ho fa confessant davant Déu sis pecats que ho són, alhora, dels nostres contemporanis i dels fills de l'Església: l'autosuficiència, el secularisme, la violència, la misèria de molts, la cultura de la mort i la crisi de la família.

En l'apartat de la violència, esmenta la nostra guerra civil, la qual anomena «la més destructiva de la història d'Espanya». «No volem, assenyalar culpes de ningú en aquesta tràgica ruptura de la convivència entre els espanyols», afirma. «Desitgem més aviat demanar el perdó de Déu per a tots els qui es van veure implicats en accions que l'Evangeli reprova, en un o altre costat dels fronts traçats per la guerra.» Qualifica d'injustificables totes les morts, conseqüència dels odís i de les venjances, posa en relleu els màrtirs de la fe i acaba demanant que «aquesta petició de perdó» ens obtingui de Déu llum i força per saber refusar sempre la violència i la mort. És una declaració clarament positiva, dins la seva sobrietat i la seva circumscripció estricta al període bèl·lic.

Es produirà algun gest en el mateix sentit, ni que sigui també sobri com aquest, per part d'altres col·lectius implicats en aquella guerra?

Oriol Camps

Impromptu

El pas del temps

Em fa il·lusió arribar al capdamunt d'aquest any 1999, penúltim del segle, i entrar al 2000 que el clourà. Mai no hauria imaginat que arribaria a aquestes fites. Déu ho ha volgut així, i per per alguna cosa ho deu haver volgut. Ell té la paraula.

Repaso tot el que m'ha estat concedit de viure i m'espaordeix el record d'alguns tràngols passats, i m'admira el fet d'haver-los pogut superar. Com deia l'estimat i recordat benedictí pare Estradé, tot és gràcia. I tot és per donar-ne gràcies.

Donar gràcies per tot allò que ens ha afectat favorablement i, per què no?, donar-ne també per tantes coses que no s'han desenvolupat com hom imaginava, que han resultat desfavorables, però que han tingut la gràcia de fer-nos rectificar, i fer-nos avançar pel bon camí.

El pas del temps és inexorable. Mai, però, no es pot desapropiar. És la manera de mirar la vida amb un somriure als llavis, i una constant acció de gràcies al Senyor.

I potser així, podrem arribar a estimar els altres com a un mateix.